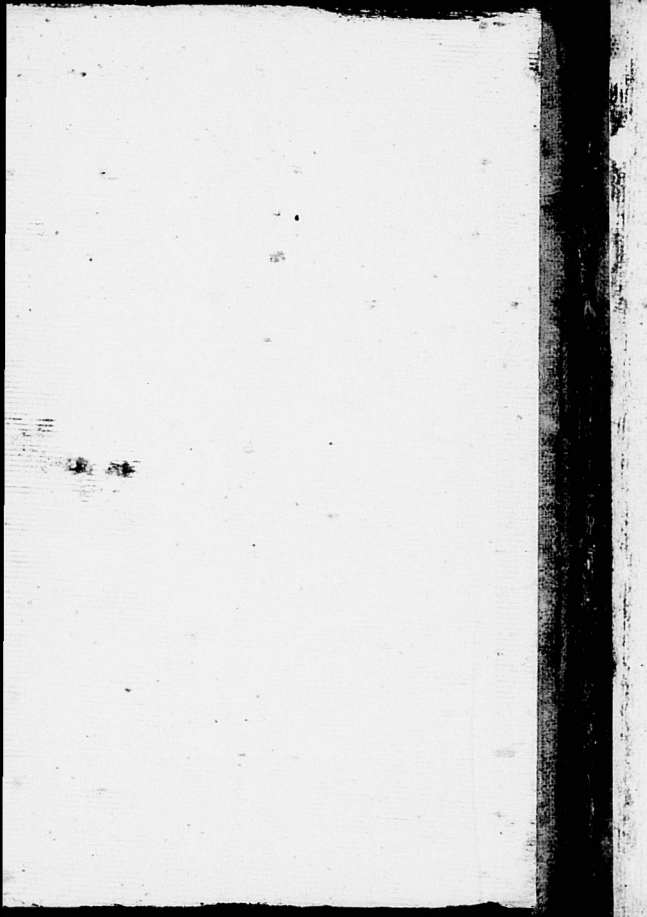
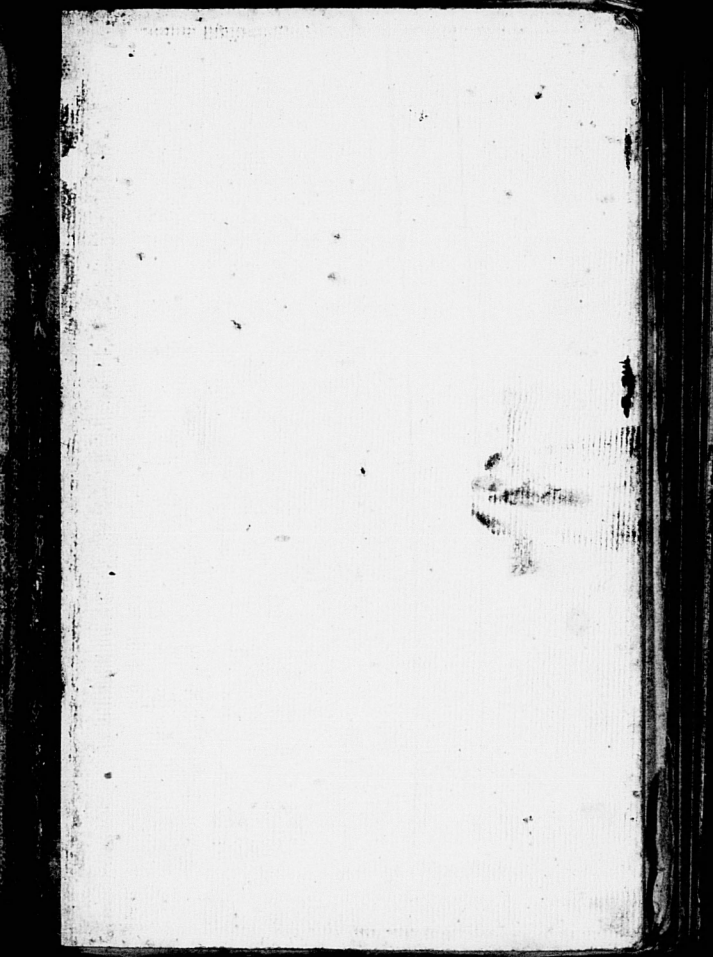

Vak 88

71

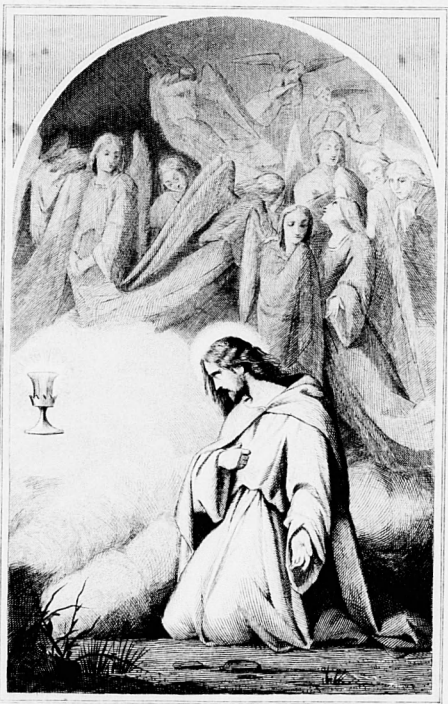

280
Maria de Haas
van Mollenburg
Benschopwerste
nr 274
Ysselstein

Daniel

Pl. 278.
659

à Paris.

DE
2

71

VROME CHRISTEN

GEHEILIGD

DOOR HET GEBED

EN

DE OVERDENKING.

Nieuwe veel vermeerderde Druk.

BIBL. CONV.

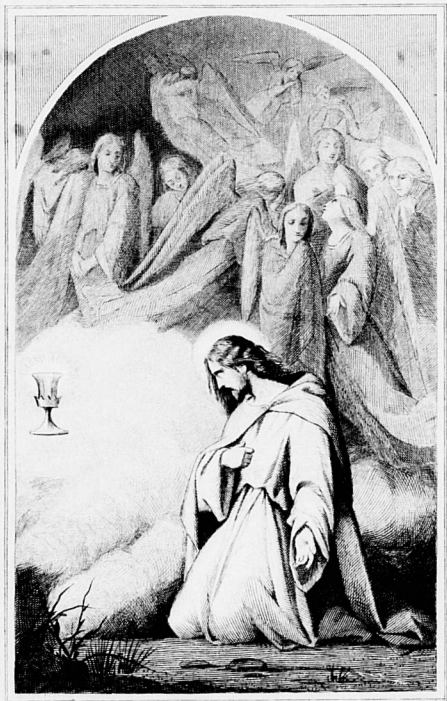
Met Goedkeuring.

WJCHENS

VENLOO,

BIJ DE WED. H. BONTAMPS.

1875.

Daniel

Pl. 278.
389

à Paris.

DE
Z

71

VROME CHRISTEN

GEHEILIGD

DOOR HET GEBED

E N

DE OVERDENKING.

Nieuwe veel vermeerderde Druk.

BIBL. CONV.

Met Goedkeuring.

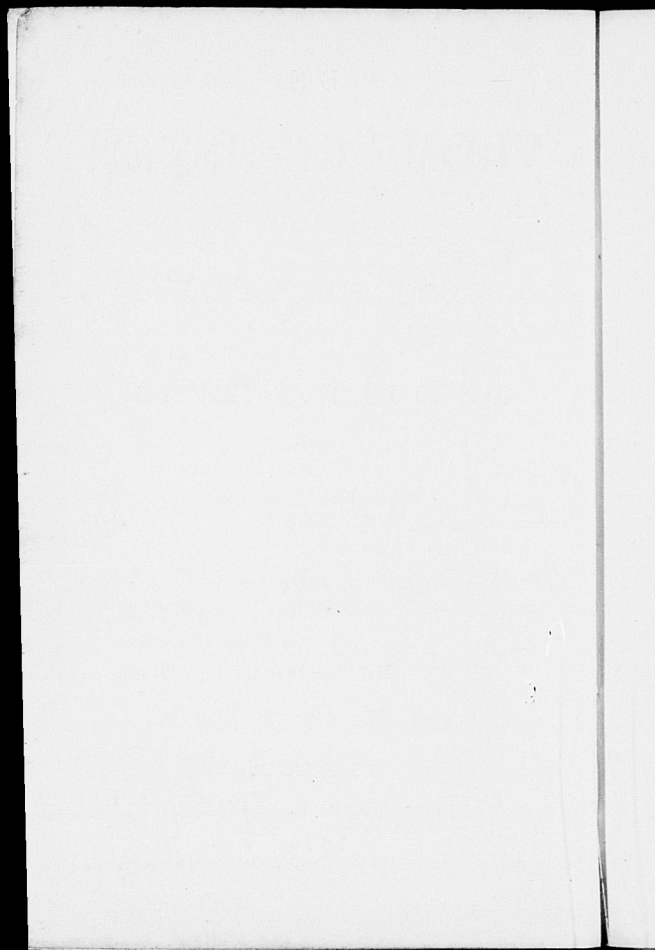
WIJCHENS

VENLOO,

BIJ DE WED. H. BONTAMPS.

1875.

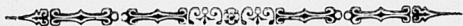

T A B E L

DER VERANDERLIJKE FEESTDAGEN.

Jaar.	Aschdag.	Paschen.	Pinkster.
1871	22 Febr.	9 April.	28 Mei.
1872	13 Febr.	31 Maart.	19 Mei.
1873	27 Febr.	13 April.	1 Junij.
1874	18 Febr.	5 April.	24 Mei.
1875	10 Febr.	28 Maart.	16 Mei.
1876	1 Maart.	16 April.	4 Junij.
1877	14 Febr.	1 April.	20 Mei.
1878	6 Maart.	21 April.	9 Junij.
1879	27 Febr.	13 April.	1 Junij.
1880	10 Febr.	28 Maart.	16 Mei.
1881	2 Maart.	17 April.	5 Junij.
1882	22 Febr.	9 April.	28 Mei.
1883	8 Febr.	25 Maart.	13 Mei.
1884	27 Febr.	13 April.	1 Junij.
1885	18 Febr.	5 April.	24 Mei.
1886	10 Maart.	25 April.	13 Junij.
1887	3 Maart.	10 April.	29 Mei.
1888	15 Febr.	1 April.	20 Mei.
1889	6 Maart.	21 April.	9 Junij.
1890	19 Febr.	6 April.	25 Mei.
1891	11 Febr.	29 Maart.	17 Mei.
1892	2 Maart.	17 April.	5 Junij.
1893	15 Febr.	2 April.	21 Mei.
1894	7 Febr.	25 Maart.	13 Mei.

Van de Quatertemper-dagen.

De Quatertemper-dagen worden gehouden 's woensdags, vrijdags en zaturdags; de eerste, na den derden zondag van den Advent; de tweede, na den eersten zondag van de Vasten, de derde, na Pinksteren; en de vierde, na heilige Kruis-verheffing.

NOTA. Behalve de Vasten en de Quatertemperdagen, is het vastendag op de Vigiliën, of de dagen voor de feestdagen van *Pinksteren*, *Petrus en Paulus*, *Hemelvaart van Maria*, *Allerheiligen* en van *Kersmis*. Op *St. Marcusdag* en de drie *Kruisdagen*, moet men vasten tot 'smiddags en den geheelen dag vleesch derven.

Van den Advent.

De Advent begint altijd den zondag die het naaste is aan den feestdag van den H. Apostel Andreas.

MORGENGEBEDEN.

BEMERKINGEN.

De Christen zal, zoo haast hij ontwaakt, zijne eerste gedachten, de eerste bewegingen van zijn hart tot God rigten; hij zal God danken, dat Hij hem tot dezen dag heeft laten komen, en, zich met het kruis teekenende, de genade verzoeken, om dien dag zonder zonde door te brengen.

Indien hij, ontwakende, niet aanstonds opstaat, zal hij de ijdele verbeeldingen en voorwerpen, die zich veelal even na den slaap vertoonen, zorgvuldig trachten af te weren. Hij zal zich bezighouden met menige goede gedachten, opdat hij, gekleed zijnde, bekwamer moge zijn tot het bidden en lezen.

Hij zal bepaaldelijk op zijn tijd opstaan. Hij zal zich met zedigheid en in den geest van boetvaardigheid kleeden, indachtig zijnde, dat de mensch niet dan na de zonde kleederen heeft noodig gehad, om zijne schaamte te bedekken, en zich te behoeden tegen de ongemakken en gevaren, aan welke de zonde hem blootgesteld heeft. Hij zal ook verzoeken met den nieuwen mensch bekleed te worden, die volgens God is geschapen, in heiligheid en ware rechtvaardigheid.

Soortgelijke gedachten, en de overdenking des doods, die aan het ligchaam van den mensch geen ander kleed dan een enkel slaaplaken zal overlaten, zullen den Christen wederhouden van te veel tijd en moeite te besteden, om zijn ligchaam te versieren, en het ijdel optooisel der wereld te behartigen, hetwelk hij reeds in zijn doopsel onder de pomperijen des dwi-

vels verzaakt heeft. Gekleed zijnde, zal hij opmerken, dat de eerbied, dien wij God schuldig zijn, vereischt, dat wij vóór alle bezigheden van den dag, die het eerst ter harte nemen, welke Gods eer en dienst betreffen. Ik bedoel hier het morgengebed. Al wie God bemint, en voor zijne zaligheid zorg draagt, zal nooit verzuimen deze oefening waar te nemen, en zich daartoe te begeven met zulk eene oplettendheid, godvruchtigheid, aandachtigheid en eerbiedigheid, als de tegenwoordigheid en majesteit van den grooten God, met wien wij spreken, vereischen. Ook dan, wanneer eene onvermijdelijke noodzakelijkheid hem verplicht zijne morgengebeden uit te stellen of te verkorten, zal hij niet nalaten, op het eerste vrije oogenblik in te halen, hetgene hij genoodzaakt geweest is af te breken of uit te stellen; zijn hart zal niet gerust zijn, dan nadat hij

een' zoo wettigen en aangenamen pligt zal volbragt hebben.

Zoo haast als men ontwaakt, zal men het teeken des kruises maken, zeggende :

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geestes. Am.

Geef, dat ik U beminne, o mijn God! en dat ik ontwake om U te loven. Ik dank U, dat Gij mij dezen nacht bewaard, en tot het begin van dezen dag hebt laten komen. Geef, dat ik denzelven overbreng, zonder U te vergrammen.

Gebod als men opstaat.

Ik sta op, o mijn God! om mij tot het werk, waartoe Gij mij roept, te begeven. Ik aanbid Jesus Christus, uwen Zoon, uit het graf opstaande; ik bid U, verlos mij uit het duistere graf der zonde; doe mij wandelen in

de nieuwhed van een heilig en zuiver leven, naar het voorbeeld, dat Jesus mij gaf, uit het graf des doods tot uwe heerlijkheid oprijzende.

Nedergeknield zijnde :

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geestes. Am.

Ik zal tot mijnen God spreken, schoon ik niet dan stof en asch ben.

Kom, heilige Geest ! vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek in ons het vuur uwer goddelijke liefde.

v. Dat de genade des heiligen Geestes.

A. Onze zinnen en onze harten verlichte.

Laat ons bidden.

ô God, die alle harten doorziet, elks wil kent, en voor wien niets verborgen is : zuiver, door het instorten van den heiligen Geest, de gedachten onzer harten, opdat wij waardig mo-

gen zijn U volmaaktelijk te beminnen en waardiglijk te loven. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Oefening van aanbidding en dankzegging.

Mijn God, in wiens tegenwoordigheid ik hier met een vernederd hart op mijne knieën lig : ik aanbid U, uit den afgrond der nietigheid, als mijn' Schepper en volstrekten Opperheer. Steeds zal ik U met de diepste onderwerping den hoogsten eerdienst bewijzen, die mij mogelijk zal zijn.

Ik erken, (ach, dat deze belijdenis U behage!) dat ik niets ben, niets kan, dat alles mij van U moet toekomen. Ik acht mij zelven gelukkig in deze mijne afhankelijkheid, wijl ik alles van uwe barmhartigheid verwachten mag.

ô God! hoe groot en menigvuldig zijn uwe weldaden! Met schaamte

her
hei
heb
Zoo
tot
Gij
vaa
lev
we
mi
ge
aa
vo
de
da
Ko

lij
on
Ik
en

herdenk ik mijne vorige ondankbaarheid. Gij hebt mij geschapen. Gij hebt mij verlost door uwen éénigen Zoon Jesus Christus. Gij hebt mij tot de genade des geloofs geroepen. Gij verleent mij den tijd om boetvaardigheid te plegen, en het eeuwig leven te verdienen. Wat zal ik U ter wedervergelding geven? Neem ten minste aan, o Heer! het offer mijner gevoelige erkentenis, hetwelk ik U aanbied, en de begeerte, die ik thans voed, van uwe gaven beter te waarderen, en voor dezelve alle mogelijke dankbaarheid te betoonen.

Korte oefening van Geloof, Hoop, Liefde
en Berouw.

Ik geloof, o Heer! al wat de katholieke Kerk gelooft, omdat uw woord onfeilbaar is; versterk mijn geloof. Ik heb mijn betrouwen op U gesteld, en ik zal niet beschaamd staan. Ik

bemin U met geheel mijn hart. Ik verfoei mijne zonden ter liefde van U, en verzoek genade, om heden niet wederom in dezelve te vervallen.

Gebed om te erlangen, hetgene ons en onzen evenmensch ter zaligheid noodig is.

Gij kent, o God! onze behoeften. Ik bid U niet alleen voor mij; ik bid U voor de geheele Kerk, voor den Paus, voor mijnen Zielzorger, voor de geheele Geestelijkheid, voor onze tijdelijke Overheid, voor mijne ouders en bloedverwanten, voor alle geloovigen en voor alle menschen. Ik bid U ook voor mijne vijanden, indien ik er mogt hebben. Geef ons allen hetgene ons noodig of dienstig is ter zaligheid.

Opoffering van zich zelven aan God.

Ik behoer U toe, o mijn God! zie hier mij zelven aan U wedergegeven.

Ik draag U mijnen geheelen wil ten ochtendoffer op ; o , dat dezelve gelukkiglijk aan den uwen mogte verbonden worden. Al mijne gedachten , begeerten , woorden en werken offer ik op tot verheerlijking van uwen naam ; ik wensch niets anders , dan dat Gij door alles , wat ik heden zal uitvoeren , moget geëerd en verheerlijkt worden.

Vernieuwing der beloften , die men in zijnen Doop en gedurende zijn leven gedaan heeft.

Ik verzaak den duivel en al zijne werken ; ik begeef mij tot U , o God ! en vernieuw voor uw aanschijn de beloften , die ik in mijne laatste biecht , in mijne laatste communie , en gedurende mijn geheel leven gedaan heb. Ik verzoek van U de genade , om mij van nu af tot een waardiger gebruik dezer Sakramenten voor te bereiden , waardoor ik mijne vorige onvol-

maaktheden moge vergoeden, en in uwe heilige liefde bevestigd worden.

Hierna kan men het Onze Vader, Wees gegroet, en het Geloofsbegrip der Apostelen bidden.

v. Heer! ik heb tot U geroepen:

A. En mijn gebed zal U van 's morgens vroeg toekomen.

v. Vervul mijn mond met uwen lof;

A. Opdat ik uwe glorie zinge, den geheelen dag uwe grootheid.

v. Keer uw aangezicht af van mijne zonden;

n. En wisch al mijne boosheden uit.

v. Schep in mij, o God! een zuiver hart;

A. En vernieuw in mijn binnenste den opregten geest.

v. Verwerp mij niet van uw aan-schijn;

A. En neem uwen heiligen Geest van mij niet weg.

v. Geef mij weder de blijdschap
uws heils;

A. En versterk mij met uwen Op-
pergeest.

v. Onze hulp is in den naam des
Heeren;

A. Die hemel en aarde gemaakt
heeft.

v. Verwaardig U, Heer! ons he-
den

A. Zonder zonde te bewaren.

v. Ontferm U onzer, Heer!

A. Ontferm U onzer.

v. Uwe barmhartigheid, Heer!
kome over ons;

A. Gelijk wij op U gehoopt hebben.

v. Heer! verhoor mijn gebed;

A. En mijn roepen kome tot U.

Laat ons bidden.

Heer, almachtige God! die ons tot
het begin van dezen dag hebt doen
komen : behoed ons heden door uwe

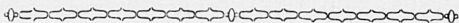
kracht, opdat wij tot geene zonde vervallen, maar al onze woorden, gedachten en werken geschikt mogen zijn ter vervulling van uwe gerechtigheid. Dit bidden wij, door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Heer, God! Koning van hemel en aarde! gewaardig U heden onze harten en lichamen, onze zinnen, woorden en werken, naar uwe wet en de onderhouding uwer geboden te schikken, te heiligen, te besturen, opdat wij, o Zaligmaker der wereld! door uwe hulp, hier en hiernamaals, veilig en zalig zijn mogen. Amen.

ô God, die U gewaardigt, door eene wonderbare beschikking, uwe heilige Engelen tot onze bewaring te zenden: wij bidden U ootmoediglijk, dat wij hier altijd door hen mogen beschermd worden, en ons in hun gezelschap eeuwiglijk verblijden. Door Christus, onzen Heer. Amen.

LIT. VAN DEN ZOETEN NAAM JESUS. 17

Dat de heilige Maagd Maria en alle Heiligen voor ons bij den Heere bidden; opdat wij waardig mogen zijn geholpen en gezaligd te worden door Hem, die leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

van den zoeten Naam Jesus.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.

Jesus, Zoon van den levenden God,
ontferm U onzer.

Jesus, glans des Vaders,
Jesus, luister van het eeuwige
licht,

Jesus, koning der glorie,
Jesus, zoon der gerechtigheid,
Jesus, Zoon van de maagd Maria,

Beminnelijke Jesus,

Wonderlijke Jesus,

Jesus, sterke God,

Jesus, vader van het toekomstig
leven,

Jesus, verkondiger van Gods
raadsbesluiten,

Allermagtigste Jesus,

Allerverduldigste Jesus,

Allergehoorzaamste Jesus,

Jesus, zachtmoedig en ootmoedig
van harte,

Jesus, beminnaar der zuiverheid,

Jesus, onze beminnaar,

Jesus, God des vredes,

Ontferm U onzer.

God, Jesus, bron des levens, ontferm U
onzer.

Jesus, voorbeeld van alle deug-
den,

Jesus, ijveraar voor de zielen,

Jesus, onze God,

Jesus, onze toevlugt,

Jesus, vader der armen,

Jesus, schat der geloovigen,

Jesus, goede herder,

Jesus, waarachtig licht,

Jesus, eeuwige wijsheid,

Jesus, oneindige goedheid,

Jesus, onze weg en ons leven,

Jesus, vreugd der engelen,

Jesus, koning der aartsvaders,

Jesus, meester der apostelen,

Jesus, leeraar der evangelisten,

Jesus, sterkte der martelaren,

Jesus, licht der belijders,

Jesus, zuiverheid der maagden,

Jesus, kroon van alle heiligen,

Wees genadig, spaar ons, Jesus.

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

Wees genadig, verhoor ons, Jesus.
Van alle kwaad, verlos ons, Jesus.
Van alle zonden,
Van uwen toorn,
Van de lagen des duivels,
Van den geest der onkuischheid,
Van den eeuwigen dood,
Van het verwaarloozen uwer in-
gevingen,
Door het geheim uwer heilige
menschwording,
Door uwe geboorte,
Door uwe kindschheid,
Door uw allergoddelijkst leven,
Door uwen arbeid,
Door uwen doodstrijd en uw
lijden,
Door uw kruis en uwe verlaten-
heid,
Door uwe smarten,
Door uwen dood en uwe begra-
fenis,
Door uwe verrijzenis,

Verlos ons, Jesus.

esus. Door uwe hemelvaart, verlos ons,
esus. Jesus.

Door uwe vreugden, verlos ons,
Jesus.

Door uwe glorie, verlos ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

Laat ons bidden.

ô Heere Jesus, die gezegd hebt :
vraagt en gij zult ontvangen; zoekt
en gij zult vinden; klopt en u zal
geopend worden: stort, wij bidden
er U om, uwe allergoddelijkste
liefde in ons gemoed, opdat wij U
steeds van ganscher harte, met

woord en daad beminnen, en nooit ophouden U te loven.

Geef, o Heer, dat wij altijd uwen heiligen naam vreezen en beminnen; want Gij verlaat dengene niet, dien Gij bevestigt in uwe liefde.

G E B E D.

ô Goede Jesus, o zachtmoedige Jesus, o allerzoetste Jesus, o Jesus, Zoon van de Maagd Maria, vol ontferming en langmoedigheid! Ontferm U mijner, volgens uwe oneindige barmhartigheid. O genadige Jesus! ik bid U, door het dierbare bloed, hetwelk Gij voor ons, zondaren, hebt uitgestort: wisch mijne boosheden uit, verwaardig U, uwe oogen op mij ellendige te vestigen, daar ik nederig om vergiffenis smeeke, en uwen heiligen Naam met vertrouwen aanroep. ô Naam van mijnen Jesus! zoete Naam! Naam van mij-

nen Jesus! liefelijke Naam! Naam van mijnen Jesus! versterkende Naam! Want toch, wat is Jesus anders, dan Zaligmaker? Nu dan, o Jesus! wees mij om uwen heiligen Naam een Jesus, en maak mij zalig. Laat niet toe, dat hij verloren ga, dien Gij uit niets geschapen hebt. ô Goede Jesus! laat mijne boosheid dengenen niet verderven, welken uwe almachtige goedheid gemaakt heeft. ô Zoete Jesus! herken hetgene in mij het uwe is, en duld niet, dat er iets anders in mij gevonden worde. ô Zachtmoedige Jesus! ontferm U mijner, terwijl de tijd van ontferming nog voorhanden is; veroordeel mij niet in den dag des oordeels. Wat voordeel is er in mijn bloed, indien ik ten eeuwig verderve nederdale? De dooden, o Heer! zullen U niet loven, noch zij, die ter helle afdalen. ô Al-

lerliefste Jesus! o langmoedigste Jesus! o Jesus! Jesus! Jesus! neem mij aan onder het getal uwer uitverkoornen. ô Jesus! heil dergenen die in U gelooven; troost dergenen die tot U hunne toevlugt nemen; dierbaar zoenoffer der zondaren! ô Jesus, Zoon van de Maagd Maria! stort in mij genade, wijsheid, liefde, kuischheid en nederigheid; opdat ik U op eene volmaakte wijze moge beminnen, U loven, genieten, U dienen, in U roemen, ik en allen, die uwen naam, Jesus, aanroepen. Amen.

LIEFDEZUCHTEN TOT JESUS.

ô Jesus, mijn God en alles! waarom toch heb ik U ooit beleedigd, die mij ten einde toe bemind hebt? Ach, moet ik U dan ook niet liefhebben? *Zoo wie onzen Heer Jesus*

Christus niet bemint, die zij vervloekt.

I. Cor. XVI : 22,

ô Mijn Jesus! zend uw licht, uwe waarheid nederwaarts; dat deze mij geleiden en brengen tot uwen heiligen berg, in uwe woontenten; daar zal ik mij gerustelijk verheugen in U, mijn God, mijn Jesus!

Wees gezegend, o Woord des eeuwigen Vaders! Gij zijt schoon van gedaante boven de kinderen der menschen; U begeeren de Engelen steeds te aanschouwen. O blijdschap mijns harten! toon mij uw aanschijn, en ik zal behouden zijn.

Oneindige goedheid, slagtoffer der liefde! o, dat ik U ten offer van wederliefde verstrekke! Geef voor het minste, dat ik met waarheid moge zeggen: de wereld is voor mij gekruist, en ik der wereld.
Gal. VI : 14.

26 LIEFDEZUCHTEN TOT JESUS.

Allerliefste Jesus! ontnem mij mijnen geest, en stort den uwen in mij; want met uwen geest bezield, zal ik kunnen uitroepen: ik leef; doch nu niet meer ik, maar Christus leeft in mij. *Gal. II : 20.*

AVONDGEBEDEN.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geestes. Amen.

Kom, heilige Geest! enz. o God! die alle harten, enz. (*gelijk in de Morgengebeden.*)

Men stelle zich zelve in de tegenwoordigheid van God, en aanbidde Hem.

O mijn God! ik weet dat Gij hier en op alle plaatsen tegenwoordig zijt. Ik werp mij voor U ter aarde neder, en ik aanbid uwe Oppermajesteit in ééne natuur, en drie personen. Ik beken, dat Gij mij in uwe handen hebt, en mij alles vermoogt te doen wat U behaagt. Ik beken ook, dat er een oneindige afstand tusschen U en mij is, wijl ik niets anders dan stof

en asch ben. Ik onderwerp mij aan de volkomene magt, die Gij over mijn leven hebt, hetwelk ik van U heb ontvangen, en hetwelk Gij van mij wederom zult eischen, als het U behaagt.

Men danke God voor zijne genade.

O mijn God, diemij van mijne jeugd af bestuurd en opgevoed hebt: ik ben veel minder dan al uwe barmhartigheden, en onwaardig om de genade, die Gij mij zonder ophouden schenkt, te genieten. Deze dag en al de dagen mijns levens zijn vol van weldaden, die Gij mij bewezen hebt. Ik dank, ik loof en zegen U daarvoor uit geheel mijn hart. Ik zal die gebruiken om uwe liefde in mij te vermeerderen. Geef, dat ik zulks met getrouwheid volbreng, dat ik mij gereed make tot de rekenschap, die ik eens daarvan zal moeten geven. Geef, dat ik tot de heerlijkheid des

Hemels kome, waartoe Gij mij be-
roepen hebt, en waarheen Gij mij
door al de genade, die Gij mij hier
op aarde verleent, brengen wilt.

Men verzoeke van God de genade, om de gepleegde
zonden te kennen, en dezelve te beweenen.

Ik weet, o Heere! dat ik een groot
zondaar ben, dat ik U ten hoogste
en dikmaals vertoornd heb. Maar
door mij zelven kan ik, noch het ge-
tal, noch de grootheid mijner zonden
kennen. O Heer! verlicht mijne dui-
ternissen. Ontdek mij alle zonden,
waarin ik heden vervallen ben. Doe
mij dezelve zoodanig kennen, dat ik
die voor uw aanschijn beweeene, dat
ik die verfoeije en ontvlugte. Stort in
mij zulk eenen afkeer, zulk een leed-
wezen van de zonde, als derzelver
boosheid en de hoon, U aangedaan,
vordert.

Laat ons ons geweten onderzoeken,

*en bedenken , waarin wij God heden be-
leedigd hebben : door gedachten , woor-
den , begeerten , werken en nalatighe-
den ; ons voornamelijk ophoudende bij
de zonden , waartoe wij meest genegen
zijn , en bij het verzuim van de goede
voornemens , die wij in ons morgengebed
gevormd hadden . Laat ons ons zelven
eenige boeten opleggen , om de zonden
in het vervolg meer te vreezen . Laat ons
een leedwezen over onze zonden in ons
verwekken .*

ô Mijn God ! zal ik dan altijd zon-
daar blijven , en elken dag in dezelfde
zonde vervallen ? O mijn God en mijn
Vader ! ik heb gezondigd tegen den
hemel en tegen U ; ik ben niet langer
waardig uw zoon genoemd te worden .
Ik verfoei uit geheel mijn hart alle
zonden , die ik heden en in mijn ge-
heele leven gepleegd heb . Ik verfoei
die ter liefde van U , omdat dezelve U

mishagen. Ik bid U ootmoediglijk om vergiffenis, door uwen Zoon Jesus Christus, die mij bemind, en zich zelve, ter liefde van mij, aan den dood overgeleverd heeft. Ik vorm een vast voornemen alle zonden te mijden, alle gelegenheden, die mij tot dezelve gebragt hebben, te verlaten. ô Heere! geef mij uwe genade, om dit voornemen te volbrengen, en waarachtige boetvaardigheid te plegen.

„Ik belijd voor den almachtigen God, de heilige Maria, altijd maagd, den heiligen aartsengel Michaël, den H. Joannes den dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, dat ik zeer gezondigd heb door gedachten, woorden en werken. Het is mijne schuld, mijne schuld, mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de heilige Maria, altijd maagd, den H. Joannes den dooper, de heilige apostelen Petrus

en Paulus, en alle Heiligen, den Heer onzen God, voor mij om genade te willen bidden.

De almachtige God ontferme zich over ons, vergeve ons onze zonden, en leide ons tot het eeuwige leven. Amen.

De almachtige en barmhartige God verleene ons kwijtschelding, ontbinding en vergiffenis van al onze zonden.

Laat ons bidden.

Wij bidden U, o Heer! bezoek deze woning; weer alle listen des vijands van dezelve; dat uwe heilige Engelen in dezelve wonen, om ons in vrede te bewaren, en dat uw zegen altijd over ons blijve.

ô God, die gewild hebt, dat uw Woord, uw eeuwige Zoon, op de boodschap van den Engel, het vleesch uit het ligchaam van de zalige maagd

Maria zoude aannemen; vergun aan onze ootmoedige gebeden, dat wij, die haar waarlijk voor Gods Moeder erkennen, ook door hare gebeden geholpen worden. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

ô God! die, volgens eene wonderbare orde, den dienst der Engelen en der menschen schikt : verleen genadiglijk, dat ons leven op de aarde beschermd worde door degenen, die altijd, om U te dienen, voor U staan in den hemel. Door Jesus Christus, onzen Heer.

Wij bidden U, Heer! dat al uwe Heiligen ons overal bijstaan, en door hunne voorspraak ons verheugen; opdat, wanneer wij de gedachtenis hunner verdiensten eeren, wij de uitwerkingen hunner bescherming mogen gewaar worden. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Hier kan men eenige gebeden storten voor
de Overheid, Vrienden, Weldoeners en
Overledenen.

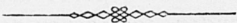
*Laten wij ons levendig voor oogen
stellen, dat wij dezen nacht kunnen
sterven; laten wij ons leven eens inzien,
of wij wel bereid zijn, om voor de god-
delijke vierschaar te verschijnen.*

*Laat ons trachten ons in dien staat
te stellen, waarin wij gaarne zouden
gevonden worden, wanneer God onze
ziel zal opcischen.*

Mijn God! ik weet dat ik sterven
zal, en misschien heb ik slechts wei-
nige oogenblikken meer te leven; mis-
schien zal ik van het bed, waarop ik
mij begeef, niet meer opstaan. Gij ver-
maant mij, dat ik mij daar zal neder-
leggen als in mijn graf. O, hoe zeer
zal ik in mijn doodsuur wenschen
zonder zonde geleefd en U altijd be-
mind te hebben. Geef mij, o God!

van nu af die heilige gesteltenis. Ja, Heer! ik verfoei de zonde; ik bemin U, en ik wil in uwe liefde leven en sterven. De Heere verleene ons een' gerusten nacht en een zalig einde.

Heer! laat uwen dienaar naar uw woord in vrede gaan. Heer! in uwe handen beveel ik mijnen geest.

GEBEDEN

VÓÓR EN ONDER

DE HEILIGE MISSE.

De Misse is van al de werken des christendoms het allerheiligste voor God, en het allervoordeelgste voor den mensch. Jesus Christus vernieuwt er het groote geheim der verlossing: Hij maakt er zich nu nog ons slagtoffer in eene waarachtige, hoewel onbloedige offerande, en komt in persoon, aan ieder in het bijzonder, toeëigenen de verdiensten van dat aanbiddelijk bloed, hetwelk Hij voor ons allen aan het kruis uitgestort heeft. Dit moet ons een groot gevoelen van de heilige Misse inboezemen, en doen wenschen dezelve wel te hooren; want ze bij te wonen met oneerbiedigheid, met vrijwillige verstrooidheden,

zonder zedigheid, zonder zijne oogen te wederhouden, zonder aandacht, zonder eerbied, is, zoo veel in ons is, vernieuwen de schande van den Calvarieberg, en onze Godsdienst onteeren.

Om een zoo groot ongeluk te mijden, kom er met christelijke gesteltenissen: neem er den geest van Jesus Christus aan; offer u aan Hem op, gelijk Hij zich opgeofferd heeft. Treed in de kerk, geraakt door eenen heiligen eerbied; houd u in eene zedigheid en ingetogenheid, die niets bekwaam is te stooren; en gedurende de geheele offerande, heb geene inbeelding, geenen geest, geen gevoelen, dan om uwen God te eeren, en om te denken op de belangen van uwe ziel.

Dewijl deze volgende gebeden te kort zijn voor eene Hoogmisse, zoo heeft men er bijgevoegd eenige aanmerkingen en inwendige oefeningen, van welke gij u met voordeel zult kunnen bedienen, gedurende den tijd dien gij over zult hebben.

BEGIN DER HEILIGE MISSE.

---

*In den naam des Vaders, en des
Zoons, en des heiligen Geestes. Amen.*

Het is in uwen naam, aanbiddelijke Drievuldigheid, het is om U de eer en de hulde te bewijzen, die men U verschuldigd is, dat ik de allerheiligste en allerhoogwaardigste offerande bijwone.

Gedoog, goddelijke Zaligmaker, dat ik mijne meening met die van den dienaar uws altaars vereenige, om het dierbare slagtoffer van mijne zaligheid op te dragen; en geef mij de gevoelens, die ik zou moeten gehad hebben op den Calvarieberg, ware het dat ik de bloedige offerande van uw lijden bijgewoond hadde.

Confiteor.

Overdenk in het binnenste uws harten, de zonden die gij bedreven hebt; herinner u in het algemeen die, welke u het allermeest verootmoedigen. Vertoon aan God uwe zwakheden: bid dat Hij u vergeve, en dat de afgrond van uwe ellenden, in deze offerande zijne oneindige barmhartigheden tot u trekken.

Ik beschuldig mij voor U, o mijn God, van al de zonden, aan welke ik schuldig ben. Ik beschuldig er mij van in de tegenwoordigheid van de heilige Maria, de allerzuiverste van al de maagden, van alle Heiligen, en van alle geloovigen: omdat ik gezondigd heb door gedachten, woorden, werken en verzuimenissen; het is mijne schuld, ja het is mijne schuld, en mijne allergrootste schuld. Daarom smEEK ik de allerheiligste maagd

Maria, en alle Heiligen, voor mij en met mij te willen bidden.

Heer! verhoor gunstiglijk mijn gebed, en verleen mij ontslag, kwijtschelding en vergiffenis van al mijne zonden.

Kyrie Eleison.

Onderhoud u in een zoet gevoelen van betrouwen op Gods goedheid, die u toestaat te gebruiken een middel zoo krachtdadig als dit, om Hem de genade van uwe verzoening te vragen, tenzelfden tijd dat Hij u een zeker onderpand geeft, dat gij die kunt bekomen.

Goddelijke Schepper onze zielen! heb medeliden met het werk uwer handen. Vader van barmhertigheid! doe barmhertigheid aan uwe kinderen.

Oorzaak onze zaligheid, opgeofferd voor ons: voeg ons de verdien-

sten toe van uwen dood en van uw dierbaar bloed.

Minnelijke Zaligmaker, zoete Jesus! ontferm U over onze ellende, en vergeef ons onze zonden.

Gloria in excelsis.

Verwek eene groote begeerte om voor God te bevorderen al de eer, en voor den evennaaste al het goede, dat gij zult kunnen. Verheug u met de engelen over het deel, dat gij hebt in de kennis der heilige geheimenissen; vervul u met de verhevene en voortreffelijke denkbeelden der Majesteit van God, en van Jesus Christus, zijnen Zoon.

Glorie zij aan God in den hemel, en vrede aan de menschen van goeden wille op de aarde. Wij loven U, Heer, wij gebenedijden U, wij aanbidden U, wij verheerlijken U, wij danken U, ten opzichte van uwe groote glorie.

Gij, die de Heer zijt, de Oppervorst, de Allerhoogste, de eenige waarachtige God, de almachtige Vader. Aanbiddeijke Jesus! eenige Zoon des Vaders, God en Heer van alle dingen! Lam Gods, gezonden om af te wasschen de zonden der wereld: ontferm U onzer, en sla van het hoogste des hemels, daar Gij heerscht met uwen Vader, een oog van medelijden op ons, maak ons zalig. Gij zijt het alleen, die het kunt doen, Heer Jesus, omdat Gij alleen oneindig magtig, oneindig aanbiddeijk zijt, met den heiligen Geest, in de glorie des Vaders. Amen.

G E B E D.

Verleen ons, Heer, door de voorbidding van de heilige Maagd, en van de Heiligen, die wij eeren, al de genade, die uw dienaar voor zich en voor ons verzoekt. Mij met hem

vereenigende, draag ik U hetzelfde gebed op voor degenen, voor wie ik gehouden ben te bidden, en ik vraag, Heer, voor hen en voor mij alle hulp, die Gij weet ons noodig te zijn, om te bekomen het eeuwige leven : in den naam van Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Epistel.

Begeef u in den geest tot den tijd der Oudvaderen en Profeten, die niet haakten dan naar den Messias. Treed in hunne vurigheid, verwek hunne begeerten, neem de gevoelens aan, die zij alsdan hadden. Gij verwacht denzelfden Zaligmaker : en gelukkiger dan zij, gij zult Hem onder de gedaante van brood aanschouwen.

Mijn God ! Gij hebt mij geroepen tot de kennis van uwe heilige wet, boven zoo vele volkeren, die leven in de onwetendheid van uwe verborgen-

heden. Ik neem deze goddelijke wet van ganscher harte aan, en ik luister met eerbied naar de godspraken, die Gij uitgesproken hebt door den mond uwer Profeten. Ik eer dezelve met al de onderwerping, die men schuldig is aan het woord Gods, en ik zie er de volbrenging van met de volkomenste vreugde mijner ziel.

Ach, hadde ik voor U, mijn God, een hart gelijk aan dat der Heiligen van uw Oud Testament! Ach, konde ik U begeeren met de vurigheid der Oudvaderen! Konde ik U kennen en eeren gelijk de Profeten! Kon ik U beminnen en mij eeniglijk aan U hechten gelijk uwe Apostelen!

E v a n g e l i e.

Beschouw het Evangelie, dat gij gaat hooren, als eenen regel van uw geloof en van uwe zeden; eenen regel, dien Jesus Christus zelf u toegezonden heeft, en

dien gij beloofd hebt te volgen door de verbindtenissen van uw doopsel : eenen regel , dien gij kwalijk onderhoudt , en volgens welken gij zonder matiging , en zonder beroep op een ander regt , zult geoordeeld worden.

Het zijn niet meer , o mijn God , de Profeten , noch de Apostelen , die mij gaan onderrigten van mijne pligten ; het is uw eenige Zoon , het is zijn woord , dat ik ga hooren. Maar helaas ! wat zal het mij baten geloofd te hebben , dat het uw woord is , Heer Jesus , indien ik niet leef gelijkvormig aan mijn geloof ? Wat zal het mij baten , als ik voor U zal verschijnen , het geloof gehad te hebben , zonder de verdiensten der liefde en der goede werken ?

Ik geloof , en ik leef alsof ik niet geloofde , alsof ik een Evangelie geloofde , dat tegenstrijdig met het uwe is. Oordeel mij niet , o mijn God , naar

deze gedurige strijdigheid, die ik stel tusschen uwe grondregels en mijn gedrag. Ik geloof; maar geef mij den moed en de kracht om te oefenen hetgene ik geloof. Tot U, Heer, zal er al de eer en lof van wederkomen.

C r e d o.

Versterk hier uw geloof. Al hetgene de Kerk u hier voorhoudt om te gelooven, is gegrond op het Woord Gods, verkondigd door de Profeten, geopenbaard in de Schriftuur, verklaard door de mirakelen, bekrachtigd door de grondvesting van het geloof, bevestigd door de martelaars, en kennelijk geworden door de heiligheid van onze godsdienst en door de bestendige toestemming dergenen, die het met getrouwheid belijden.

Ik geloof in eenen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde; en in onzen Heer, Jesus Chris-

tus, zijnen eenigen Zoon, volkomen aan Hem gelijk; heilig, almogend, eeuwig God, gelijk Hij. Ik geloof, dat deze aanbiddelijke Zoon mensch geworden is uit liefde tot ons; dat Hij geleden heeft; dat Hij gestorven is, dat Hij verrezen is, dat Hij ten hemel geklommen is, van waar Hij zal komen om de menschen te oordeelen, en dat Hij daarna vervolgen zal een eeuwiglijk gelukkig rijk. Ik geloof in den heiligen Geest, God, gelijk de Vader en de Zoon; voortkomende van den eenen en van den anderen, en deelen- de dezelfde glorie met hen; oorsprong van de heiligmaking der menschen en het licht der Profeten. Ik geloof in ééne, heilige, katholieke, apostelieke Kerk; een doopsel, ingesteld tot vergiffenis der zonden; en vol van betrouwen op de barmhartigheid Gods, verwacht ik de verrijzenis der dooden, en het eeuwige leven. Amen.

Offertorium.

*Denk op het onbegrijpelijk geluk, dat
gij vindt in deze offerande, waarmede
gij God volmaakt kunt eeren, waar-
mede gij Hem kunt bedanken op eene
manier, die gelijk is aan zijne gaven;
waarmede gij, voor u als voor anderen,
al de genade kunt verkrijgen, die gij
noodig hebt; en doe uw voordeel met
al die dierbare oogenblikken van dit
onwaardeerbaar geluk.*

Vader! oneindige, heilige, almag-
tige, eeuwige God! hoe onwaardig
ik ook ben voor U te verschijnen,
durf ik U deze offerande door de han-
den des priesters opdragen, met de
meening, die Jesus Christus, mijn
Zaligmaker, gehad heeft, toen Hij
deze offerande instelde, en die Hij
nog heeft op het oogenblik dat
Hij zich voor mij opoffert.

Ik draag ze U op, om te erkennen uwe oppermagt over mij en over alle schepsels. Ik draag ze U op, tot voldoening voor mijne zonden, en tot dankzegging voor al de genaden en weldaden, met welke Gij mij vervuld hebt.

Ik draag ze U ten laatste op, mijn God, deze hoogwaardige offerande, om te verwerven van uwe oneindige goedheid, voor mijne weldoeners, mijne vrienden en mijne vijanden, die dierbare genaden van zaligheid, welke niet kunnen toegestaan worden aan eenen zondaar, dan ten aanzien der verdiensten van Dengenen, die de regtvaardige bij uitnemendheid is, en die zich het zoenoffer voor allen maakt heeft.

Maar U opdragende dit aanbidde-lijk slagtoffer, beveel ik U aan, o mijn God, geheel de katholieke Kerk, onzen heiligen Vader den Paus, onzen

Bisschop, onze vorst, al de herders der zielen, de christen prinsen, en al het volk, hetwelk in U gelooft.

Wees ook gedachtig, Heer, de overledene geloovigen, en in aanmerking der verdiensten van uwen Zoon, geef hun eene plaats van verkoeling, van licht, en van vrede. Vergeet niet, mijn God, uwe vijanden en de mijne; heb medelijden met al de ongeloovigen, met de ketters, en met al de zondaren. Vervul met zegeningen degenen die mij vervolgen, en vergeef mij mijne zonden, gelijk ik hun vergeef al het kwaad, dat zij mij gedaan hebben, of dat zij mij zouden wenschen te doen.

Præfatie.

Verhef u met den geest ten hemel, tot voor den voet van den troon der Godheid; aldaar, doordrongen van eene heilige en eerbiedige vrees in het gezigt van

*deze overheerlijke Majesteit, bewijs
haar uwen eerbied, en vermeng uwen
lof met de hemelsche lofzangen der En-
gelen en Cherubs, die haar omringen.*

Zie hier het gelukkige oogenblik,
dat de Koning der engelen en der
mensen hier gaat verschijnen. Heer!
vervul mij met uwen geest; dat mijn
hart, afgetrokken van de wereld, niet
denke dan op U. Welke verpligting
heb ik niet om U te zegenen en te
loven op alle tijden en op alle plaat-
sen, o God van hemel en van aarde,
oneindig groote Meester, almagtige
en eeuwige Vader!

Niets is billijker, niets voordeeli-
ger, dan ons te vereenigen met Jesus
Christus, om U gedurig te aanbidden.
Het is door Hem, dat al de geluk-
zalige geesten hunnen eerbied bewij-
zen aan uwe Majesteit; het is door
Hem, dat al de krachten des hemels,

bevangen van eenen eerbiedigen schrik, zich vereenigen om U te verheerlijken. Gedoog, Heer, dat wij onze zwakke lofzangen voegen bij de vurige zangliederen van die heilige geesten, en dat wij met eenparige overeenstemming, opgetogen van vreugde en van verwondering, onophoudelijk zeggen :

Sanctus.

Heilig, heilig, heilig is de Heer der heerkrachten; de heele wereld is vervuld met zijne heerlijkheid. Dat de gelukzaligen Hem zegenen in den hemel. Gezegend zij Hij, die tot ons komt op de aarde, God en Heer, gelijk Degene die hem zendt.

Stille gebeden.

Verbeeld u hier het altaar, waarop Jesus Christus komt, als op den troon zijner barmhartigheid, daar gij regt

heb van u te vertoonen, om uwen nood voor te stellen, om te verzoeken en om te verkrijgen hetgene gij begeert. God, die ons zijnen eigen Zoon geeft, kan Hij ons iets weigeren?

Wij bidden U, in den naam van Jesus Christus, uwen Zoon en onzen Heer, o oneindig barmhartige Vader, voor aangenaam te houden en te zegenen de offerande, welke wij U opdragen, opdat het U believe te bewaren, te beschermen en te bestieren, uwe heilige, katholieke Kerk, met al de lidmaten, die dezelve uitmaken.

Wij bevelen U in het bijzonder, Heer, degenen, voor welke de regtvaardigheid, de erkenenis en de liefde ons verplichten te bidden; alle degenen die tegenwoordig zijn in deze aanbiddelijke offerande, en voornamelijk N. en N. En opdat, groote God, onze eerbewijzingen U aange-

namer mogen zijn , vereenigen wij ons met de luisterrijke Maria , altijd maagd, Moeder van onzen God en Heer Jesus Christus , met al uwe Apostelen, met al uwe gelukzalige Martelaren , en met al de Heiligen , die met ons eene en dezelfde Kerk uitmaken.

Ach ! hadde ik op dezen oogenblik , o mijn God , de vlammende begeerten , met welke de heilige oudvaderen de komst van den Messias wenschten ! Hadde ik hun geloof en liefde ! Kom, Heer Jesus ! kom , minnelijke Verlosser der wereld ! kom een geheimnis voltoojen , welke het kort begrip van al uwe wonderdaden is. Daar komt het Lam Gods : zie hier het aanbidde-lijk Slagtoffer, door wien al de zonden der wereld uitgewasschen worden.

Elevatie.

*Zie hier uwen God , uwen Zaligmaker
en uwen regter ; houd u eenigen tijd in*

stilzwijgenheid, als opgetogen van verwondering, in het gezicht van hetgene geschiedt op het altaar. Vernieuw al uw vurigheid, en geef u over aan al de gevoelens van eerbied, die het betrouwen en de vrees bekwaam zijn u in te boezemen.

Goddelijk Woord, vleesch geworden! aanbiddeijke Jesus! waarachtige God en mensch! ik geloof dat Gij hier tegenwoordig zijt; ik aanbid U hier met ootmoedigheid; ik bemin U uit geheel mijn hart; en dewijl Gij er komt uit liefde tot mij, draag ik mij ganschelijk aan U op.

Ik aanbid dit dierbaar bloed, hetwelk Gij gestort hebt voor alle menschen, en ik hoop, o mijn God, dat Gij het niet te vergeefs vergoten zult hebben voor mij. Doe mij de genade, er mij al de verdiensten van toe te eigenen. Ik offer U het mijne, minnelijke Jesus,

tot dankzegging van die oneindige liefde, door welke Gij het uwe om mijnentwil gegeven hebt.

Vervolg der stille gebeden.

Beschouw met genegenheid uwen Zaligmaker op het altaar. Overdenk de heilige verborgenheden, die Hij er vernieuwt. Vereenig de offerande van uw hart met die van zijn ligchaam, offer het aan God zijnen Vader op: smee hem, dat Hij de gebeden aanneeme, die zijn beminde Zoon Hem voor ons opdraagt, en bid gij zelf voor de anderen.

Hoe groot zou dan voortaan mijne boosheid en mijne ondankbaarheid zijn, indien ik, na gezien te hebben hetgene ik zie, toestemde U nog te vergrammen! Neen, mijn God! nooit zal ik vergeten, hetgene Gij mij hier vertoont door deze hoogwaardige dienstpleging; nooit zal ik vergeten

de smarten van uw lijden, de heerlijkheid van uwe verrijzenis, uw lichaam geheel verschenrd, uw bloed uitgestort voor ons, wezenlijk tegenwoordig voor mijne oogen op dit altaar.

Nu is het, eeuwige Majesteit, dat wij U door uwe genade waarlijk en eigenlijk opdragen het zuivere, heilige en onbevleete slagtoffer, hetwelk Gij zelf ons hebt gelieven te geven, en waarvan al de andere maar afbeeldsels waren. Ja, groote God! wij durven het U zeggen: hier is iets, meerder dan al de offeranden van Abel, van Abraham, en van Melchisedech; hier is de eenige offerande, die uw altaar waardig is: onze Heer Jesus Christus, uw Zoon, het waardigste voorwerp van uwe eeuwige behaaglijkheden.

Dat al degenen, die hier met den mond of met het hart aan dit ge-

heiligde slagtoffer deel hebben, vervuld worden met deszelfs zegening.

Dat deze zegen uitgestort worde, o mijn God, over de zielen der geloovigen, die gestorven zijn in den vrede der Kerk, en bijzonder over de ziel van N. en van N. Verleen haar Heer, ten aanzien van deze offerande, de volkomene kwijtschelding van hare pijnigingen.

Gewaardig U ook, eens aan ons zelve deze genade te vergunnen, o Vader, die oneindig goed zijt, en doe ook ons een deel hebben aan het gezelschap der heilige Apostelen, der heilige Martelaren, en van al de Heiligen; opdat wij U eeuwiglijk met hen mogen beminnen en verheerlijken. Amen.

Pater Noster.

Zie, wij zijn hier met Jesus op eenen nieuwen Calvarieberg. Laten wij ons

houden aan den voet van zijn kruis met een teeder medelijden, gelijk Magdalena; met eene getrouwe liefde, gelijk de H. Joannes; met betrouwen van Hem eens in zijne glorie te zien, gelijk de andere Leerlingen. Laat ons hem somtijds van verre aanzien, en onze zonden beweenen met Petrus.

Wat ben ik gelukkig, o mijn God, U voor Vader te hebben! Welke vreugd voor mij te denken, dat de hemel, waar Gij zijt, eens mijne woonplaats moet wezen! Uw heilige naam zij verheerlijkt door het gansche aardrijk! Heersch volkomen over alle harten en over alle willen. Weiger aan uwe kinderen niet het geestelijk en ligchamelijk voedsel. Wij vergeven van harte alles wat tegen ons misdaan is; vergeef ons ook al wat wij tegen U misdaan hebben. Ondersteun ons in de bekoring en in de kwalen van

dit ellendig leven : maar vooral bevrijd ons van de zonde, de grootste van alle kwaden.

Agnus Dei.

God, die zoo heerlijk is in den hemel, zoo almagtig op de aarde, zoo schrikkelijk in de hel, is hier maar een lam vol van zoetheid en goedheid. Hij komt er om uittewisschen de zonden der wereld, en in het bijzonder de uwe. O, wat krachtige beweegreden van betrouwen en vertroosting!

Lam Gods! opgeofferd voor mij, ontferm U mijner. Aanbiddelijk Slagtoffer voor mijne zaligheid! maak mij zalig. Goddelijke Middelaar! verkrijg mij genade bij uwen Vader; geef uwen vrede.

Communie.

Om geestelijk te communiceeren, vernieuw door eene oefening van geloof het

gevoelen dat gij hebt van de tegenwoordigheid aan Jesus Christus ; betuig Hem een berouw over uwe zonden ; verwek in uw hart eene vurige begeerte om Hem te ontvangen met den priester ; bid Hem , dat deze begeerte Hem aangenaam zij , en dat Hij zich met u vereenige , u mededeelende zijne genadige giften .

Indien gij sakramenteel wilt communiceeren , bedien u van de gebeden voor de Communie , die hierna staan .

Hoe zoet zoude het mij zijn , o mijn minnelijke Zaligmaker , van het getal dier gelukkige Christenen te wezen , welken de zuiverheid huns gewetens , en eene teedere godvruchtigheid toelaat , alle dagen te naderen tot uwe heilige tafel ! Wat voordeel voor mij , ware het dat ik op dezen oogenblik U kon bezitten in mijn hart , U daar bewijzen mijnen schuldigen eerbied , U daar voorstellen mijne behoeftig-

heden, en deel hebben aan de genade, welke Gij verleent aan hen die U dagelijks ontvangen! Maar mits ik ze onwaardig ben, vergoed, mijn God, de gebrekkelijke gesteltenis mijner ziel. Vergeef mij al mijne zonden, ik verzaak ze van ganscher harte, omdat zij U mishagen. Ontvang de oprechte begeerte, die ik heb van mij met U te vereenigen. Zuiver mij door eenen van uwe oogslagen, en stel mij in staat om U eerlang behoorlijk te mogen ontvangen.

Verwachtende dezen gelukkigen dag, bid ik U ootmoedig, Heer, mij deelachtig te maken aan de vruchten, die de Communie van den priester moet voortbrengen in alle Christenen, die tegenwoordig zijn bij deze offerande.

Vermeerder mijn geloof door de kracht van dit goddelijk Sakrament; versterk mijne hoop, reinig mijne ge-

neg
uw
dan
dan

vo
de
He
va
va
teg
he
de

vo
w
Ik
Ik
al
li

negenheden, vervul mijn hart met uwe liefde; opdat het niet hake dan naar U, en niet meer leve dan voor U. Amen.

Laatste gebeden.

Tracht den Zaligmaker offerande voor offerande te geven, met te worden het slagtoffer van zijne liefde, Hem opofferende al de nazoekingen van uwe eigene liefde, al de inzigten van het menschelijk ontzag, al de tegenstrijdigheden, en al de genegenheden, die niet overeenkomen met de volbrenging van uwe pligten.

Gij hebt, o mijn God, U zoo even voor mijne zaligheid opgeofferd: ik wil mij voor uwe glorie opofferen. Ik ben uw slagtoffer, spaar mij niet. Ik ontvang met een bereidwillig hart al de kruisen, die Gij mij zult gelieven overtezenden; ik zegen ze, ik

ontvang ze van uwe hand, en ik vereenig ze met het uwe.

Ik ga uit de kerk, gezuiverd door uwe heilige geheimenissen; ik zal met afschrik zelfs de allerminste vlekken van de zonde vlugten, vooral die, tot welke mijne natuurlijke genegenheid mij met meerder geweld vervoert. Ik zal getrouw aan uwe wet wezen, en heb vastgesteld alles liever te lijden, dan dezelve te overtreden.

Zegening.

Zegen, o mijn God, deze heilige voornemens, zegen ze allen door de hand van uwen dienaar, en laat de uitwerksels van uwen zegen eeuwig voor ons blijven. In den naam des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geestes. Amen.

Laatste Evangelie.

Goddelijk Woord, eenige Zoon des

Vaders, licht der wereld, gekomen uit den hemel, om er ons den weg toe aan te wijzen: laat niet toe, dat ik gelijk worde aan dat ontrouwe volk, dat geweigerd heeft U te erkennen als den Messias: gedoog niet, dat ik vervalle in dezelfde verblindheid van die rampzaligen, die liever gewild hebben slaven van den duivel te worden, dan deel te hebben aan de heerlijke aanneming van kinderen Gods, die Gij hun kwaamt toebrengen.

Goddelijk Woord, vleesch geworden! ik aanbid U met eene allerdiepste eerbiedigheid. Ik stel al mijn betrouwen op U alleen, vast hopende dat, dewijl Gij mijn God zijt, een God, die mensch geworden is om de menschen zalig te maken, Gij mij zult verleenen de noodige genade, om mij heilig te maken, en om U eeuwig in den hemel te bezitten. Amen.

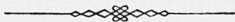

Treed niet uit de kerk, zonder uwe dankbaarheid bewezen te hebben voor al de gunsten, die God u gedaan heeft in deze offerande. Bewaar er zorgvuldig de vrucht van, en maak, dat men u ziende, overtuigd blijve, dat gij voordeel getrokken hebt uit den dood, en uit de opoffering van eenen God en Zaligmaker.

Gebod na de H. Misse.

Heer! ik bedank U voor de genade, die Gij mij gegeven hebt, mij toestaande van daag bij te wonen de offerande van de heilige Misse, boven zoo vele anderen, die hetzelfde geluk niet gehad hebben, en ik vraag U vergiffenis van alle fouten, die ik begaan heb door de verstrooiing en laauwheid, waarin ik gevallen ben in uwe tegenwoordigheid. Dat deze offerande, o mijn God, mij zuivere van het verledene, en mij versterke voor het toekomende.

Ik ga nu met betrouwen tot de bezigheden, tot welke uw wil mij roept. Ik zal geheel den dag gedenken aan de gunst, die Gij mij heden gegeven hebt, en ik zal trachten geen woord, geen werk te laten ontsnappen, geene begeerte, geen gepeins te verwekken, hetwelk mij zoude doen verliezen de vrucht der heilige Misse, die ik zoo even gehoord heb. Dit neem ik vastelijk voor, met den bijstand uwer heilige genade. Amen.

GEBEDEN

ONDER DE

MISSE VOOR OVERLEDENEN.

Introïtus.

Heer! geef hun de eeuwige rust,
en dat het eeuwige licht hen verlichte.
Mijn God! in Sion moet men U
loven, en in Jeruzalem zal men U
geloften doen. Verhoor mijn gebed,
want alle vleesch moet tot U komen.

God, hemelsche Vader! ontferm
U over de zielen in het vagevuur.

Zij zijn het werk uwer handen,
vervul hun verlangen. Doe hen in
vrede rusten.

God Zoon, Verlosser der wereld!
ontferm U over de zielen in het vage-
vuur. Doe hen de vruchten van uw

lijden en uwen dood genieten. Maak hen zalig!

God, heilige Geest! ontferm U over de zielen in het vagevuur. Gij hebt hen geheiligd : verlos hen uit hunne pijnen!

De Collecten.

ô God, die door uwe oneindige barmhartigheid altijd gereed zijt te sparen en te vergeven : wij smeeken U ootmoedig voor de ziel van uwen dienaar (van uwe dienaressen) N., die Gij (heden) uit deze wereld hebt doen scheiden ; geef haar niet over aan het geweld van den vijand, en vergeet haar niet eeuwig, maar beveel aan uwe heilige Engelen haar te ontvangen en in den hemel te voeren ; opdat zij, na in U gehoopt en geloofd te hebben, de straffen der hel niet lijde, maar de eeuwige zaligheid geniete. Door onzen Heer Jesus Chris-

tus , uwen Zoon, die leeft en heerscht met U, in de eenheid van den heiligen Geest, in alle eeuwen. Amen.

Epistel

(van den H. Paulus aan die van Thessalonica.

4. v. 13.)

Maar broeders ! wij willen niet dat gij onwetend zijt van hetgene gij weten moet, aangaande diegenen die ontslapen zijn ; opdat gij u niet bedroeven zoudt, gelijk de andere menschen , die geene hoop hebben. Want indien wij gelooven , dat Jesus Christus gestorven en verrezen is, zoo moeten wij ook gelooven, dat God degenen, die in Jesus ontslapen zijn, ook alzoo met Hem zal opvoeren. Ook zeggen wij U, in den naam des Heeren, dat wij, die leven, en die tot zijne aankomst overblijven, degenen die reeds ontslapen zijn, niet zullen voorkomen. Want zoodra het roepteecken door de stem van den Aartsengel, en

door den klank der bazuin zal gegeven zijn, zal de Heer zelf van den hemel afdalen : en degenen die in Jesus Christus gestorven zijn, zullen het eerste verrijzen. Daarna zullen wij, die in leven zijn en tot dien tijd levendig zijn overgebleven, te zamen met hen opgevoerd worden in de wolken, om den Heer te ontmoeten in de lucht, en alzoo zullen wij eeuwig leven met den Heer. Troost u dan elkander met deze waarheden.

Graduaal.

Heer ! geef hun de eeuwige rust ; en het eeuwige licht verschijne hun. De gedachtenis des regtvaardigen zal eeuwig zijn : hij vreest geene kwade tijding. Verlos, Heer, de zielen van alle overledene geloovigen van alle banden harer zonden ; en geef, door den bijstand uwer genade, dat zij verdienen het oordeel van wraak te ont-

gaan, en de zaligheid van het eeuwig licht te genieten.

Evangelië

(volgens den heiligen Joannes.)

In dien tijd zeide Martha tot Jesus : Heer! waart Gij hier geweest, mijn broeder zou niet gestorven zijn : maar ik weet, dat God U ook nu alles zal toestaan, wat Gij Hem zult vragen. Jesus antwoordde haar : uw broeder zal verrijzen. Martha zeide Hem : ik weet wel, dat hij verrijzen zal in de verrijzenis op den jongsten dag. Jesus antwoordde : Ik ben de verrijzenis en het leven ; die in mij gelooft, ofschoon hij ook dood was, zal leven : en die leeft en in mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven. Gelooft gij dit ? Martha antwoordde Hem : Ja, Heer ! ik geloof dat Gij de Christus, de Zoon van den levenden God zijt, die in deze wereld gekomen is.

Offerande.

Heer Jesus Christus, Koning der heerlijkheid! verlos de zielen van alle overledene geloovigen van de straffen der hel en van den diepen afgrond; verlos haar van den muil des leeuws; dat de hel haar niet verslinde, en dat zij in de duisternissen niet struikelen, maar dat veeleer uw heilige engel Michaël haar tot het heilig licht brenge, hetwelk Gij weleer aan Abraham en zijne nakomelingen beloofd hebt.

Wij offeren U, Heer! offeranden en gebeden; ontvang die, bidden wij, voor de zielen, wier gedachtenis wij heden vieren. Doe haar, Heer, na den dood geraken tot het leven, hetwelk Gij weleer aan Abraham en zijne nakomelingen beloofd hebt.

Wees bijzonder indachtig de ziel van uwen dienaar N. (uwe dienaress N.) voor welke wij U dit zoenoffer en

deze gebeden opdragen; opdat zij, volkomen gereinigd door het bloed van Jesus Christus, onzen Verlosser, mogen ingaan in uwe eeuwige rust.

Præfatie en Sanctus.

Heilig, heilig, heilig is de Heer, God der Heerkrachten! en daarom mag niets wat besmet is binnengaan in zijne heerlijkheid. Wij weten het, o God! maar Gij zijt immers een God van liefderijke ontferming. O! ontferm U dan over de zielen, die onder uwe straffende hand in lijden zuchten. Wees gedachtig aan de getrouwheid, met welke zij U gediend hebben in haar leven, en vergeet de misdaden, die de zwakte der menscheid haar somtijds heeft doen bedrijven. Verlos haar uit die plaats van smarten en duisternissen, en breng haar over naar de eeuwige woonsteden van rust en van licht.

Voor de Consecratie.

Verhoor, o genadige God! onze ootmoedige smee kingen, en verle en de genade der volledige kwi jtschel ding aan de zielen, voor welke wij bijzonder moeten bidden. Door den naam en de verdiensten van uwen welbeminden Zoon, die op zich heeft genomen voor ons allen te voldoen, smee k ik het U. O liefderijke God! ik zoude het niet wagen, de werkin gen van uwe heilige en billijke regt vaardigheid te willen tegenhouden; maar ik weet, dat Gij liever als een Vader van barmhartigheid, dan wel als een God van strenge wraak wilt aangeroepen worden. Ach! uwe over groote goedheid neigt U tot verge ving; voldoe aan die neiging van uw goddelijk hart. Om de liefde van U zelven, verle en aan die bedrukte zie len eene volledige kwi jtschelding van

die schulden, die uwe regtvaardige strengheid, haar wel billijk, maar zoo smartelijk doet boeten.

Door den geheilgden arbeid van uwen eenigen Zoon, onzen Verlosser, door zijnen smartelijken kruisdood, door zijne dierbare tranen, door het bloed, dat Hij zoo overvloedig vergoten heeft, en hetwelk hij U nog in dit oogenblik, door de handen van den Priester, als een offer van verzoening zal opdragen op het altaar; door de oneindige verdiensten van zijn leven en van zijnen dood; door de onbevlektheid en al de deugden der allerheiligste Maagd Maria; door al de verdiensten, boetoeeningen, voldoeningen en goede werken van al uwe Heiligen: verleen, o God! verleen aan deze zielen de vervulling van hare vurige begeerten; doe haar uw goddelijk aanschijn genieten. Amen.

Na de Consecratie.

Laat, o Heer! onze gebeden en offeranden U aangenaam zijn; en neem de zielen, voor welke wij bidden, die Gij geschapen, verlost en geheiligd hebt, in genade aan. Laat haar dit zoenoffer ten deel worden, hetwelk wij aan U voor haar opdragen; neem hare overgeblevene zonden en gebreken weg; laat de voldoening, welke Gij, o Jesus! door uwen dood hebt aangebragt, ook haar ten goede komen; ontferm U over de zielen, gelijk Gij U over uwen boetvaardigen medegekruisten ontfermd hebt.

Almagtige en barmhartige God! ik smEEK U, de verdiensten van het lijden en den smartelijksten dood van uwen Zoon te willen toeëigenen aan de ziel (of zielen) van N. En indien zij nog niet geheel aan uwe regtvaardigheid voldaan hebben, vergeef dan hunne

zonden, en doe hen weldra de eeuwige gelukzaligheid, welke Gij ons beloofd hebt, en naar welke zij verlangen, voor altijd genieten.

Jesus, Verlosser der menschen! wees ook een Verlosser van die ongelukkige zielen; en gij, heilige Maria, teedere Moeder van onzen Zaligmaker! voeg bij mijn gebed uwe vermogende voorbede en bescherming, om de genade der vergiffenis, welke ik voor de ziel van N. vraag, te verkrijgen.

Agnus Dei.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun rust!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun rust!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de eeuwige rust!

Onder de Nuttiging.

Heer Jesus Christus, die volgens den wil van uwen Vader, onder medewerking van den heiligen Geest, door uwen dood de wereld hebt levend gemaakt en verlost: verlos door dit uw allerheiligste Ligchaam en Bloed mij en de overledene geloovigen van alle zonden en van alle straffen, en laat allen, die in U geloofd hebben, eeuwig met U vereenigd worden.

Laat, bidden wij, Heer! de nuttiging van uw heilig Ligchaam en Bloed, aan hetwelk de overledene geloovigen in hun leven zoo dikwijls deel genomen hebben, hun ook na hunnen dood tot verlossing en zaligheid voordeelig zijn.

Laat, Heer! dit offer, dat wij uwer Majesteit hebben opgedragen, den levenden en overledenen tot heil verstrekken.

Geef, dat wij die nog in dit leven zijn, door hetzelfde vergiffenis van het verledene, en genade en sterkte tegen toekomende gevaren verkrijgen; maar vooral, laat dit offer den overledenen geloovigen tot vertroosting en verlossing dienen, opdat zij, door hetzelfde gezuiverd en gereinigd, en van alle banden der zonden ontslagen, mogen ingaan tot het eeuwige leven.

Na de Nuttiging.

Verhoor, o Heer! de ootmoedige gebeden, die wij U voor de verlossing van alle overledene geloovigen voor den troon uwer barmhartigheid opzenden; zuiver hen van alles, wat hen van het genot der zaligheid verwijderd houdt, en laat hen voor U geregtvaardigd worden door het bloed van Jesus Christus, uwen Zoon, dat eens voor hen aan het kruis ver-

goten, nog dagelijks op onze altaren wordt opgeofferd.

Geef inzonderheid, almachtige God! dat de ziel van uwen dienaar N. (van uwe dienares N.) aan welke wij ons van daag herinnerd hebben, door deze offerande gezuiverd, en van hare zonden ontslagen zijnde, vergiffenis bekomme, en binnen ga in de eeuwige rust. Door onzen Heer, Jesus Christus. Amen.

Op het einde der Misse.

ô God! Gij zult mij ook eens van de aarde roepen, en ik weet niet wanneer. Misschien ben ik maar weinige schreden van het graf verwijderd. Leer mij dan mijne pligten vervullen, opdat ik in het uur des doods mij niets te verwijten hebbe. Leer mij den tijd, welken ik nu nog heb, zorgvuldig waarnemen, en niets verschuiven tot eene onzekere toekomst, op-

dat de nacht des doods, in welken niemand meer zal kunnen werken, mij niet onverhoeds, en voor dat ik bereid ben, overvalle. Laat mij nooit vergeten, dat al het aardsche vergankelijk is, dat noch aanzien, noch rijkdom, maar alleen de goede werken, mij volgen kunnen in de eeuwigheid. Leer mij ook het lijden dezes levens met geduld en standvastigheid verdragen, opdat het in mij een eeuwigdurend geluk voortbrenge. Met berusting in uwen heiligen wil, stel ik mijnen langeren of korteren levensloop en alle deszelfs wisselvalligheden, aan uwe goddelijke beschikking. Maak mij ijverig in het geloof, getrouw in U en in de onderhouding uwer geboden. Bewaar mij van eenen haastigen, onvoorzienen en ongelukkigen dood. Laat mij voor mijn sterven de heilige Sakramenten waardig ontvangen. Laat

mij sterven onder de bescherming van de allerheiligste Maagd Maria, van mijnen Bewaarengel en van mijne hemelsche beschermers. Ontferm U over allen die in doodstrijd liggen. Versterk de zwakken; help alle kranken; wees den weezen een Vader, en een beschermer der weduwen; vertroost hen die met treurige harten hunne tranen voor U uitstorten; wees ons allen genadig. Door onzen Heer, Jesus Christus. Amen.

BIECHT-GEBEDEN.

OEFFENING VOOR DE HEILIGE BIECHT.

BEMERKINGEN.

Schoon het biechten onder sommige der geloovigen veelal een werk van enkele oogenblikken is, zal hij, die voor zijne zaligheid waarlijk gevoelig is, inzonderheid als hij niet zeer dikwijls dit Sakrament ontvangt, gaarne toestemmen, dat het raadzaam is, zich eenige dagen bevorens daartoe voor te bereiden. Deze dagen zal men in eene inwendige stilte doorbrengen, zelfs in het midden zijner bezigheden zich nu en dan het voornemen herinneren, dat men gevormd heeft; men zal het gebed en het berouw bij het onderzoek zijner zonden

voegen, en zijn best doen om zich uit de zonden te redden en dezelve te mijden.

Het eerste, dat men te doen heeft, is van God de genade te verzoeken, om zijne zonden te kennen, en den geest van boetvaardigheid, om het vereischte leedwezen en de verzaking der zonde in zich op te wekken.

Ieder moet zijn geweten onderzoeken, naar de bekwaamheid en kennis, die hij van God ontvangen heeft. Indien men na een eerste onderzoek nog reden heeft van te vreezen, of men zijne rekening wel opgemaakt hebbe, zal men zich kunnen bedienen van de onderscheidene handleidingen, of biechtspiegels, die in sommige boeken voorgesteld worden. Men zal het nooit op het onderzoek, of de ondervragingen, die de Priester somtijds doet, zoodanig laten aankomen, dat men daarom nalatig zijn zoude in zich zelve vooraf te onderzoeken.

Het is niet genoeg, dat men zich onderzoeke omtrent de Wet Gods, of omtrent die zonden, welke door allerlei soort van menschen bedreven worden, en gemeenlijk in de genoemde biechtspiegels aangehaald worden; ieder moet zich nog onderzoeken omtrent de zonden van zijnen staat, dat is omtrent de zoodanige, welke zeldzaam anders bedreven worden dan door menschen van zijnen ouderdom, van zijnen staat, of beroep. Er zijn twee gebreken, beide bijna even gevaarlijk: de onachtzaamheid dergenen, die, zich zelve slechts ter loops beziende, niets biechten, dan hetgene hun eensklaps voorkomt; en de angstige zorgvuldigheid dergenen, die, nimmer met hun onderzoek tevreden, gedurig op nieuw beginnen, en zoo veel tijd en moeite aan het onderzoek besteden, dat er voor de overige voorbereidingen bijna niets overschiet.

Na het onderzoek zal men zulke ge-

beden spreken, en bewegingen in zich verwekken, welke overeenkomen met den staat eens boetelings, die wenscht door de vergiffenis zijner zonden in Gods vriendschap en in den staat der genade hersteld te worden.

Het heilig Concilie van Trenthe erkent zes gesteltenissen, welke de regtvaardigmaking in ons uitwerken, namelijk : het geloof, de vrees voor de goddelijke regtvaardigheid, de hoop op de goddelijke barmhartigheid, door de verdiensten van Jesus Christus; eene beginnende liefde tot God, als het hoogste en opperste goed; een' haat der zonden, en een oprecht voornemen om zijn leven te veranderen, en de geboden van God getrouwelijk te volbrengen.

Deze gesteltenissen, en de bewegingen daarop passende, heeft men getracht in de volgende gebeden, die na het onderzoek kunnen gesproken worden, voor te stellen. Men zij intusschen

indachtig, dat dit alles waarlijk in ons hart moet plaats vinden, en dat het weinig helpen zou soortgelijke bewegingen, als van berouw, enz. met woorden uit te drukken, indien het hart dezelve niet wezenlijk gevoelde.

Gebod om van God te verzoeken, dat men zijne zonden moge kennen en verfoeijen.

ô God! wees mij arme zondaar genadig. Ik heb gezondigd; indien ik zeg dat ik niet gezondigd heb, dan ben ik een leugenaar, en de waarheid is in mij niet. Uwe oogen, steeds op mij gevestigd, zien al de onvolmaaktheden en zonden, die in mij te vinden zijn; mijne zonden zijn voor U niet verborgen. Maak mij dezelve kenbaar; want wie kan uit zich zelven zijne zonden kennen? Vertoon aan de oogen mijns gemoeds het getal, de afgrijsselijkheid derzelve, en al wat ik er verder van behoort te

weten, om dezelve met een opregt gemoed te belijden, en met een krachtig berouw te verfoeijen. Stort dan ook, o Heer! in mijn hart een' afkeer van dezelve; geef mij een waarachtig leedwezen over mijne menigvuldige uitspattingen, en een vast voornemen om nimmer weder te zondigen. Verleen mij den geest van boetvaardigheid, en verbrijzel zoodanig de versteendheid mijns harten, dat er tranen van berouw uit ontspringen. Sla Gij zelf, sla de steenrots, gelijk die in de woestijn, op uw bevel, met de roede geslagen werd, en eene bron van levend water verschaftte.

Geef, dat de tranen van leedwezen, die ik in uwe tegenwoordigheid storten zal, mij tot een heilzaam bad verstrekken, om mijne ziel weder levendig en gezond te maken. Vermeng die te dien einde met de tranen en met het bloed, dat uw Zoon Jesus

Christus voor mij gestort heeft; verhoor de stem van dat dierbaar bloed, en ontsteek in mijn hart het vuur uwer liefde. Ik wensch U veel te be-minnen, o mijn God! opdat Gij mij vele zonden moget kwijtschelden.

Hierna zal men het onderzoek van zijn geweten beginnen, volgens de regelen, die wij in de Bemerkingen vóór de Biecht geplaatst hebben.

GEBED NA HET ONDERZOEK.

Gij hebt mij mijne zonden kenbaar gemaakt, o Heere! ik dank U, dat ik door het licht van uwe Wet vele smetten, die mijne ziel bevleken, ontdekt heb. U behoort de glorie, de gerechtigheid, de barmhartigheid; maar ik verdien niets anders dan schande, beschaming en straffe; omdat ik tegen U gezondigd heb; omdat ik U vertoornd heb; omdat ik mij

tegen uwe bevelen aangekant heb. Wat zal het mij baten mijne boosheid te kennen, indien ik dezelve niet verlaat? en hoe zal ik die verlaten, zonder eene nieuwe hulp van uwe genade? Geef mij die, o mijn God! en voltrek in mij hetgene Gij begonnen hebt. Met uwe hulp zal ik opstaan, en door een levendig gevoel van mijne ellende en uwe goedheid getroffen, zal ik tot U wederkeeren. Ik zal gedenken, dat Gij mijn Vader zijt, en U in den persoon van uwen Priester beoogende, zal ik mij voor zijne voeten nederwerpen, en tot U zeggen: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en voor U; ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; behandel mij als eenen van uwe geringste dienaars; vergeef mij de zonden, aan welke ik weet, dat ik schuldig ben; vergeef mij ook dezulke, die mij onbekend zijn; vergeef mij

dezelve om uwe barmhartigheid, en om de verdiensten van uwen Zoon Jesus Christus. Amen.

OPWEKKING TOT GELOOF.

Terwijl ik tot U nader, o mijn God! geloof ik vastelijk, dat Gij zijt, en dat Gij een Belooner dergenen zijt, die U zoeken. Ik geloof, dat Gij, gelijk Gij uwe weldaden niet onthoudt aan hen, die in de onschuld wandelen, dus ook niet verstoot het berouwhebbend en vernederd hart van een' zondaar, die tot U wederkeert. Neen, ik geloof vastelijk, dat Gij hem uwe barmhartigheid niet zult weigeren. Al wat Gij geopenbaard hebt, is waarachtig; al wat Gij beloofd hebt, is zeker. Gij hebt ons geopenbaard, dat uwe genade den goddeloozen regtvaardigt; dat de zondaar, die zich de verdoemenis op den hals gehaald heeft, door vrijwillig de zon-

dige neigingen in te volgen, die door zijne eigene krachten zich niet kan bekeeren, bekeerd en heilig gemaakt wordt door uwe genade, door de verlossing van uwen Zoon Jesus Christus. Dat geloof ik, o Heer! en ik bid U, met tranen in de oogen, dat Gij dit geloof, hetwelk Gij in mij hebt gestort, levendiger, volmaakter wilt maken. Gij hebt beloofd, dat Gij barmhartigheid zoudt bewijzen aan den zondaar, die uwe barmhartigheid verzoekt; daar Gij ons verzekerd hebt, dat Gij den dood des zondaars niet wilt, maar zijne bekeering en zijn leven, hebt Gij tevens beloofd, dat Gij zijne zonden zoudt uitwissen, en dezelve vergeten ten dage als hij tot U zoude wederkeeren. Ik geloof uwe beloften, en ik bid U, maak mij dezelve deelachtig op het oogenblik, dat ik uwe barmhartigheid kom verzoeken.

OPWEKKING TOT VREEZE.

Ik beken , o groote God , dat ik onwaardig ben de barmhartigheid , die ik van U verzoek te erlangen ; ik beef , terwijl ik dezelve verzoek. Gij zijt regtvaardig , uwe regtvaardigheid gedooft niet , dat Gij de zonden ongestraft zoudt laten. Regtvaardige Regter ! vreeselijke , almachtige God ! God van wraak ! Gij hebt uwe Engelen niet gespaard toen zij gezondigd hadden ; Gij dreigt den zondaar met hetzelfde eeuwig vuur , dat voor de duivelen bereid is , en dat Gij in uwe gramschap ontstoken hebt. Ik sidder , als ik de gestrengheid van uw oordeel , het ontzettende vonnis , dat Gij tegen uwe vijanden zult uitspreken , en het eeuwige en onverdragelijke vuur , dat de boozen verslinden zal , overdenk. Laat deze vrees mij hoe langer hoe dieper treffen , en druk die

door uwen Geest zoodanig in mijn hart, dat dezelve mij tot zaligheid verstrekke; dat dezelve in mij, wanneer ik mij voor de vierschaar der boetvaardigheid zal beschuldigen, eene ongeveinsde opregtheid, een waar berouw te weeg brenge; dat dezelfde vrees, nadat dezelve mij bereid zal hebben om uwe genade te ontvangen, mij tevens afschrikke en wederhoude van al hetgene U zoude kunnen mishagen, o Vader! die de magt hebt, om, het ligchaam gedood hebbende, de ziel met het ligchaam in de hel te werpen.

OPWEKKING TOT BETROUWEN.

ô Mijn Heer en mijn God! nog hoop ik op U; het betrouwen, dat ik op uwe goedheid gevestigd heb, ondersteunt mij nog; ja, zelfs in de uiterste benaauwdheid, die de overweging uwer regtvaardigheid in mij veroor-

zaakt heeft, ondersteunt hetzelve mij. Gij zijt zoowel oneindig goed, als Gij oneindig regtvaardig zijt; het is uw vermaak den boetvaardige in genade aan te nemen, zoo lang de tijd van dit sterfelijk leven duurt, welke ook de tijd is van uwe barmhartigheid. Dat ik U mijne gebeden opdraag, en mij voor U ter aarde werp, geschiedt niet uit betrouwen op mijne goede werken, of op iets anders, dat ik zou kunnen doen, maar uit overweging van uwe menigvuldige ontfermingen. Ik hoop, dat Gij U mijner zult ontfermen, naar uwe groote barmhartigheden, en om uws naams wille mij mijne tallooze misdaden zult vergeven. Ik hoop, dat Gij, die uwen eigen Zoon niet gespaard, maar tot verlossing van mij ten offer gegeven hebt, mij ook ter liefde van Hem, van mijne zonden ontslaan zult. Hij is onze voorspreker; Hij is het zoenoffer voor

onze zonden ; Hij heeft mij bemind , en zich zelven voor mij tot den dood overgegeven. Ik verwacht, met een vast betrouwen, van uwe barmhartigheid de kwietschelding, die Hij van U voor mij verzoekt, en de genade, die Hij voor mij, door het storten van zijn bloed, verdiend heeft.

Opwekking tot Liefde.

Oorsprong van alle regtvaardigheid ! Heilige God ! Bron der heiligheid , en de Heiligheid zelve ! ik begin U lief te hebben, en ik wensch met uwe liefde vervuld te worden. Ik heb gezondigd, omdat ik U niet genoeg beminde. Ik heb mij door de zonde van U afgekeerd en verwijderd. Nu kan ik uit de zonde niet opstaan, tenzij ik mij door uwe liefde wederom tot U keere, en mij onder U buige. Ik bemin uwe heiligheid en uwe regtvaardigheid, die mij het

afzigtelijke en de ongerechtigheid mijner zonden doen kennen. Ik bemin uwe barmhartigheid, waarvan ik de vergiffenis mijner zonden verwacht. Ik bemin U, o mijn God! die mij geschapen hebt om U. Ik bemin U, die mij verlost hebt door uwen Zoon Jesus Christus; die in mij het leven bewaard hebt, op denzelfden tijd, toen ik het gebruikte om U te vergrammen; die mij niet verstooten hebt om mijne uitstelingen van boete en mijne ondankbaarheden; die mij zoo menigmaal geroepen hebt; die mij zoo menigmaal door uwe genade zijt voorgekomen; die mij thans den wil geeft om weder tot U te keeren; die gereed staat om mij onder het getal uwer kinderen te herstellen; eindelijk, die mij, door de vergeving der zonden, de vertroostende hoop doet opvatten, van eens de kroon der gerechtigheid te zullen erlangen, en U

zelve als mijn loon in alle eeuwigheid te genieten. Amen.

Verfoeiing der zonden.

Ik bemin U, o mijn God! ik haat dus, ik verfoei de zonden, waardoor ik U mishaag. Ik erken, hoe zwaar, hoe bitter het is, U te hebben verlaten. Ik heb een dubbel kwaad gepleegd; ik heb U verlaten, die de bron zijt des levenden waters en der ware gelukzaligheid; en in de plaats van U, heb ik het bedriegelijk vermaak verkoren, een' modderpoel, die mij den dood heeft aangedaan. Ik beschuldig en veroordeel mij zelve in uwe tegenwoordigheid. Ik ben schaamrood, omdat ik U vertoornd heb; ik zucht over zoo vele zonden; ik bid U om vergiffenis door uwen Zoon Jesus Christus. Vergoed, ik bid het U, het gebrek mijner boetplegingen, door de vurigheid van zijn

berouw, waarmede Hij de zonden van alle menschen verfoeid en gehaat heeft. Neem deze mijne be-
tuiging voor goed aan, o mijn God! Gij, die mijn hart doorziet, en de getuige, de bewerker mijner zuchten en tranen zijt.

Voornemen van wel te leven.

Ik verzaak nogmaals den duivel en zijne werken, ik verzaak alle zonden. Ik verlang, o mijn God! in het Sakrament, dat Gij tot vergeving der zonden hebt ingesteld, uwer genade deelachtig te worden. Ik heb een vast besluit genomen, een nieuw leven te beginnen, en al de dagen mijns levens uwe geboden te onderhouden. Ik weiger niet voor mijne zonden te voldoen, en uwe regtvaardige straffen te ondergaan. Ik zal uwe gramschap dragen, omdat ik tegen U gezondigd heb. Ik wil waardige vruchten van boet-

vaardigheid toonen; ik draag U al het lijden op dat uw Zoon Jesus Christus voor mijne zonden verduurd heeft; ik neem alle moeilijkheden aan, door welke het U believen zal, mij aan zijn lijden deelachtig te maken, en mij de verdiensten van zijnen dood toe te voegen.

Als men gereed staat om te biechten, kan men het volgende gebed lezen.

Wees in mijn' mond en in mijn hart, o Heere! opdat ik eene volkomene en opregte belijdenis van al mijne zonden doen moge, Weesook in het hart en in den mond van uwen priester, aan wien ik mijne zonden zal openbaren; opdat hij, vervuld met uwen geest, zijnde een geest van verlichting, wijsheid en liefde, mijne gesteltenis regt kenne, mij de bekwame middelen aanwijze, om uit den staat der zonde te geraken, en

mij het bloed van uwen Zoon Jesus Christus toediene, om mijne zonden af te wasschen, om mijne wonden te genezen, en mij tegen de aanvechtingen der vijanden mijner zaligheid onoverwinnelijk te maken.

Regels, naar welke men zich in de biecht behoort te gedragen.

Indien men na deze voorafgaande oefeningen nog meer wil bidden, kan men de zeven Boetpsalmen lezen; en terwijl men den bekwamen tijd vóór de biechtkamer afwacht om te biechten, zal men met behoorlijke ingetogenheid en zedigheid die bewegingen van leedwezen, welke eenen zondaar betamen, die zich voor den vergramden God vernedert, telkens trachten te vernieuwen.

De biechteling zal zich met alle zedigheid voor zijnen biechtvader vertoonen; op zijne knieën neêrvallende, zal hij het teeken des kruises maken, en

dan zeggen: Zegen mij, Eerw. vader. Daarna: ik belijd voor den almachtigen God, enz. Zie bladz. 31.

Vooreerst zal hij den dag van zijne laatste biecht, in welke hij de ontbinding zijner zonden ontvangen heeft, te kennen geven, er tevens bij verklarende, of, en op welke wijze hij zijne boete of penitentie volbragt hebbe. Vervolgens zal hij al zijne zonden, benevens het inzicht derzelve, en de aanmerkelijkste omstandigheden openbaren. Hij zal die belijden met opregtheid, zonder bewimpeling of verwarring, zonder de zaak door onnoodige vertellingen te verduistern; hij zal niet meer zeggen dan hetgene voor den priester noodig is om die te begrijpen; zich wel wachten van iemand, die aan dezelfde zonden deel gehad heeft, te noemen of te kennen te geven; al hetgene waaraan hij twijfelt, zal hij twijfelachtig, het zekere, met volle zekerheid uitdrukken. Indien

hij dezelfde zonden meermalen begaan heeft, zal hij iedere verscheidene keeren niet afzonderlijk noemen, maar in éénen zeggen, dat hij zoodanige zonden zóó dikmaals bedreven heeft.

Nadat hij dus al zijne zonden beleiden, en op de vragen die de biechtvader noodig zal vinden hem voor te stellen, geantwoord heeft, zal hij zijne zinnen vergaderen, om het leedwezen over zijne zonden te vernieuwen.

Hierna zal men zeggen :

In het algemeen belijd ik mijne schuld wegens alle andere zonden, die ik mogt bedreven hebben, en die ik niet meer gedenk; ik bid, dat God mij die vergeve; ik heb berouw, omdat ik God heb beleedigd, en ik vorm een voornemen van, door de hulp zijner genade, Hem niet meer te vergrammen. Ik verzoek van u, vader, penitentie en ontbinding.

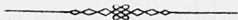
*Men moet de vermaningen, die de priester geeft, met nederige aandacht aanhooren, en de straf, die hij oplegt, met eerbiedige bereidwilligheid aanne-
men. Indien men mogt oordeelen, dat het onmogelijk, of al te moeilijk zoude zijn, dezelve te volbrengen, zal men zulks den biechtvader met eenvoudigheid voorhouden, en zich ootmoedig naar zijne uitspraak gedragen.*

Men zal zich met eene volkomene onderwerping aan het oordeel van den biechtvader, omtrent het geven of weigeren van de absolutie, overgeven. Indien hij die uitstelt, zal men in zijn hart zuchten, bekennende, dat men niet waardig is dezelve te ontvangen; men zal henen gaan zonder morren of klagen, zonder den priester lastig te vallen; met een vast voornemen om alle krachten in te spannen, ten einde men door eene verandering van leven, door waarachtige boetvaardigheid,

eerlang verdiene de ontbinding te ontvangen.

Wanneer de priester de absolutie geeft, zal men die met ootmoedigheid ontvangen; men zal dezelve aanzien als eene onverdiende genade, het hoofd vernederen, het ligchaam buigen, en intusschen meer en meer trachten een opregt berouw in zich te verwekken, zonder op iets anders (bij voorbeeld, hetgene een schandelijk misbruik is, om den zoogenaamden biechtpenning voor zijnen priester gereed te maken) te denken.

OEFENINGEN NA DE H. BIECHT.

Nadat men het heilig Sakrament der biecht ontvangen heeft, zal men eenigen tijd in stilte blijven, om op nieuw een' haat en eene verfoeijing der zonden, die men gebiecht heeft, in zich te verwekken; om een nieuw voornemen te vormen van dezelve te vlieden, en om de middelen en noodige voorzorgen te beramen, waardoor men dezelve in het vervolg zal kunnen vermijden. Het is ook zeer dienstig de vermaningen, die de priester gegeven heeft, te overwegen, dezelve in zijn geheugen te drukken, en de middelen te bedenken, om dezelve zoo spoedig mogelijk in het werk te stellen.

Hierna kan men de volgende dankzeggingen en gebeden spreken:

DANKZEGGING.

Loof den Heer, mijne ziel! die u al uwe zonden vergeeft; die al uwe krankheden geneest, die u doet herleven en van den dood verlost, die u met zijne barmhartigheden en genade omringt. Gij zijt barmhartig, o mijn God! en vol langmoedigheid; Gij zijt geduldig, en vol van ontfermingen. Gij hebt mij niet gehandeld volgens de menigte mijner zonden; Gij hebt mij niet gestraft volgens de grootheid mijner boosheden. Gij hebt medelijden met mij gehad, even gelijk een vader, die een teeder mededoogen met de zwakheden zijner kinderen heeft; Gij hebt al mijne boosheden van mij weggenomen; Gij hebt mijne ziel verlost; Gij hebt haar van den dood, van den eeuwigen dood bevrijd. Ik heb voor U mijne ongerechtigheid beleden, en Gij hebt

mij vergiffenis verleend; hierom zal ik U in alle eeuwigheid loven. Dan, terwijl Gij, o weldadige God! voortgaat met mij uwe barmhartigheid te betoonen, laat ook de ootmoedige dankzegging U behagen, welke ik U betuig door uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus, die mij de overwinning heeft doen behalen over de vijanden mijner zaligheid; o laat ook mijne vurige begeerte om U te loven, uwe barmhartigheden tot in de eeuwigheid te zingen, U aangenaam zijn.

ô Jesus Christus, die mij bemind hebt, die mijne ziel in uw bloed hebt afgewasschen: het is door U, dat ik tot uwen en mijnen Vader toegang verkregen, en de vergiffenis mijner zonden verworven heb. Ik werp mij voor uwe voeten neder, om U te danken, even gelijk de melaatsche deed, omdat Gij mij van de melaatschheid

mijner zonden gezuiverd en genezen hebt. Ik aanbid U, naar het voorbeeld van den begunstigden Thomas, als mijnen Heer en mijnen God. Ik be-
tuig voor U, met den boetvaardigen en bedrukten Petrus, dat ik U bemin, en ik waag het, U, die het binnenste van den mensch kent, tot getuige te nemen van de opregtheid van mijn leedwezen, van mijne dankbaarheid en van mijne liefde.

ANDER GEBED.

De overmaat der genade zelve, o Heer! die ik van U ontvangen heb, vertoont mij mijne zonden afschuwelijker, en doet mij dezelve met meer bitterheid beweenen. Ik ben niet zonder vrees voor de zonden, die Gij mij vergeven hebt. Ik zal die altijd voor mijne oogen hebben; ja, zelfs, terwijl ik U bid, dat Gij mij meer en meer van mijne zonden wilt reinigen, ge-

voel ik den afkeer en den haat, welke Gij mij tegen dezelve hebt ingestort, meer en meer aangroeijen. De kwijschelding, die Gij mij zoo even vergund hebt, heeft de liefde, die ik U beloofd had, en de droefheid, dat ik eenen zoo goeden God, zoo vriendelijken Opperheer, zoo minnelijken Vader, beleedigd heb, in mijn hart verdubbeld. Ik bid U nogmaals, dat Gij mij mijne ongetrouwheid wilt vergeven. Ik bid U, door uwen Zoon Jesus Christus, dat Gij de offerande van eenen vernederden geest en een gebroken hart, die ik U al de dagen mijns levens zal opdragen, niet verwerpet.

De boetvaardige vormt hier goede voornemens, en verzoekt de genade, om dezelve getrouwelijk uit te voeren.

Ik heb mijn voornemen gevormd. Van dit oogenblik af ga ik U beminnen, o hoogste God! wiens regter-

hand deze verandering in mij uitgewerkt heeft. Wie zal mij nu van U af-trekken? Wie zal mij van U scheiden? Wie zal in mij de liefde, die ik U zoo even toegezegd heb, uitblusschen? Ik zal U aanhangen, o mijn God! Ik zal uwe heilige wet niet vergeten. Ik zal de zonde haten; ik zal voor dezelve vlugten als voor eene slang; ik zal al de gelegenheden, al de gevaren der-zelve mijden; ik zal mij zelfs voor al-len schijn van kwaad wachten; ik zal ten uwen dienste leven; ik zal, door eene levendige dankbaarheid, en door uwe liefde bewogen en opgewekt, alles wat U mishaaft vlieden en verfoeijen; ik zal alles betrachten en behartigen, wat gelijkvormig is met uwen wil, en mij voor uwe oogen aangenaam maken kan. O mijn God! help en ondersteun mij in deze heilige voornemens; bestuur mij op den weg uwer geboden; laat geene zonde,

geene ongerechtigheid in mij de overhand hebben. Ik heb gedwaald, toen ik mijn eigen leidsman zijn wilde. Ik zal weder dwalen, en eindelijk verloren gaan, indien Gij uwe hand van mij aftrekt. Ik ben niets zonder U; ik stel al mijn betrouwen op U. Belet mij weder te keeren tot mijne oude zonden; opdat deze tweede staat niet erger worde dan de eerste was. Laat niet toe, dat ik uwe genade te vergeefs ontvangen zoude; en om het werk, dat Gij in mij begonnen hebt, te voltrekken, geef mij al de dagen mijns levens die droefheid, welke volgens U is, en eene gestadige boetvaardigheid in het hart verwekken, die den weg opent tot de eeuwige zaligheid. Amen.

Gebod om de genade van volharding te
verzoeken.

Eeuwige Goedheid! ontfermende

God! ik heb andermaal de vergeving mijner zonden van U verkregen; ach! laat mij nu niet langer in die gevaarlijke afwisseling van boete en zonden leven. Helaas! hoe menigmaal ben ik gevallen, en wederom door uwe genade opgerigt! Vestig eindelijk, o mijn God! mijn zwakken wil; geef mij die genade, de grootste van alle, zonder welke ik U in de zalige eenwigheid niet bezitten zal. Geef mij de volharding in het goede; laat mij onoverwinnelijk zijn tegen alle aanvechttingen, gevoelig voor de minste beweging uwer genade; opdat uwe kracht in mijne zwakheid door-schijne, en ik in alle eeuwigheid den lof uwer genade zinge. Amen.

COMMUNIE-GEBEDEN.

OEFENING VOOR DE H. COMMUNIE.

Gebed, dat men eenige dagen vóór de
Communie kan spreken.

ô Jesus! mijn Heer en mijn God!
mijn voornemen is tot uwe heilige Tafel te naderen, en U door de Communie te ontvangen. Het werk dat ik voorheb, is groot. Het is voor geen sterfelijk mensch, maar voor U, mijn God! dat ik eene woonstede bereid; en deze wonostede ben ik zelf. Geef mij die heiligheid, met welke Gij uw huis wilt versierd hebben. Zuiver mijne ziel; breek de banden die mij aan de zonde vasthouden; beneem mij de liefde der wereld, en alles wat U mishaaft, en mij onwaardig maakt

om U te ontvangen. Laat mij niet met ledige handen voor U verschijnen; doe mij goede werken oefenen, om U dezelve, als ik tot U zal komen, op te dragen. Doe mij in matigheid, regtvaardigheid en godvruchtigheid leven, in de verwachting van dat gelukkige oogenblik, waarin ik U hoop te ontvangen. Geef, dat ik over mij zelven wake, en zonder ophouden bidde; opdat ik in de behoorlijke gesteltenis voor U moge verschijnen.

*Korte Schietgebeden, die men eenige dagen
vóór de Communie kan gebruiken.*

Heere! zoo Gij het zijt, gebied mij tot U te komen. Matth. XIV, Gij zijt het, die mij de begeerte instort om mij met U te vereenigen; geef mij dan ook de noodige gesteltenissen, om zulks wel te doen.

U wensch ik te ontvangen, o mijn God! mijne ziel heeft eenen branden-

den dorst, om haren God, dien sterken God en den Gever des levens, te bezitten. *Wanneer zal ik komen, en voor Gods aanschijn verschijnen?* Psalm XLI.

Heere! ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak komt; maar spreek alleenlijk één woord, en mijne ziel zal gezond worden. *Matth. IX.*

Bemerkingen vóór de Communie.

Alvorens wij tot de opwekking van geloof, van ootmoedigheid en andere deugden, waarvan wij zoo aanstonds een voorschrift geven zullen, komen, zal het niet ondienstig zijn, de volgende drie dingen in het oog te houden.

1. *De laatste Communie, die men gedaan heeft, herdenken; God daarvoor danken; zich schamen over de gebreken, die daarin plaats gehad hebben; de vrucht, die men er uit getrokken heeft, en de wijze waarop men*

sedert dien tijd geleefd heeft, overwogen; zijn best doen, om een' nieuwen ijver te ontsteken, en om met nog meer godsvrucht tot deze nieuwe Communie te naderen.

2. *God danken voor de vergiffenis, die Hij ons in het Sakrament der boetvaardigheid verleend heeft; zijn leedwezen, zijne voornemens en zijne beloften vernieuwen.*

3. *Zich de inzigten, uit welke men behoort te communieceeren, voor oogen stellen. Deze inzigten zijn: 1. God te verheerlijken en te danken, door zijnen Zoon Jesus Christus. 2. Zich met Jesus te vereenigen, en deel te hebben aan de beloften, die Hij dengenen gegeven heeft, die zijn vleesch zou eten, en zijn bloed drinken. 3. Den dood van Christus te verkondigen, dat is: door in onze werken blijken te geven van ons levendig geloof en van onze vurige dank-*

baarheid voor het geheim onzer verlossing, hetwelk Christus door zijn lijden en zijnen dood heeft uitgewerkt. 4. Voor den vrede en de eendragt der Kerk, waarvan dit Sakrament het teeken, de band en het onderpand is, te bidden. 5. Zich zelve te versterken in het geestelijk leven, om vermeerdering van liefde en andere deugden te verkrijgen, en om het pand der verrijzenis en des eeuwigen levens te ontfangen.

Bij deze algemeene bedoelingen, die men zich bij iedere Communie dient voor oogen te stellen, kan men telkens nog eene bijzondere voegen, bij voorbeeld: den geest van het geheim, hetwelk de Kerk viert, te overwegen; de genade te verkrijgen, om den Heiligen, wiens feestdag het is, na te volgen; eenige gebreken te verbeteren; in eenige deugd te vorderen; zich in eenig voorval aan de goddelijke Voorzienigheid over te geven; de kennis van Gods wil

te verzoeken ; Hem voor zekere genade te danken ; van Hem de bekeering van eenigen zondaar , of eenige andere genade voor zich zelven , of voor iemand anders , te verzoeken. Deze wijze , om zich in iedere Communie een bijzonder inzicht voor te schrijven , zal kunnen beletten , dat men niet bijgeval , en om de gewoonte te volgen , communiceert.

Opwekking tot Geloof en Aanbidding.

Ik geloof, Heere Jesus! help mijn geloof. Ik geloof, dat Gij waarlijk tegenwoordig zijt in dit heilig Sakrament. Ik geloof, dat ik in hetzelfde geen brood, maar uw heilig ligchaam, uw bloed, uwe ziel en uwe Godheid zal ontvangen ; dat ik U geheel onder deze uiterlijke teekenen zal nuttigen. Vol van dit geloof, aanbid ik hetgene ik ga nuttigen ; en terwijl ik dat aanbid, weet ik, dat ik mijn Schepper, mijn' Verlosser, mijn opperste goed,

mijn Heer en mijn God aanbid. Ik geloof, dat Gij in dit Sakrament zijt, om het eeuwige leven te geven aan degenen die U ontvangen, en dit geeft mij een vurig verlangen, om tot U te komen. Ik geloof, dat zij die hetzelfde onwaardiglijk nuttigen, hunne verdoemenis eten en drinken; en dit doet mij al bevende naderen. Maar, o Heere! vermeerder mijn geloof, opdat ik, uw ligchaam naar behooren onderscheidende, deel hebbe aan uwe genade, en de volheid van uwten geest ontvange.

Opwekking tot Ootmoedigheid en Leedwezen,
Verlangen en Liefde tot God.

Heere! ik ben niet waardig onder uw dak te komen. Ik belijd, met een vernederd hart, dat ik niet waardig ben tot U te naderen, en daarom kom ik vol vrees. O ik ellendig, arm en verworpen schepsel, ik ben niet

anders dan asch en stof; ik ben niet waardig met het brood der Engelen gevoed te worden, of mijnen Schepper en God te ontvangen. Ik ben dit onwaardig, ter oorzaak van de menigte en van de grootheid mijner zonden. Ik vertrouw wel, mijn God! dat Gij mij dezelve vergeven hebt; echter ben ik daarom niet zonder nadenken en vrees, en volgens de droefheid die ik er over gevoel, erken ik mij onwaardig, om benevens uwe kinderen aan uwe Tafel te zitten. Ja, ik beken, dat ik niet anders door U verdien behandeld te worden, dan als een slaaf. Helaas, Heere! ik wenschte mijne onwaardigheid te kunnen vergoeden, door eene vurige godsvrucht; maar ik gevoel integendeel, dat de vurigheid, de ijver en de verdere gesteltenissen mij grootendeels ontbreken. *Heere! ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek al-*

leenlijk één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Verlangen en Liefde tot God.

ô Mijn Heer en mijn God! ik verlang vuriglijk om met U vereenigd te worden. Mijn hart en mijn geest bezwijken voor de brandende begeerte om U te ontvangen. Het is niet te bevatten, het is alleenlijk te gelooven, Heere! dat Gij U zelven aan mij wilt geven. Het is U nu nog niet genoeg, dat Gij, ter liefde van mij, mensch geworden zijt, zoo veel gearbeid en geleden hebt, en eindelijk den dood gestorven zijt; Gij wilt mij nog daarenboven spijzigen met uw heilig Vleesch; Gij wilt zelfs eenigerwijze één ligchaam en één bloed met mij zijn. Kunt Gij mij wel sterker bewijs van uwe liefde geven? Kunt Gij mij wel levendiger en krachtiger nopen om U te beminnen? Ja, ik zal

U beminnen, en ik bemin U met geheel mijn hart, met geheel mijn verstand, met geheel mijne ziel en met al mijne krachten. Mij dunkt, dat Gij, van uw altaar af, uit het midden van uw heilig Sakrament, mij vraagt, hetgene Gij elders aan Petrus voorsteldet: of ik U bemin, en of ik U meer liefde toedraag dan anderen, aan wie Gij de vrijheid niet toestaat van zoo dikmaals tot U te naderen? Ja, Heere! Gij weet alle dingen; de grond van mijn hart is U bekend; Gij weet dat ik U bemin. Ik nader nu tot het heilig Sakrament der liefde, met haastige schreden, gelijk Gij ter plaatse sneldet, waar Gij uw lijden moest beginnen; opdat de wereld wete, dat ik mijnen God en mijnen Vader bemin, en dat ik volbrengen wil, hetgene hij mij bevolen heeft.

Even vóór de Communie zal men het gebed: Ik belijd voor den almachtigen God, enz. bidden.

Als de priester het ligchaam onzes Heeren aanbiedt, zeggende: het ligchaam onzes Heeren Jesus Christus beware uwe ziel ten eeuwigen leven, zal degene die communiceert, zich opwekken tot een levendig geloof, en antwoorden. Amen.

Door dit woordje doet men tevens eene belijdenis der ware tegenwoordigheid van Jesus in het Sakrament, en men bidt God, dat de bede des priesters in ons volbragt worde.

OEFENING NA DE H. COMMUNIE.

Na de Communie moet men eenigen tijd in stilte blijven, om zich met Jesus Christus te onderhouden, en het dierbaar Geheim, dat men zoo even ontvangen heeft, te overdenken; daarna kan men de volgende gebeden spreken.

Gebod om God te danken.

Wat zal ik den Heere wedergeven

voor al het goede, dat ik van Hem genoten heb? Hij heeft mij bemind; Hij heeft zich voor mij ter dood overgeleverd; Hij heeft zich zelven zoo even aan mij gegeven; Hij heeft mij daardoor met genade vervuld, en eenen voorsmaak geschonken der eeuwige gelukzaligheid, waarvan dit dierbare Sakrament het onderpand is. O, mijne ziel! loof den Heere; al wat in mij is love zijnen heiligen naam. O, mijne ziel, loof den Heer; vergeet nimmer zijne weldaden. O heilige maagd Maria! gezegend is de vrucht uws ligchaams, Jesus. Heilige Geesten! alle Heiligen, die Hem ziet, die Hem geniet! looft Hem, dankt Hem voor mij. Ik loof U, o mijn God, met geheel mijn hart. Door het geloof erken ik den prijs en de waarde van de gift, die Gij mij vereerd hebt. Ik beken, dat ik dezelve niet verdiende, en dat ik al-

leen
derze
O,
gedu
liefd
den
derli
lijk
linge

Goed

C
cheu
U,
mijn
even
dan
ber
zitt
de
dee
den

leen uit barmhartigheid en genade derzelve ben deelachtig geworden. O, mogt mijn geheel leven eene gedurige dankzegging voor deze liefde zijn; mogt ik U zonder ophouden danken, door eene vurige wederliefde, en door eene volmaakte gelijkvormigheid van al mijne handelingen met uwen goddelijken wil.

Goede voornemens, die men na de Communie vormen kan.

O Heer Jesus! als een andere Zachheus heb ik heden het geluk gehad, U, den dierbaarsten der gasten, in mijn huis te ontvangen; dan ook, even gelijk hij, wensch ik U mijne dankbaarheid te betoonen. Bood hij bereidvaardig aan, de helft zijner bezittingen aan de armen te geven, en de onregtvaardigheden, waaraan hij deel mogt gehad hebben, te vergoeden door viermaal zoo veel weder-

om te geven; zie mij even zoo bereid, om de beleedigingen, U door de zonden aangedaan, door het beoefenen der deugden te herstellen, en al het goede dat Gij van mij eischt, te volbrengen. Ik vernieuw te dien einde de beloften, die ik in mijnen doop, of daarna in het Sakrament der boetvaardigheid, gedaan heb, om de vergeving mijner zonden te verkrijgen. Nimmer zal ik vergeten, dat ik aan uwe Tafel gezeten heb, en met uw heilig Ligchaam en Bloed gespijzigd ben. Ik zal die weldaad in mijne gedachten houden, om alles wat mij die gunst onwaardig zou kunnen maken, te vermijden. Nu heb ik beproefd, o Heer! hoe zoet Gij zijt. Welk eene blijdschap zal het mij zijn, dezelfde zoetheid dikmaals te kunnen smaken! Nu, ja nu zal ik het als een groot ongeluk, als eenë straf beschouwen, mij van een her-

haald gebruik dezer goddelijke spijs te moeten onthouden. Ik zal mij door vurige begeerten, door gebeden, door een heilig leven voorbereiden, om U eerlang wederom te ontvangen. Ik zal leven, doch nu niet meer ik; maar Gij, zoete Jesus! zult in mij leven, eeuwiglijk leven.

Opoffering van zich zelven.

Ja, Heer! uwe liefde overwint geheel mijn hart. Gij hebt U zelven weldadig aan mij geschonken: het is dus billijk, dat ik mij aan U overgeve. Gij hebt mij gevoed: ik leef door U: ik zal dan ook niet meer voor mij zelven, maar voor U leven, die voor mij gestorven en verrezen zijt. Ik bid U, door uwe groote barmhartigheid, laat deze offerande, door welke ik mij zelven aan U opdraag, U behagen. Vooreerst draag ik U mijn lichaam op, hetwelk ik, dewijl het

door uwe heilige tegenwoordigheid als gewijd is, nu wel eene zuivere, heilige en U aangename offerande noemen durf. Ik offer U mijn hart, om steeds voor U te kloppen, U te beminnen, U te vreezen, en de zonden te haten; mijn geheugen, om steeds uwe barmhertigheden te herdenken; mijne oogen, om uw heilig woord te lezen; mijne ooren, om hetzelfde aan te hooren; mijne tong en mond, om uwen lof te zingen; mijne handen, om goede werken te doen: mijne voeten, om den weg uwer geboden te bewandelen; eindelijk geheel mij zelven, om in alle regtvaardigheid en heiligheid te leven. Ik onderwerp mij met geheel mijn hart aan uwen goddelijken wil. In neem alles volvaardig aan, wat Gij mij zult willen opleggen. Ik bid U noch om leven, noch om dood, noch om ziekte, noch om gezondheid,

noch om armoede, noch om rijkdom; uw wil, o God! geschiede, en niet de mijne.

Gebed om verscheidene gunsten van God
te verzoeken.

Gij zijt nu in mij, o Heere! verlaat mij niet. Wat zult Gij mij nu kunnen weigeren, nadat Gij U zelve aan mij gegeven hebt? Vermeerder in mij het geloof, de hoop en de liefde. Doe mij beminnen, hetgene Gij gebiedt, en verlangen naar hetgene Gij belooft. Geef mij hetgene Gij gebiedt, en gebied dan al wat U behaagt. Blijf in mij door uwe genade, en doe mij in U blijven door uwe liefde, door de onderhouding uwer geboden, en door eene duurzame begeerte, om U op den weg, dien Gij vóór ons betreden hebt, getrouwelijk na te volgen. Bewaar en bevrijd mij van de zonde; geef mij alles, wat naar ziel

en ligchaam noodzakelijk is voor dit en het eeuwige leven.

Ik waag het verder, o mijn God ! dit zelfde verzoek voor alle geloovigen te doen , bijzonderlijk voor mijne bloedverwanten , voor mijne vrienden en voor mijne vijanden , indien ik er mogt hebben. Geef hun de genade, die hun noodig is ; doe hen uwen wil kennen en volbrengen. Gij zijt met uwe Kerk , en zult , volgens uwe beloften , bij haar zijn tot het einde der eeuwen. Behoed haar , bestuur haar , bewaar haar in rust en vrede. Geef haar herders en priesters naar uw hart ; bewaar degenen , welke Gij haar reeds gegeven hebt. Vervul hen zoodanig met uwen geest , dat zij waardige bedienaars van het nieuwe Verbond zijn mogen. Geef dat de regtvaardigheid in uwe liefde en genade aanwasse. Bekeer de zondaren. Verlicht de ongeloovigen. vertroost

de bedrukten. Geef den overledenen de eeuwige rust, en het eeuwig licht. O mijn God! dit gelukkig oogeblik, in hetwelk Gij U geheel aan mij geschonken hebt, geeft mij de vrijmoedigheid, om dit alles voor allen te verzoeken, terwijl uwe onbepaalde almacht en uwe vaderlijke goedheid mij doen vertrouwen, dat Gij deze smeekingen, die uwe genade mij inboezemt, met een gunstig oor zult aanhooren.

Indien men meer gebeden verlangt, kan men die van den Donderdag, ter eere van het heilig Sakrament des Altaars, hier laten volgen.

Korte Schietgebeden, die men op den dag der Communie, en eenige dagen daarna kan gebruiken.

Mijn Beminde behoort mij, en ik behoor Hem toe. Hij neemt zijn vermaak onder de leliën. Hij bemint de zuiverheid.

Ik heb mijnen welbeminden Jesus Christus gevonden. Ik zal hem zorg-

vuldig trachten te bewaren. Hij zal mij niet ontvlieden. Wie zal mij kunnen scheiden van de liefde van Jesus Christus?

Van waar komt mij dit geluk, dat de Heere tot mij komt? Mijn geest verheugt zich in God, mijnen Zaligmaker.

Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?

Gebod, dat men gedurende eenige dagen na de Communie spreken kan.

Ik heb de gunst, die ik van U, o God! genoten heb, niet vergeten. Zie mij hier, om U nogmaals te danken. Hoe goed zijt Gij, o Heer! en hoe wonderbaar maakt Gij uwe goedheid in mij kenbaar! Zou het wel mogelijk zijn, dat ik U niet uit geheel mijn hart beminde? Ach! laat mij door niets ter wereld van U gescheiden worden. Voltrek het werk, dat Gij zoo genadiglijk in mij begonnen hebt, door mij dagelijks heiliger te maken.

Stel een slot op mijnen mond, door welken Gij in mij gekomen zijt; laat nooit leugentaal of eenig oneerbaar woord er uit voortkomen. Maak mijn hart en mijn ligchaam, waarin Gij uw verblijf hebt willen nemen, zuiver; versier het met heiligheid. Maak mij waardig, om U weldra wederom te ontvangen. Doe mij zoodanig over mij zelve, over al mijne gangen waken, dat ik de genade, die ik van U ontvangen heb, niet verlieze, maar in staat moge zijn, om de vermeerdering derzelve door eene nieuwe Communie te erlangen. Voed mij dikwijls met dit heilig brood; voed mij daarmede in dit leven, opdat ik daardoor versterkt worde, om den weg, dien ik nog af moet loopen, te voltrekken. Voed mij daarmede op het einde van mijn leven; opdat ik, in uwe genade stervende, het eeuwige leven verkrijgen moge. Amen.

GEBEDEN

om den Afsaat te verdienen.

—

De volgende Gebeden zijn geschikt naar de onderscheidene gesteltenissen, in welke de Kerk gemeenlijk beveelt, dat men, na het onträngen van de heilige Sakramenten der Biecht en des Altaars bidden moet, om den Afsaat te verdienen.

GEBED.

Almagtige, eeuwige God! ofschoon ik vertrouw, door uwe barmhartigheid, van de zonden en derzelver eeuwige straffen ontslagen te zijn, kan ik echter niet twijfelen, of er zullen nog tijdelijke straffen voor mij te lijden zijn. Ook hier dan, o God! erken ik mijne onmagt, en neem mijne toevlugt tot den onuitputbaren schat der verdiensten uws Zoons, Jesus Christus, en zijner Heiligen; opdat mijn zwak vermogen door dezen over-

vloed geholpen worde. Ik ben bereid, Heer! alles te volbrengen wat noodig is, om deze genade deelachtig te worden. O Vader der ontfermingen! neem dan mijne smeekingen aan, die ik met het lijden en den dood van uwen Zoon Jesus Christus vereenig, en maak mij deelgenoot van de rijke schatten, die de Kerk hier in uwen naam aan de geloovigen uitdeelt.

Gebod voor de verheffing der heilige Kerk.

Gij hebt mij, onwaardige, tot een kind uwer Kerk gemaakt, o mijn God! Gij hebt mij dus de verplichting opgelegd van haar te beminnen, en U voor haar te bidden. Gij kunt niet nalaten haar te bewaken, haar te beschermen, nadat Gij uwen Zoon, Jesus Christus, tot haar hoofd gesteld hebt, die haar bemind en in zijn bloed gewasschen heeft, opdat zij zuiver, zonder rimpel of smette zijn

zonde. Zij is de pilaar, de steun der waarheid, de bewaarster van uw woord, van uwe Sakramenten, van uwe genade; zij is uwe Bruid, de eenigste, die ons tot U leiden kan. Dank zij U, genadige God! dat Gij haar aan mij tot eene moeder gegeven hebt; hecht mij steeds aan haar geloof; doe mij leerzaam en onderdanig aan hare geboden zijn. Verhoor de gebeden, die zij U voor onze behoeften opdraagt. Laat U bewegen door de tranen, die zij uitstort voor hare kinderen, welke de zonde dienen. Geef hun door uwe barmhertigheid het leven weder. Maak de kwaden goed; bewaar de goeden in de godvruchtigheid; want Gij vermoogt alles, en er is niets, dat U tegenstand kan doen. Gij maakt zalig, als Gij wilt; en niemand kan uwen wil wederstaan.

Verhoor ook de gebeden, die wij

voor uwe Kerk tot U storten. O be-
 waar haar, bestuur en onderhoud
 haar in de eendragt, in den vrede.
 Geef dat uwe waarheid, welke bij
 haar altijd in stand blijft, overal met
 volle zuiverheid geleerd, met een leer-
 zaam hart van uwe geloovigen aange-
 nomen, en met kracht tegen de onge-
 loovigen en onkatholijken gehand-
 haafd en verdedigd worde. Dat de
 heiligheid, die zij door het bloed van
 uwen Zoon Jesus Christus verkregen
 heeft, niet onteerd of besmet worde
 door het kwade leven van hare bedie-
 naars. Dat hare eenheid niet gestoord
 worde door verdeeldheden of twee-
 dragt. Geef haar de blijdschap weder,
 die zij in hare eerste jaren genoot
 wanneer alle geloovigen één hart en
 ééne ziel waren. Geef dat, gelijk zij ons
 allen, door één en hetzelfde doopsel,
 in één en hetzelfde geloof, onder
 éenen en denzelfden Heer, tot ééne

en dezelfde verwachting bijeen vergadert, zij ook alzoo zien moge, dat wij allen U met één hart en met éénen mond loven en verheerlijken: door uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus. Amen. Onze Vader, enz.

Voor de bekeering der ongeloovigen en onkatholijken.

Wij bidden U niet meer, Heer! dat Gij uwe gramschap over de volkeren zoudt uitstorten, die U niet kennen, en over de koninkrijken, die uwen naam niet aanroepen, of dat Gij het vuur uit den hemel zoudt doen vallen op de steden en volkeren, die uwen Zoon Jesus Christus weigeren aan te nemen en te aanbidden. Wij weten, door uwe onderrigtingen, tot welken Geest wij behooren. Wij steunen op den prijs van het bloed uws Zoons Jesus Christus, die zich zelven ter verlossing van allen gegeven heeft;

ga-
wij
en
oor
us
z.

at
en
,
n
et
n
n
e
,
-
-
s
s;

dus bidden wij U, dat Gij degenen, die nog in de duisternissen en in de schaduwe des doods zitten, wilt verlichten en bekeeren. Geef dat Jesus verkondigd worde dáár, waar hij nog niet bekend is. Zend predikers, die niets verkondigen dan Hem alleen, naar de landen der ongeloovigen; zegen hunnen arbeid, en maak U, door hunne medewerking, een geloovig volk, dat vlijtig zij in het oefenen van goede werken. Neem de verblindheid van het verstand en het hart der Joden weg; wasch hen in het dierbare bloed van Jesus, dat zij vergoten hebben. Doe degenen, die de eenheid uwer Kerk verscheurd hebben, weder tot haren schoot terug keeren; breng weder onder het getal uwer kinderen diegenen, welke geweigerd hebben de stem uwer Kerk te hooren, en nu van ons als tollenaars en heidenen moeten aangezien wor-

den. Zij zijn onze broeders geweest, en uw heilige Geest vervult onze harten met groote droefheid en gedurige smart, omdat zij dit niet meer zijn. Roep hen weder, Heer! en geef hun eene waarachtige boetvaardigheid; opdat zij de waarheid, welke zij nu wederstaan, erkennende, uit de strikken des duivels, die hen gebonden houden, gered mogen worden. Opperste Herder! breng de verdoolde schapen wederom te regt; doe degenen, die in den schaapstal nog niet zijn, daarbinnen treden; opdat spoedig bewaarheid worde, hetgene Gij elders voorzegdet: *en het zal ééne kudde en één herder worden.* Onze Vader, enz.

Gebed voor den vrede en de eendragt der
Christen Vorsten.

ô God van vrede, die de verdeeldheden en oorlogen op de aarde toelaat, om ons des te vuriger naar dien

eeuwigen en waarachtigen vrede, welke alleen in den hemel te vinden zal zijn, te doen zuchten : geef toch den vrede aan uwe Kerk, aan dit land, en aan alle koningrijken des Christendoms. Gij verbiedt ons niet over de verdrukkingen, ellenden en onheilen, die de volkeren door den oorlog lijden, ofschoon het zelfs uwe geesels zijn, in uwe tegenwoordigheid te zuchten. Ja! hoewel ook deze rampen ons niet treffen, verplicht de liefde ons echter gevoelig te zijn, voor de mishandeling en vernieling onzer broederen. Het is onze pligt, en een gevolg van die liefde, welke wij U schuldig zijn, te zuchten en te beven, ook bij de overdenking alleen van de wreedheden, godslasteringen, heiligschennissen, ongebondenheden en alle andere zonden, die veelal in soortgelijke tijdsomstandigheden met de grootste moedwilligheid gepleegd

worden. Deze liefdepligt, deze neiging tot Godsdienst, beweegt ons, om den vrede van U af te smeeken. Stort eene heerschende liefde tot vrede denzulken in, die het zaad van tweedragt onder hunne broederen trachten uit te strooijen. O God, die de meester der harten zijt, die de gemoederen der koningen en vorsten in uwe handen hebt, en derwaarts wendt, waar het U belieft: beweeg hen tot vrede en eendragt. Maak dat de koningen en volkeren zich vereenigen en zamen spannen, om U te dienen. Geef dat als wij den vrede van U verkregen hebben, wij denzelven tevens ook wel gebruiken. Laat niet toe, dat wij door onderlinge oneenigheden, of door onze wederspannigheden tegen uwe geboden, in het midden van den vrede eenengevaarlijken oorlog gaande houden. Verbrijzel de bogen, breek de zwaarden, werp de schilden weg, op-

dat wij, in eene vreedzamerust gesteld, geene andere bezigheid op aarde hebben, dan U, onzen waren God, door het geloof te aanschouwen, U te loven, te beminnen en te dienen. O almachtige God! wees met ons. God van Jacob! bescherm ons, en maak ons zalig.

Gebed, waardoor men zijne pogingen ter verkrijging van den Aflaat opoffert.

Aanbiddeijke Drieéénheid! Ik vertrouw thans volbragt te hebben, hetgene ter verkrijging eener volledige kwijtschelding der straffen wordt voorgeschreven. O, dat dit U aange-naam zij! Dan, ja, het zal U behagen door Dengenen, door wien wij alles vermogen: door Jesus, onzen Heer. Ik weet, ik was U dit alles, en oneindiglijk meer schuldig; dan dank zij uwer milde goedheid en onuitsprekelijke liefdadigheid, die ook de nie-

tigste en meest verschuldigde dienstplegingen met nieuwe genade belooft. Neem dan, weldadige God! neem van mijne onwaardige hand aan, hetgene ik U aanbied; vergoed de gebreken mijner werken, door de volmaaktheid van dat offer, hetwelk Jesus Christus voor ons allen heeft opgedragen, en maak dus mij (of dezen) deelachtig aan dezen vollen Aflaat. Dat hemel en aarde U hier en in alle eeuwigheid voor deze gunst loven en zegenen! Amen. Onze Vader, enz.

LOFZANG VAN DEN HEILIGEN AMBROSIUS EN
AUGUSTINUS.

TE DEUM LAUDAMUS.

U, ô God, loven wij; U, o Heer, belijden wij!

U, o eeuwige Vader, eert geheel het hemelrijk.

Tot U roepen al de Engelen, de hemelen, al de Magten,

De Cherubijnen en Serafijnen, allen
met onvermoeide stemmen :

Heilig, heilig, heilig, is de Heer,
de God der heerscharen !

Hemel en aarde zijn vol van de
grootheid uwer glorie.

Het heerlijk koor der Apostelen,
Het lofwaardig getal der Profeten,
Het blinkend heer der Martela-
ren looft U.

De heilige Kerk belijdt U door
de geheele wereld.

U, Vader van oneindige heerlijk-
heid ;

Als ook uwen hoogwaardigen,
waren en eenigen Zoon ;

Nevens den vertrooster, den hei-
ligen Geest.

Gij, o Christus, zijt de koning
der glorie.

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij hebt, wanneer Gij, om den
mensch te verlossen, de menschheid

zoudt aannemen, den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, nadat gij den prikkel des doods overwonnen hadt, den geloovigen hetrijk der hemelengeopend.

Gij zit aan de regterhand van God, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij de toekomende regter zijt.

Wij (*dit zegt men knielende*) bidden dan : Kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw dierbaar bloed verlost hebt.

Geef dat zij in de eeuwige heerlijkheid onder het getal uwer heiligen zijn mogen.

Heer! maak uw volk zalig, en zegen uw erfdeel.

Bestuur hen, verhef hen tot in eeuwigheid.

Wij loven U iederen dag;

En wij prijzen uwen naam altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U, Heer! ons heden
zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer! ontferm
U onzer.

Laat, o Heer! uwe barmhartig-
heid over ons komen, gelijk wij
op U gehoopt hebben.

Op U, o Heer! heb ik mijne
hoop gesteld; in eeuwigheid zal ik
niet beschaamd worden.

DE ZEVEN BOET-PSALMEN.

PSALM 6.

David bidt, dat God hem van zijne krankheid geneze, en van Gods ontferming verze-kerd, verheugt hij zich over zijne vijanden.

Heer! straf mij niet in uwe ver-
bolgenheid, en kastijd mij niet in
uwe gramschap.

Ontferm U mijner, Heer! want
ik ben zwak; genees mij, Heer!
want mijne beenderen zijn ontsteld.

En mijne ziel is zeer ontroerd;
maar Gij, Heer! hoe lang?

Keer U tot mij, Heer! en ver-
los mijne ziel; behoud mij om uwe
barmhartigheid.

Want er is niemand, die in den
dood uwer gedachtig is; en wie
zal U in de helle loven?

Ik ben vermoeid van zuchten; ik zal alle nachten mijn bed wasschen; met mijne tranen zal ik mijne rustplaats begieten.

Mijn oog is van de verbolgenheid ontroerd; ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij, allen die ongerechtigheid bedrijft; want de Heer heeft de stem mijns weenens verhoord.

De Heer heeft mijn smeeiken gehoord; de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Laat al mijne vijanden beschaamd en geheel ontsteld worden; dat zij zich zeer haastiglijk omkeeren, en zich schamen.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 31.

David verklaart, dat hij door eene opregte belijdenis vergiffenis van zijne zonden bekomen heeft. Hij vermaant de boozen tot bekeering, en de goeden tot vreugde in den Heer.

Zalig zijn zij, wier ongerechtigheden vergeven, en wier zonden bedekt zijn.

Zalig is de man, wien de Heer de zonde niet toegerekend heeft, en in wiens geest geen bedrog is.

Omdat ik zweeg, (*dat is : naliet mijne zonden te belijden*) zijn mijne beenderen (*mijne krachten*) verouderd, terwijl ik den geheelen dagriep.

Want dag en nacht is uwe hand op mij verzwaard; in mijne ellende heb ik mij tot U gekeerd, terwijl ik met doornen (*smarten en wroegingen*) gestoken werd.

Ik heb mijne misdaad aan U bekend gemaakt, en mijne ongerechtigheid heb ik niet verborgen. Ik zeide : ik zal mijne ongerechtigheid den Heer belijden; en Gij hebt de boosheid mijner zonden vergeven.

Hierom zal een ieder Heilige tot U bidden ten bekwamen tijde.

Ja, als er groote watervloeden komen, zullen zij Hem niet naderen.

Gij zijt mijne toevlugt tegen de verdrukking, die mij omvangen heeft; mijne verheuging! Verlos mij van hetgene mij omringt.

Ik zal u verstand geven, (*hier spreekt God*) en u onderwijzen in den weg, waardoor gij gaan zult, ik zal mijne oogen op u vestigen.

Wees toch niet gelijk een paard of muilezel, die geen verstand hebben. (*Hier spreekt David tot de menschen.*)

Bedwing met gebit en toom de kinnebakken dergenen, die niet tot U komen. (*Hier spreekt David tot God*)

De geesels des zondaars zijn veelvoudig; maar dengenen, die op den Heer hoopt, zal de barmhartigheid geworden.

Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij regtvaardigen; en roemt

in Hem, allen, die opregt van harte zijn.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 37.

David erkent de ellende, die de zonde hem veroorzaakt; hij smeekt om Gods bijstand tegen zijne vijanden.

Heer! straf mij niet in mijne verbolgenheid, en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Want uwe schichten steken in mij; en Gij hebt uwe hand op mij verzwaard.

Er is geene gezondheid in mijn vleesch, ter oorzake uwer gramschap; daar is geen vrede in mijn gebeente, om mijner zonden wille.

Want mijne ongeregtheden zijn boven mijn hoofd gestegen, en gelijk een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.

Mijne wonden zijn stinkend en

vuil geworden, ter oorzake mijner dwaasheid.

Ik ben ellendig geworden, en ten uiterste nedergebogen : ik ga den geheelen dag bedroefd.

Want mijne lenden zijn vol van bedriegelijkheden; en daar is geene gezondheid in mijn vleesch.

Ik ben bedrukt en ten uiterste vernederd; ik brieschte van het gezucht mijns harten.

Heer! al mijne begeerte is voor uw aanschijn; en mijn zuchten is voor U niet verborgen.

Mijn hart is ontroerd, mijne kracht heeft mij verlaten; ja, zelfs het licht mijner oogen is bij mij niet.

Mijne vrienden en mijne naasten zijn tegen mij opgekomen en opgestaan, en mijne naastbestaanden bleven van verre.

En die naar mijn leven stonden, deden geweld; en die kwaad tegen

mij zochten, spraken ijdelheden en verzonnen den geheelen dag bedrog.

Doch ik, als een doove, hoorde niet, en als een stomme, deed ik mijnen mond niet open.

En ik was als een mensch, die niet hoort, en die geene wederspraak in zijnen mond heeft.

Want op U, Heere! heb ik gehoopt; Gij, Heer, mijn God! zult mij verhooren.

Dewijl ik gezegd heb: dat toch mijne vijanden zich nooit over mij verblijden; want als mijne voeten wankelen, spreken zij trotschelijk tegen mij.

Want ik ben tot de geesels bereid, en mijne smart is altijd voor mijne oogen.

Want ik zal mijne misdaad openlijk belijden, en denken op mijne zonden.

Doch mijne vijanden leven, en zijn

magtiger dan ik; en die mij ten onregte haten, zijn vermenigvuldigd.

Die goed met kwaad vergelden, lasterden mij; omdat ik het goede volgde.

Verlaat mij niet, Heer, mijn God! wijk toch van wij niet af.

Denk op mijne hulp, Heer, God mijner zaligheid!

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 50.

*David bidt God om vergiffenis zijner zonden.
Hij belooft Gode het offer van een verbrijzeld hart.*

Ontferm U mijner, o God! volgens uwe groote barmhartigheid.

En naar de menigte uwer ontfermingen, wisch mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meervan mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonde.

Want ik beken mijne boosheid,

en mijne zonde is altoos voor mijne oogen.

Voor U alleen heb ik gezondigd, voor uw aanschijn heb ik het kwaad gedaan; (*vergeef het mij*) opdat Gij geregtvaardigd wordet in uwe woorden, (*uwe beloften, waardoor Gij den boetenden genade toezegt*) en overwint, als Gij geoordeeld wordt.

Want zie, ik ben in boosheden voortgebracht, en mijne moeder heeft mij in zonden ontvangen.

Want zie, Gij hebt de waarheid lief; de onbekende en verborgene geheimen uwer wijsheid hebt Gij mij geopenbaard.

Besproei mij met hysop, en ik zal gezuiverd worden; wasch mij, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Geef vreugde en blijdschap aan mijn gehoor, en dat mijne vernederde beenderen van vreugde opspringen.

Keer uw aangezicht af van mijne

zonden, en wisch al mijne ongeregtigheden uit.

Schep in mij, o God! een zuiver hart, en vernieuw den regten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn, en neem uwen heiligen Geest van mij niet weg.

Geef mij weder de blijdschap uws heils, en versterk mij met eenen geest, die mij besture.

Ik zal den boozen uwe wegen leeren, en de goddeloozen zullen zich tot U bekeeren.

Verlos mij van de bloedschulden, o God, God mijns heils! en mijne tong zal met blijdschap uwe regtvaardigheid verheffen.

Heer! doe mijne lippen open, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt Gij eene offerande begeerd, ik zou dezelve voorzeker op-

gedragen hebben; de brandoffers zullen U niet aangenaam zijn.

Een bedrukte geest is Gode een offer; een vermorzeld en verootmoedigd hart zult Gij, o God, niet ver-smaden.

Heer! doe, volgens uwe goedgunstigheid, aan Sion wel; opdat de muren van Jeruzalem opgebouwd worden.

Dan zult Gij de offerande van regtvaardigheid, de dank- en brandoffers aannemen; dan zal men kalveren op uw altaar leggen.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 101.

David smeekt in zijne groote bedruktheid om Gods hulp, en de herstelling van Sion, welke hij zelf verlangt te aanschouwen.

Heer! verhoor mijn gebed, en mijn roepen kome tot U.

Keer uw aangezicht van mij niet

af; op wat dag ik verdrukt worde,
neig uw oor tot mij.

Op wat dag ik U aanroep,
verhoor mij haastiglijk.

Want mijne dagen zijn vergaan
als rook, en mijne beenderen zijn dor
geworden als een verdroogd hout.

Ik ben geslagen als hooi, en
mijn hart is uitgedroogd; omdat ik
vergeten heb mijn brood te eten.

Van het geluid mijns zuchtens
kleeft mijn gebeente aan mijn vleesch.

Ik ben den pelikaan der wildernis
gelijk geworden; ik ben geworden
gelijk de nachtraaf in een huis.

Ik ben zonder slapen geweest,
en ben geworden als eene eenzame
musch op het dak.

Mijne vijanden beschimpten mij
den geheelen dag; en die mij pre-
zen zwoeren tegen mij.

Omdat ik asch als brood at, en
mijnen drank met tranen mengde.

Ter oorzaak van uwe gramschap en verbolgenheid; omdat Gij mij opgeheven en nedergestooten hebt.

Mijne dagen zijn als eene schaduwe verdwenen, en ik ben als hooi verdord.

Maar Gij, Heer! blijft in eeuwigheid, en uw gedenkteeken van geslachte tot geslachte.

Gij zult opstaan, en U over Sion ontfermen; want het is tijd zich harer te ontfermen; de tijd is gekomen.

Want hare steenen behagen uwen dienaren; en zij zullen medelijden hebben met haar stof.

En de volkeren zullen uwen naam vreezen, Heer! en al de koningen der aarde uwe heerlijkheid.

Omdat de Heer Sion heeft opgebouwd, en zich in zijnen luister vertoonen zal.

Omdat Hij op het gebed der nederigen heeft gezien, en hun verzoek niet versmaad heeft.

Men schrijve deze dingen voor
het navolgende geslacht; en het
volk, dat geschapen zal worden,
zal den Heere loven,

Want Hij heeft van boven uit
zijne heilige plaatse nedergezien;
de Heer heeft van den hemel ne-
dergezien op de aarde.

Om het zuchten der gevangenen
te hooren; om de kinderen der
gedooden te ontbinden.

Opdat zij in Sion den naam des
Heeren verkondigen, en zijnen lof
in Jeruzalem.

Als de volkeren zullen te zamen
komen, en de koningen, om den
Heer te dienen.

Hij heeft hem op den weg zijner
sterkte gezegd: geef mij het wei-
nige mijner dagen te kennen.

Neem mij toch niet weg in het
midden mijner dagen; uwe jaren
duren van geslachte tot geslachte.

Gij, Heer! hebt in het begin het aardrijk gegrondvest; en de hemelen zijn de werken uwer handen.

Die zullen vergaan; maar Gij blijft altijd; zij zullen alle als een kleed verouderen.

En gelijk een gewaad zult Gij dezelve veranderen; en zij zullen veranderd worden.

Maar Gij zijt altijd dezelfde; en uwe jaren zullen niet eindigen.

De kinderen uwer dienaren zullen woningen hebben; en hun zaad zal in eeuwigheid bestaan.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 126.

Ootmoedig smeekebed om vergiffenis, met een vast betrouwen op Gods barmhartigheid.

Uit de diepte heb ik tot U geroepen: Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien Gij, Heer! de ongeregtigheden gadeslaat, Heer! wie zal bestaan?

Omdat er bij U genade is, en om uwe wet, o Heer! heb ik U verbeid.

Mijne ziel heeft op zijn woord verbeid; mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope, van den morgenstond af tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhertigheid; en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen uit al zijne ongeregtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

P S A L M 142.

David bidt om Gods hulp tegen de geweldige aanvallen der goddeloozen; hij bidt, dat God hem geleide, en voorzegt den ondergang zijner vijanden.

Heer! verhoor mijn gebed; luister

naar mijn smeeiken volgens uwe waarheid; verhoor mij volgens uwe regtvaardigheid.

En treed niet in het geregt met uwen dienaar; want geen levend mensch zal voor uw aanschiin regtvaardig zijn.

(*Verhoor mij*) Want de vijand heeft mijne ziel vervolgd; hij heeft mijn leven ter aarde toe vernederd; hij heeft mij in het duister gesteld, gelijk degenen die voor lang dood zijn.

En mijn geest is in mij beangst, mijn hart is in mij ontsteld geworden.

Ik ben de oude tijden indachtig geweest. Ik overwoog al uwe weldaden; de werken uwer handen overdacht ik.

Ik heb mijne handen tot U uitgestrekt; mijne ziel is voor U als aarde zonder water.

Heer! verhoor mij haastiglijk; mijn geest is bezweken. Keer toch uw aan-

schijn van mij niet af, of ik zal worden gelijk die, welke ten grave dalen.

Doe mij vroeg uwe barmhartigheid hooren; want ik heb op U gehoopt.

Maak mij den weg bekend, dien ik moet bewandelen; want tot U heb ik mijne ziel opgeheven.

Heer! verlos mij van mijne vijanden; tot U heb ik mijne toevlugt genomen.

Leer mij uwen wil doen; want Gij zijt mijn God; uw goede Geest zal mij leiden op den regten weg.

Om uwen naam, Heer! zult Gij mij doen leven; door uwe gerechtigheid zult Gij mijne ziel uit de verdrukking trekken.

En door uwe barmhartigheid zult Gij mijne vijanden verdelgen. En Gij zult al degenen vernielen, die mijne ziel verdrukken; want ik ben uw dienaar.

Glorie zij den Vader, enz.

OEFENING VAN GODVRUCHTIGHEID

Voor alle dagen der Week.

Voor den Zondag.

TOT DE

ALLERH. DRIEVULDIGHEID.

Een heilig en oud gebruik onder de geloovigen heeft elken dag der week toegeheiligd aan eene bijzondere godvruchtigheid. Volgens dezen geest geeft men hier een gebed voor ieder van deze dagen ; maar het is minder in dit gebed, dan in de oefening van godvruchtigheid, die men er bijvoegt, dat de eeredienst van het geheim, of van den Heiligen, dien wij willen vereeren, bestaat.

De zondag, die bijzonderlijk de dag des Heeren is, is zeer wel verkozen, om onzen eerbied te bewijzen aan de allerheiligste Drievuldigheid, en om de drie aanbiddelijke Personen voor de onwaardeerbare weldaden, die wij van dezelve ontvangen hebben, te bedanken. Het ware eene ongodsdienstigheid, van dezen dag eenen dag van verlustiging of van tijdelijke bekommelingen te maken. Heilig denzelven, zoowel als de feestdagen, met de goddelijke diensten bij te wonen, met de predikatiën te hooren, de kerken te bezoeken, eenige goede boeken te lezen, en u bezig te houden met andere oefeningen van godvruchtigheid, en vooral met heilzame overdenkingen te doen over de gewigtige zaak van uwe zaligheid.

G E B E D.

Glorie zij den Vader, die mij door zijne almacht uit de nietigheid getrok-

170 OEFENING VOOR DEN ZONDAG.

ken en naar zijn beeld geschapen heeft. Glorie zij den Zoon, die mij door zijne wijsheid van de hel verlost en de deur des hemels voor mij geopend heeft. Glorie zij den heiligen Geest, die mij door zijne barmhertigheid in het doopsel geheiligd heeft, en die nog onophoudelijk tot mijne heiligmaking werkt door de genade, die ik alle dagen van zijne goedheid ontvang. Glorie zij de drie aanbiddelijke personen der allerheiligste Drievuldigheid, zoo groot zij was in den beginne, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

Wij aanbidden U, heilige Drieëenigheid; wij eeren U, wij danken U, met eene ootmoedige erkentenis, omdat het U behaagd heeft ons dit verhevene en onbegrijpelijke geheimenis te openbaren; en wij verzoecken U ootmoedig ons te vergunnen, dat wij, volhardende tot den dood

LITA

toe i
moge
in d
hier
pers
en o

A

Chr

He

Ch

Ch

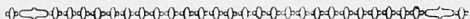
Go

Go

Go

LITANIE VAN DE H. DRIEVULDIGH. 171

toe in de belijdenis van dit geloof,
mogen aanschouwen en verheerlijken
in den hemel, hetgene wij gelooven
hier op aarde : éénen God in drie
personen; den Vader, den Zoon,
en den heiligen Geest. Amen.

L I T A N I E

VAN DE

ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.

Heer, die een geest zijt, en in
geest en waarheid wilt aan-
gebeden worden,

Heer, wiens Godheid noch aan
goud, noch aan zilver, noch
aan steen, of zoodanig iets
gelijk is,

Heer, aan wien niemand gelijk is,
en buiten wien er geen God is,

Koning der eeuwen, die alleen
van natuurwege de onsterfe-
lijkheid hebt,

Groote God, uit wien alles
voortkomt, en door wien
alles behouden wordt,

Heer, in wien wij leven, en in
wien wij zijn,

Heer, die overal zijt, en wiens
voorzienigheid boven alles is,

Heer, die zoo groot zijt, dat U gee-
ne gedachten kunnen begrijpen,

Ontferm U onzer.

Heer, wien geheel het aardrijk en
de hemelen niet kunnen bevatten,
ontferm U onzer.

Heer, wien geen mensch ooit
heeft gezien, noch kan zien,

Heer, wiens oordeelen ondoor-
grondelijk, en wiens wegen
onnaspeurlijk zijn,

Heer, voor wiens Majesteit wij
maar stof en asch zijn,

Heer, die doet al wat U behaagt
in den hemel, op de aarde, in
de zee en in de afgronden,

Heer, die de harten der men-
schen in uwe hand hebt, en de-
zelfde neigt werwaarts Gij wilt,

Heer, die een verteerend vuur
zijt, wiens gramschap nie-
mand kan wederstaan,

Heer, die een ieder vergeldt
naar zijne werken,

Heer, die alles schikt in getal,
in gewigt en in mate,

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

Heer, die onze harten onderzoekt
en onze nieren doorgrondt, ont-
ferm U onzer.

Heer, die alles bemint wat er
is, en niets haat van al het-
gene Gij geschapen hebt,

Heer, die de zonden der men-
schen om hunne boetvaardig-
heid kwijscheldt,

Heer, die in uwe woorden waar-
achtig, en in uwe beloften
getrouw zijt,

Heer, die in al onze kwellingen
en ellenden onze troost en
hulp zijt,

Allerheiligste God, van wiens
heerlijkheid geheel het aard-
rijk vervuld is,

Opperste Majesteit, wien alleen
alle eer en lof toekomt,

Heer, die alles om U zelve hebt
gemaakt, en die zelf zijt het
loon uwer dienaren,

Ontferm U onzer.

Allerheiligste Drievuldigheid, in
welke te aanschouwen en te be-
minnen ons grootste goed en zalig-
heid gelegen is, ontferm U onzer.

Wees ons genadig, spaar ons, Heer.

Wees ons genadig, verhoor ons,
Heer.

Van alle kwaad, verlos ons, Heer.

Van alle hoovaardigheid, ver-
metelheid en wanhoop,

Van alle onmatigheid, onzui-
verheid en kwaden wil tegen
onzen evennaasten,

Van traagheid en van aardsche
en ongeregelde droefheid,

Van gierigheid, die de wortel
is van alle kwaad,

Door uwe onbepaalde almogend-
heid,

Door uwe oneindige wijsheid,

Door uwe overvloedige goedheid,

Door uwe overgroote barmhar-
tigheid en langmoedigheid,

Verlos ons, Heer.

kt
nt-

Ontferm U onzer

Door uwe ondoorgrondelijke alwetendheid, verlos ons, Heer.

Door uwe volmaaktste en onveranderlijke gelukzaligheid, verlos ons, Heer.

In den dag des oordeels, verlos ons, Heer.

Wij zondaars, wij bidden U, verhoor ons.

Opdat Gij ons de genade wilt verleenen, om U uit geheel ons hart, uit geheel onze ziel, uit al ons verstand, en uit al onze krachten te beminnen,

Opdat wij uwen heiligen naam nooit ligtvaardiglijk gebruiken,

Opdat wij de zon- en heiligheden in godsdienstigheid en andere goede werken doorbrengen en heiligen,

Opdat wij onzen ouderen en alle overigheid om uwentwil eer en gehoorzaamheid bewijzen,

Wij bidden U, verhoor ons.

Opdat wij nooit het leven of de eer
van onzen evennaasten beleedigen,
wij bidden U, verhoor ons.

Opdat onze zielen nooit door
onzuivere woorden, werken,
gedachten of begeerten be-
smet worden,

Opdat wij nooit iemand door
onregtvaardigheid beschadi-
gen,

Opdat wij onze monden zorgvul-
diglijk bewaren van valsche
getuigenis en leugentaal,

Opdat wij de goederen der we-
reld niet ongeregeld begeeren
of beminnen,

Opdat Gij onze harten tot het
onderhouden uwer geboden
wilt neigen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor, ons, Heer.

Wij bidden U, verhoor ons.

178 LITANIE VAN DE H. DRIEVULDIGH.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Allerheiligste Drievuldigh. hoor ons.

Allerheiligste Drievuldigh. verh. ons.

Onze Vader, enz.

GEBED.

Almagtige en eeuwige God, die
door de belijdenis van het ware ge-
loof uwe dienaren hebt doen kennen
de heerlijkheid der eeuwige Drievul-
digheid, en in die oppermagtigste
Majesteit hebt geleerd één eenig We-
zen te aanbidden: wij bidden U, dat
wij ten allen tijde, door de vastigheid
van dat zelfde geloof, van allen
tegenspoed mogen bevrijd worden.
Door onzen Heer Jesus Christus,
die met U leeft en heerscht, in de
eenigheid des heiligen Geestes, in
al de eeuwen der eeuwen. Amen.

VOOR DEN MAANDAG

TOT DEN

HEILIGEN GEEST.

Hoewel de drie aanbiddelijke personen der heilige Drievuldigheid gezamenlijk medewerken tot de heiligmaking onzer zielen, eigent men niet te min bijzonderlijk den heiligen Geest toe, onze geestelijke wedergeboorte en al de genade, die wij van den hemel ontvangen, omdat die gunsten, eene uitwerking wezende van Gods liefde tot ons, men daarvan voor oorzaak erkent Dengenen, die de liefde van den Vader en van den Zoon is.

Het is onbegrijpelijk, hoe veel goeds deze goddelijke Geest voortbrengt in de zielen, die geen beletsel stellen aan zijne uitwerkingen. Wat overvloed van lich-

ten en krachten zoude Hij ons niet mededeelen door de zeven gaven, vruchten en zaligheden, die Hem eigen zijn, ware het dat wij, buigzaam voor zijne inspraken, Hem met meerdere getrouwigheid aanhoorden.

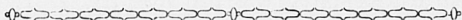
Dat wij ons dan laten leiden door eenen zoo wijzen en weldoenden leidsman. Laten wij dan geduriglijk op al de bewegingen van ons hart letten; laten wij die volgen, welke de goddelijke Geest daar verwekt, en die alleen de genegenheden, die er de bedorvene natuur voortbrengt, kunnen overwinnen. Laten wij niets meer vreezen, dan Hem te wederstaan. Laten wij zijne genade bewaren; of is het dat wij het ongeluk hebben van ze te verliezen door de zonden, laten wij onze toevlugt nemen tot het Sakrament, dat ze weder doet komen, en laten wij, met meerdere oplettendheid op ons zelve, een beter leven aanvangen.

Gebet tot den heiligen Geest.

Oorzaak der heiligmaking onzer zielen, Geest van liefde en waarheid! ik aanbid U als het beginsel van mijn eeuwig geluk: ik dank U als de op- perste uitdeeler van de goederen, die ik van boven ontvang; en ik roep U aan als de oorsprong van het licht en van de kracht, die mij noodig zijn, om het goed te kennen, en om het- zelve te oefenen. Geest van licht en van kracht! verlicht dan mijn ver- stand; versterk mijnen wil; zuiver mijn hart; en bestier er de bewe- gingen van, en maak mij gehoor- zaam aan alle uwe ingevingen.

Vergeef mij, Geest van genade en van barmhartigheid! vergeef mij mijne gedurige ongetrouwheden, en de schandelijke verblindheid met welke ik zoo dikwijls wederstaan heb aan de zoete en bewegelijke in-

gevingen uwer genade. Ik wil ten laatste, met den bijstand van die zelfde genade, ophouden van U weerspannig te zijn, er voortaan al de bewegingen van volgen met eenezoo waardige gehoorzaamheid, dat ik de vruchten moge smaken, en de gelukzaligheden genieten, die uwe heilige gaven in de zielen voortbrengen. Am.

LITANIE

van

DEN HEILIGEN GEEST.

Heer, ontferm U onzer
 Christus, ontferm U onzer.
 Heer, ontferm U onzer.
 Heilige Geest, hoor ons.
 vertroostende Geest, verhoor ons.
 Hemelsche Vader, waarachtig God,
 ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.

Heilige Geest, waarachtig God,
Heilige Drievuldigheid, één God,
Geest van waarheid en wijsheid,
Geest van verstand en raad,
Geest van godvruchtigheid en
vreeze Gods,

Geest van liefde, blijdschap en
vrede,

Geest van verduldigheid, goed-
heid en goedertierenheid,

Geest van langmoedigheid en
zachtmoedigheid,

Geest van geloof en zedigheid,

Geest van ootmoedigheid en
zuiverheid,

Geest van sterkte en voorzigtig-
heid,

Geest van leven en zaligheid,

Geest van alle deugden en genade,

Geest van aanneming der kin-
deren Gods,

Ontferm U onzer.

IJveraar onzer zielen, ontf. U onzer.
Heiligmaker en bestierder der
katholijke Kerk,
Geest, die de harten en nieren
doorgrondt,
Uitdeeler der hemelsche gaven,
Zekere hulp der behoeftigen,
Zoetigheid dergenen, die U be-
ginnen te dienen,
Sterkte en moed van allen die
in deugd toenemen,
Kroon der volmaakten,
Geluk der Engelen,
Licht der Patriarchen,
Inblazing der Profeten,
Tong en wijsheid der Apostelen,
Vroomheid der Belijders,
Zuiverheid der Maagden,
Inwendige zalving aller Heiligen,
Wees ons genadig, spaar ons, o
heilige Geest.
Wees ons genadig, verhoor ons,
o heilige Geest.

Ontferm U onzer.

Van alle kwaad en zonden, verlos
ons, o heilige Geest.
Van alle kweeling en bedrog
des duivels,
Van alle verwaandheid en wan-
hoop,
Van strijdigheid tegen de be-
kende waarheid,
Van nijdigheid over de deugd-
den van onze naasten,
Van alle hardnekkigheid en on-
boetvaardigheid,
Van alle verzuimenis in gees-
telijke zaken,
Van alle onzuiverheid des lig-
chaams,
Van alle dwaling en ketterij,
Van allen boozen geest,
Van eenen ongelukkigen en
eeuwigen dood,
Door uwe eeuwige voortkomst
van den Vader en den Zoon,
Door uwe wonderbare werking

Verlos ons, o heilige Geest.

er.

Ontferm II onzen

o

,

in de menschwording des Woords,
verlos ons, o heilige Geest.

Door uwe nederdaling over Christus
in zijn doopsel, verl. ons, o H. Geest.

Door uwe openbaring in de trans-
figuratie des Zaligmakers, ver-
los ons, o heilige Geest.

Door uwe heilige komst over de
Leerlingen van Christus, verlos
ons, o heilige Geest.

In den dag des oordeels, verlos
ons, o heilige Geest.

Wij zondaren, wij bidd. U, verh. ons.

Opdat Gij ons al onze zonden
vergevet,

Opdat Gij U gewaardiget al
de lidmaten der heilige Kerk
levendig te maken,

Opdat Gij alle volkeren der
wereld in het waarachtig ge-
loof willet vereenigen,

Opdat Gij ons altijd voorko-
men, vergezellen en volgen

Wij bidd. U, verh. ons.

wilt door uwe heilige genade,
wij bidden U, verhoor ons.

Opdat Gij U gewaardiget ons te
vervullen met eene ongeveins-
de en vurige godvruchtigheid
en met de gave des gebeds,

Opdat Gij onze gedachten, woor-
den en werken, tot U trek-
kende, heiligen wilt,

Opdat Gij ons een zuiver hart en
een' nieuwen geest willet geven,

Opdat Gij in onze ziel willet ontste-
ken eenen standvastigen ijver
tot de christelijke volmaaktheid,

Opdat Gij U gewaardiget onze
handtering en ondernemin-
gen met licht, raad en goe-
den uitslag te begunstigen,

Opdat Gij ons den inwendigen
vrede en de gerustheid des
gemoeds willet behouden,

Opdat Gij ons uwe genade tot het
einde onzes levens toe willet

Wij bidden U, verhoor ons.

188 LITANIE VAN DEN H. GEEST.

verleenen, wij bidden U, verh. ons.
Opdat Gij ons in het getal der
uitverkoornen willet ontvangen,
wij bidden U, verhoor ons.

Opdat Gij U gewaardiget ons te ver-
hooren, wij bidden U, verhoor ons.

O H. Geest, wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zon-
den der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

G E B E D.

ô God, die de harten der geloovi-
gen door de verlichting des H. Gees-
tes hebt onderrigt: vergun ons, dat wij
in denzelfden Geest ons wijselijk tot
alle goed mogen begeven, en door zij-
ne vertroosting altijd ons heilig verblij-
den. Door Christus onzen Heer. Am.

VOOR DEN DINGSDAG.

VAN DEN

H. ENGEL-BEWAARDER.

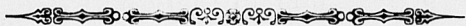

Wij moeten voor onze heilige Engelen groote gevoelens van eerbied, van erkentenis, van liefde en betrouwen hebben, zoo als hunne waardigheid, de goede diensten die wij er van ontvangen, en de genegenheid die zij voor ons hebben, van ons vereischen; wij moeten hen zonder ophouden aanroepen; hun om raad vragen in alles wat wij ondernemen; onze toevlugt nemen tot diegene der engelen, met welke wij eenige zaak te handelen hebben; hen bij God voor ons te werk stellen, en vooral zeer gehoorzaam zijn aan hunne heilzame inspraken.

190 OEFENING VOOR DEN DINGSDAG.

Gebod tot den heiligen Engel-bewaarder.

O heilige Engel, wien God, door eene uitwerking van zijne goedheid voor mij, de zorg van mij te geleiden heeft opgelegd: gij zijt het, die mij bijstaat in mijnen nood, die mij vertroost in mijne kwellingen, die mij ondersteunt in mijne kleinmoedigheden, en die mij geduriglijk nieuwe gunsten verwerft. Ik dank er u ootmoediglijk voor, en bid u, minnelijke Beschermmer, mij uwe liefdadige zorg te vervolgen; mij te beschermen tegen al mijne vijanden; van mij af te weren de gelegenheden der zonden; mij te verwerven, dat ik gehoorzaam zij in het aanhooren van uwe inspraken, en getrouw in dezelve te volgen; mij vooral bij te staan nu en in de uur mijns doods, en mij niet te verlaten, vóór dat gij mij gebragt zult hebben in het verblijf der eeuwige rust. Amen.

L I T A N I E

V A N

DEN H. ENGEL-BEWAARDER.

Heer, ontferm U mijner.
Christus, ontferm U mijner.
Heer, ontferm U mijner.
Christus, hoor mij.
Christus, verhoor mij.
God, hemelsche Vader, ontferm U
mijner.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U mijner.
God, heilige Geest, ontferm U mijner.
Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U mijner.
Heilige Maria, koningin der enge-
len, bid voor mij.
Heilige Engel, mijn bewaarder, bid
voor mij.

H. Engel, mijn vorst, bid voor mij.

H. Engel, mijn vermaner,

H. Engel, mijn raadsman,

H. Engel, mijn voogd,

H. Engel, mijn bezorger,

H. Engel, mijn vertrooster,

H. Engel, mijn beminnaar,

H. Engel, mijn broeder,

H. Engel, mijn leermeester,

H. Engel, mijn herder,

H. Engel, mijn getuige,

H. Engel, mijn helper,

H. Engel, mijn bewaker,

H. Engel, mijn voorspraak,

H. Engel, mijn bestierder,

H. Engel, mijn beschermer,

H. Engel, mijn leidsman,

H. Engel, mijn verlichter.

Wees mij genadig, spaar mij, Heer.

Wees mij genadig, verhoor mij,
Heer.

Van alle kwaad en zonden, verlos
mij Heer.

Bid voor mij.

Van den geest der onkuischheid,
verlos mij, Heer.

Van alle zondige bekoringen,
Van alle gevaren en ongelukken,
Van alle listen des duivels,

Van onweder, pest, hongersnood
en oorlog,

Van eenen schielijken en onvoor-
zienen dood,

Van de eeuwige verdoemenis,
Door uwen heiligen Engel, mijnen
bewaarder, ik bid U, verhoor mij.

Opdat ik onder zijne bescher-
ming van de paden der on-
gerechtigheid altijd moge ver-
wijderd worden,

Opdat ik den weg der deugd
standvastig moge inslaan en
bewandelen,

Opdat ik in alle gevaren naar
ziel en ligchaam den bijstand
van mijnen heiligen Engel-be-
waarder moge ondervinden,

Verlos mij, Heer.

Ik bid U, verhoor mij.

H. Engel, mijn vorst, bid voor mij.

H. Engel, mijn vermaner,

H. Engel, mijn raadsman,

H. Engel, mijn voogd,

H. Engel, mijn bezorger,

H. Engel, mijn vertrooster,

H. Engel, mijn beminnaar,

H. Engel, mijn broeder,

H. Engel, mijn leermeester,

H. Engel, mijn herder,

H. Engel, mijn getuige,

H. Engel, mijn helper,

H. Engel, mijn bewaker,

H. Engel, mijn voorspraak,

H. Engel, mijn bestierder,

H. Engel, mijn beschermer,

H. Engel, mijn leidsman,

H. Engel, mijn verlichter.

Wees mij genadig, spaar mij, Heer.

Wees mij genadig, verhoor mij,
Heer.

Van alle kwaad en zonden, verlos
mij Heer.

Bid voor mij.

Van den geest der onkuischheid,
verlos mij, Heer.

Van alle zondige bekoringen,
Van alle gevaren en ongelukken,
Van alle listen des duivels,
Van onweder, pest, hongersnood
en oorlog,

Van eenen schielijken en onvoor-
zienen dood,

Van de eeuwige verdoemenis,
Door uwen heiligen Engel, mijnen
bewaarder, ik bid U, verhoor mij.

Opdat ik onder zijne bescher-
ming van de paden der on-
gerechtigheid altijd moge ver-
wijderd worden,

Opdat ik den weg der deugd
standvastig moge inslaan en
bewandelen,

Opdat ik in alle gevaren naar
ziel en ligchaam den bijstand
van mijnen heiligen Engel-be-
waarder moge ondervinden,

Verlos mij, Heer.

Ik bid U, verhoor mij.

Opdat ik in al mijne wegen door
mijnen heiligen Engel-bewaarder
geleid en bestierd moge worden ,
ik bid U, verhoor mij.

Opdat ik, in het uur des doods ,
door mijnen heiligen Engel-
bewaarder versterkt en bij-
gestaan moge worden ,

Opdat mijne ziel in mijn afster-
ven door mijnen heiligen En-
gel-bewaarder opgenomen en
voor uw goddelijk aanschijn
gebragt moge worden ,

Opdat ik in uw hemelrijk den
goddelijken driezang : Heilig,
heilig, heilig! onophoudelijk
met alle Engelen moge zin-
gen ,

Jesus, Koning der Engelen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar mij, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor mij, Heer.

Ik bid U, verhoor mij.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U mijner.

Antiphoon.

Heilige Engel, mijn bewaarder!
bescherm mij in den strijd, opdat ik
in het schrikkelijk oordeel niet ver-
loren ga.

v. Bid voor mij, mijn heilige En-
gel-bewaarder.

r. Opdat ik deelachtig moge wor-
den aan de beloften van Christus.

GEBED.

Almagtige, eeuwige God, die door
het genadig besluit uwer onuitspre-
kelijke goedheid aan alle menschen,
van het begin huns levens af, eenen
bijzonderen engel tot bewaarder van
ziel en ligchaam beschikt hebt: ver-
leen, dat ik dien heiligen Engel, aan
wiens zonderlinge zorg uwe goeder-
tierenheid mij aanbevolen heeft,

door
rder
len,

Ik bid U, verhoor mij.

en
n

zoodanig overal en altoos eere en beminne, dat ik, door de gunst van uwe genade en door het schild van zijne bescherming beschut zijnde, het gezicht uwer heerlijkheid in het hemelsch vaderland, met hem en alle andere gelukzalige geesten, eeuwiglijk moge aanschouwen. Door onzen Heer Jesus Christus. Amen.

VOOR DEN WOENSDAG.

AAN DEN

HEILIGEN JOSEF.

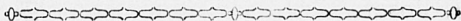
De heilige bedieningen, met welke God den H. Josef vereerd heeft, en de uitmuntende voorbeelden van ootmoedigheid, gehoorzaamheid en onderwerping, die hij ons gegeven heeft, moeten ons een verheven denkbeeld van zijne heiligheid, en eene groote devotie tot hem inboezemen. Eer hem voornamelijk, door eene getrouwe navolging van zijne uitnemende deugden; neem met vertrouwen uwe toevlugt tot hem; boezem dit vertrouwen in aan anderen. De heilige Theresia verzekert ons, dat zij nooit iets in zijnen naam gevraagd heeft, of zij heeft het verkregen.

Gebed aan den heiligen Josef.

Groote Heilige, wijze en getrouwe dienstknecht, aan wien God de zorg van zijn huisgezin toevertrouwd heeft; gij, dien Hij aangesteld heeft tot bewaarder en beschermer des levens van Jesus Christus, tot vertrooster en behoeder van zijne heilige Moeder, en tot getrouwe medewerker aan het grootste raadsbesluit van de verlossing der wereld; gij, die het geluk gehad hebt van te leven met Jesus en Maria, en van te sterven in hunne armen; zuivere Bruidegom van de Moeder Gods, voorbeeld en patroon der kuische, ootmoedige, verduldige en inwendige zielen: laat u bewegen door het vertrouwen, dat wij op u hebben, en ontvang met goedheid de betuigingen van onzen godvruchtigen ijver.

Wij bedanken God voor de bijzon-

dere weldaden, met welke het hem behaagd heeft u te begunstigen, en wij bidden hem ootmoediglijk, door uwe voorspraak, dat hij ons navolgers make van uwe deugden. Bid dan voor ons, groote Heilige! en door de liefde, welke gij gehad hebt voor Jesus en Maria, en welke Jesus en Maria voor u gehad hebben, verkrijg ons het onvergelykelyk geluk van te leven en te sterven in de liefde van Jesus en Maria. Amen.

LITANIE

van

DEN HEILIGEN JOSEF.

Heer, ontferm U onzer.
 Christus, ontferm U onzer.
 Heer, ontferm U onzer.
 Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontf. U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.

God, heilige Geest, ontf. U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.

Heilige Maria, bid voor ons.

Heilige Moeder Gods,

Heilige Maagd der maagden,

Moeder van Jesus,

Bruid van den H. Josef,

H. Josef,

Bruidegom van Maria,

Voedstervader van Jesus,

Man naar Gods hart,

Getrouwe en wijze dienstknecht,

Bewaarder der zuivere maagd

Maria,

Hulp van Maria, die haar gelijkt,

Gezelschap en troost van Maria,

Die overgroote genade ontvan-

gen hebt door Maria,

Bid voor ons.

Uitmuntende in maagdelijke reinheid, bid voor ons.

Allerdiepste in ootmoedigheid ,

Allervurigste in liefde ,

Allerverhevenste in aanschouwing,

Die door de getuigenis van den heiligen Geest zelf een regtvaardig man verklaard zijt,

Die van het heilig geheim der menschwording des Woords uit den hemel onderrigt zijt,

Die met Maria, uwe bruid, die zwanger was, naar Bethlehem gereisd zijt,

Die geene plaats in de herberg vindende, in eenen stal zijt gaan vernachten,

Die waardig zijt geweest bij Christus te wezen, toen hij geboren en in de kribbe gelegd werd,

Die Christus, besneden wordende, zijnen naam Jesus genoemd hebt,

Bid voor ons.

Die het kind Jesus met Maria in den
tempel den Heer opgeofferd hebt,
bid voor ons.

Die door des Engels vermanen,
Jesus en zijne Moeder geno-
men hebbende, naar Egypte
gevlugt zijt,

Die na Herodes dood, met het
Kind en zijne Moeder naar 'tland
van Israël wedergekeerd zijt,

Die, toen het kind Jesus in Jeru-
zalem gebleven was, hem met
Maria, zijne moeder, droevig
gezocht hebt,

Die na drie dagen hem blijde ge-
vonden hebt, zittende in het
midden der leeraren,

Die den Heer der Heeren op dit
aardrijk aan u onderdanig
hebt gehad,

Wiens lof in het Evangelie is,
Man van Maria, uit wie Jesus
geboren is,

Bid
voor
ons.

Onze voorspreker, hoor ons, H. Josef.
In alle onze benaauwdheden, help
ons, H. Josef.

In de uur des doods, help ons,
H. Josef.

Door uwe eeuwige verkiezing, help
ons, H. Josef.

Door uwe allerzuiverste trouw, help
ons, H. Josef.

Door al uwen arbeid en zweet, help
ons, H. Josef.

Door al uwe deugden, help ons,
H. Josef.

Door al uwe verdiensten, help ons,
H. Josef.

Door uwe gelukzaligheid, help ons,
H. Josef.

Wij, uwe beschermkinderen, wij
bidden u, hoor ons.

Opdat gij u gewaardiget uwen teer-
beminden Jesus om vergiffenis
onzer zonden te bidden, wij bid-
den u, hoor ons.

- Opdat gij u gewaardiget ons altijd
aan uwe allerliefste Bruid te be-
velen, wij bidden u, hoor ons.
- Opdat gij voor alle maagden en
ongetrouwden uwe zuiverheid
wilt verwerven,
- Opdat gij voor alle getrouwden
een onbevlekt bed en eene hei-
lige eendragt wilt verkrijgen,
- Opdat gij alle vaders des huis-
gezins in het christelijk opvoe-
den hunner kinderen wilt be-
hulpzaam wezen,
- Opdat gij alle vergaderingen, die
u met zonderlinge gediens-
tigheid toegedaan zijn, gunstig
wilt wezen,
- Opdat gij allen, die op uwe hulp
betrouwen, altijd en overal
wilt beschermen,
- Opdat gij de zielen der geloovige
overledenen door uwe voor-
bidding wilt te hulp komen,

Wij bidden u, hoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.

v. Bid voor ons, allerzaligste Josef.

r. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

G E B E D.

ô Heer! wij bidden U, dat wij door de verdiensten des Bruidegoms van uwe allerheiligste Moeder geholpen mogen worden, opdat hetgene ons vermogen niet kan verwerven, door zijne voorspraak ons vergund worde: Gij, die leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

VOOR DEN DONDERDAG.

A A N

HET ALLERHEILIGSTE SAKRAMENT.

~~~~~

Om te beantwoorden aan de liefde, die Jesus Christus ons bewijst in dit Sakrament, moeten wij trachten ons met Hem te vereenigen door heiligheid en dikwijls te communiceeren, zoodat wij Hem menigmaal onzen eerbied betuigen: ten minste nooit eenen donderdag voorbij laten gaan, zonder ons te kwijten van dezen troostrijken pligt. Laten wij tot Hem gaan, dan eens gelijk de herders en de koningen, om Hem te aanbidden; dan eens gelijk de apostelen en de leerlingen, om Hem aan te hooren, en zijne onderrigtingen te ontvangen; en dan weer eens gelijk Magdalena, om te beschouwen zijne won-

derlijke volmaakheden. Laten wij ons voor Hem vertoonen, gelijk de zieken van het Evangelie, om genezen te worden van onze geestelijke krankheden, of gelijk de armen, om Hem onzen nood te verklaren, en om Hem in onze ongerustheden, in onze twijfelingen en in onze droefheden te verzoeken de vertroosting en de genade die ons noodig zijn; doch laten wij voor Hem ons altijd houden met die zedigheid, ingetogenheid, eerbied, vreeze, liefde, en dat vertrouwen, hetwelk de dadelijke tegenwoordigheid van dien aanbidde-lijken Zaligmaker ons moet inboezemen.

Gebed aan het allerheiligste Sakrament.

ô Zoete Jesus! minnelijke Zaligmaker, die door de overmaat der allerwonderbaarste liefde ons hebt willen verblijden in het Sakrament des Altaars: ik erken U aldaar voor mijnen Opperheer en mijnen God. Ik aanbid

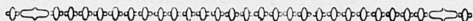
U aldaar met de gevoelens van de allerdiepste ootmoedigheid. Ik bedank U uit geheel mijn hart voor de oneindige teederheid, die Gij ons bewijst, niettegenstaande de kwade behandelingen, die Gij van ons ontvangt; en van de gevoeligste droefheid aangedaan op het gezigt van onze ondankbaarheden, kom ik, o God van Majesteit, openbare boete doen voor al de ongodsdienstigheden, heiligschendingen en goddeloosheden, die ooit bedreven zijn en bedreven kunnen worden tegen dit aanbiddelijk Sakrament. Ach! konde ik U, o mijn God, genoegzaam betuigen de droefheid, die ik innig gevoele, dat ik zelf voor U veelmalen verschenen ben met zoo groote oneerbiedigheid, en dat ik U genaderd ben met zoo weinige liefde en vurigheid.

Vergeet, Heer, onze ongerechtighe-

den
uwe
de
om
zie
Ja
in
be
de
le
aa
d
c
v
i
a
c

den, om niet te gedenken dan aan uwe barmhartigheden. Aanvaard de opregte begeerte, die ik heb om U te eeren, en om U vereerd te zien in het Sakrament uwer liefde. Ja, ik wensch van ganscher harte U in dit hoogwaardigst Sakrament te beminnen, te loven en te aanbidden, gelijk de Heiligen en de Engelen U aldaar beminnen, loven en aanbidden; en ik smeeke U ootmoediglijk, door dit aanbiddelijk lichaam en door dit dierbaar bloed, voor hetwelk ik mij nederwerp, dat ik er U voortaan zoo eerbiediglijk aanbidden, en zoo waardiglijk ontvangen moge, dat ik waardig worde, na mijnen dood, met al de gelukzaligen, U eeuwiglijk te verheerlijken. Amen.

LITANIE

V A N

HET ALLERHEILIGSTE SAKRAMENT.

—

Antiph. ô Heilige maaltijd, in welke Christus genuttigd wordt, waar de gedachtenis gehouden wordt van zijn lijden, waar de ziel met genade vervuld en ons gegeven wordt het pand der toekomstige heerlijkheid.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.

Levend brood, uit den hemel ge-
daald, ontferm U onzer.

Verborgen God en Zaligmaker,

Tarwe der uitverkoornen,

Wijn, die maagden voortbrengt,

Voedzaam brood en wellust der

koningen,

Altijddurende offerande,

Zuivere offerande,

Lam zonder vlekken

Allerzuiverste maaltijd,

Verborgen manna,

Gedachtenis van Gods wonder-

heden,

Bovennatuurlijk brood,

Woord, dat vleesch geworden is,

en onder ons woont,

Overheilig slagtoffer,

Gezegende kelk,

Geheim des geloofs,

Verheven en hoogwaardig Sa-

krament,

Allerheiligste Sakrament,

Ontferm U onzer.

Zoenoffer voor levenden en dooden,
ontferm U onzer.

Hemelsch tegengift, waardoor
wij van de zonden behoed
worden,

Wonder boven alle wonderen,
Allerheiligste gedachtenis van
het lijden des Heeren,

Geschenk, dat alle volheid te
boven gaat,

Uitmuntend gedenkteeken der
goddelijke liefde,

Overvloed der goddelijke mild-
dadigheid,

Krachtig middel der onsterfe-
lijkheid,

Aanbiddeijk en levendmakend
Sakrament,

Brood, dat door de almogend-
heid des woords zijt vleesch
geworden,

Onbloedige offerande,
Spijs en medegast,

Ontferm U onzer.

Allerzoetste maaltijd, waarbij de Engelen tegenwoordig zijn en dienen, ontferm U onzer.

Sakrament van genade,

Band van liefde,

Offeraar en offerande,

Geestelijke zoetheid, die in den oorsprong zelven gesmaakt wordt,

Verkwikking der heilige zielen,

Teerspijs dergenen die in den Heer sterven,

Pand der toekomstige heerlijkheid,

Wees ons genadig, spaar ons, Heer.

Wees ons genadig, verh. ons, Heer.

Van de onwaardige nuttiging uws ligchaams en bloeds, verlos ons, Heer.

Van de begeerlijkheid des vleesches, verlos ons, Heer.

Van de begeerlijkheid der oogen, verlos ons, Heer.

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

Van de hoovaardij des levens, verlos ons, Heer.

Van alle gevaren der zonde,
Door het verlangen, waarmede Gij
dit paaschlam met uwe Leer-

lingen wenschet te houden,
Door de diepe ootmoedigheid,
waarmede Gij de voeten uwer

Leerlingen hebt gewasschen,
Door de vurigste liefde, waarmede Gij dit goddelijk geheim hebt ingesteld,

Door uw dierbaar bloed, dat Gij ons op het altaar hebt nage-

laten,
Door de vijf wonden van uw
allerheiligste ligchaam, die Gij
voor ons ontvangen hebt,

Wij zondaars, wij bidden U, verhoor ons.

Opdat Gij U gewaardigt het geloof
en de godvruchtigheid tot dit wonderlijk Sakrament in ons te ver-

Verlos ons. Heer.

meerderen en te bewaren , wij bidden U , verhoor ons.

Opdat Gij U gewaardigt ons door eene ware belijdenis der zonden tot het gemeenzaam gebruik van dit Sakrament te bereiden ,

Opdat Gij U gewaardigt ons van alle ketterij en ongeloovigheid des harten te verlossen ,

Opdat Gij U gewaardigt ons deelachtig te maken aan de kostelijke en hemelsche vruchten van dit Sakrament ,

Opdat Gij U gewaardigt ons in het uur onzes doods met deze hemelsche teerspijze te versterken en te behoeden ,

Zoon Gods ,

Lam Gods , dat wegneemt de zonden der wereld , spaar ons , Heer.

Lam Gods , dat wegneemt de zonden der wereld , verhoor , ons , Heer.

Wij bidden U , verhoor ons.

rlor

Verlos ons Heer

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

G E B E D.

Heer God, die ons de gedachtenis
van uw lijden in dit wonderlijk Sa-
krament hebt nagelaten : doe ons de
genade, als wij daartoe zullen nade-
ren, van er eene zoo groote zuiver-
heid toe te brengen, dat wij gedurig
in ons gevoelen mogen de vrucht der
verlossing, die het U behaagd heeft
voor de menschen uit te voeren : Gij,
die God zijnde, leeft en heerscht, met
God den Vader, in de eenigheid des
heiligen Geestes, van eeuwigheid tot
eeuwigheid. Amen.

VOOR DEN VRIJDAG.

A A N

DEN LIJDENDEN JESUS.

Niet te vreden wezende, met alle zorgvuldigheid te vermijden, hetgene de smarten van het lijden onzes Heeren zoude vernieuwen, zoo eer hetzelfde door al de oefeningen, die u eene teedere godvruchtigheid kan ingeven. Het heilig Misoffer met deze meening opgeofferd, vurige communiën, zekere gebeden voor een krusifiks, veelvuldige bemerkingen op de pijnen van den Zaligmaker, eenige vrijwillige boetplegingen: als, op de vrijdagen te vasten, eene volhardende verduldigheid, in uw kruis voor Hem en met Hem te dragen, dat is te zeggen, in dezelfde meening als Hij; dit zijn zoo vele hei-

lige oefeningen, waardoor gij hem uwe liefde kunt betoonen, en de vruchten van zijn lijden u toevoegen.

Gebod aan den lijdenden Jesus.

ô Lam zonder vlekken ! onnoozel Slagtoffer ! mijn Jesus, die door uwen dood en uw bloed hebt uitgewasschen de zonden der menschen : wasch ook de mijne uit, en laat niet toe, dat zoo vele smarten mij onnut worden. ô Jesus ! verlaten van de heele wereld, droevig, mistroostig, zieltogende, overgegeven aan den nood : help mij, met eene zoo volkomene overgeving als de uwe, al de droefheden ontvangen, die Gij zult gelieven mij overtezenden. ô Jesus ! beschuldigd, gelasterd, beleedigd met de uiterste versmading : leer mij verachten de oordeelen der menschen, en verdueliglijk uitstaan de allersnoodste lasteringen. ô Jesus ! verscheurd door

slagen, doorstoken met doornen, en bedekt met bloed der liefde van mij: leer mij verdragen, ter liefde van U, al de ongemakken en pijnen der ziekten. ô Jesus! overgeleverd aan de beulen, en verwezen tot de schandelijke straf des kruises: maak door uwe genade, dat ik alle eerzucht vliede, en de gevoeligste smaadheden beminne. ô Jesus! beladen met het zware pak van het kruis: ik voeg mij bij U, mijn kruis bij het uwe; doe mij de genade van het te torschen met denzelfden moed en zachtzinnigheid als Gij. ô Jesus! aan het kruis verheven: trek mij tot U. Gij sterft voor mij; geef dat ik niet leve dan voor U, en dat ik voortaan, met U gekruist zijnde, niets meer betrachte, dan U te beminnen en U te behagen. Amen.

LITANIE OP HET LIJDEN

V A N

ONZEN HEER JESUS CHRISTUS.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God, heilige Geest,
Heilige Drievuldigheid, één God,
Jesus, die, nadat Gij den lofzang
hadt gezegd, uitgegaan zijt
naar den Olijfberg om te bid-
den,
Jesus, die tot den dood toe be-
naauwd geweest zijt,

Ontferm U onzer.

Jesus, die beladen met onze zonden,
in het gebed plat ter aarde ge-
vallen zijt, ontferm U onzer.

Jesus, die in uwen doodstrijd,
water en bloed zweetende,
door eenen engel versterkt
zijt,

Jesus, die den kus niet hebt ge-
weigerd aan uwen verrader
Judas,

Jesus, die U zelven vrijwillig
hebt geleverd in de handen
der zondaren,

Jesus, die van uwe Leerlingen in
den hof schandelijk verlaten
zijt,

Jesus, die vreeselijk gebonden
voor Annas en Cayphas ge-
bragt zijt,

Jesus, die door den dienaar des
hoogenpriesters met een' kin-
nebakslag geslagen zijt,

Jesus, die door valsche getuigen

Ontferm U onzer.

222 LITANIE OP HET LIJDEN

beschuldigd wordende, gezwe-
gen hebt, ontferm U onzer.

Jesus, die getuigenis der waar-
heid gevende, als een Gods-
lasteraar ter dood verwezen zijt,

Jesus, die Petrus, nadat hij U
driemaal had verloochend,
wederom genadiglijk aange-
zien en bekeerd hebt,

Jesus, die gebonden tot Pilatus
geleid, en aan hem overgele-
verd zijt,

Jesus, die tot Herodes gezon-
den, en van hem en van zijn
heer uitgelagchen en schan-
delijk bespot zijt,

Jesus, die nevens Barrabas ge-
steld zijnde, minder dan die
moordenaar geacht zijt,

Jesus, die van de soldaten on-
genadiglijk gegeeseld zijt,

Jesus, die met doornen zeer
wreedelijk gekroond zijt,

Ontferm U onzer.

egen

Jesus, die met den purperen mantel en het riet in de handen, als een guichel-koning aangebeden zijt, ontferm U onzer.

Jesus, die geheel doorwond, ten toon gesteld zijt aan het volk, en van hen met een groot geschreeuw geëischt zijt, om gekruist te worden,

Jesus, die van Pilatus (niettegenstaande hij uwe onschuld kende) overgeleverd zijt om gekruist te worden,

Jesus, die met het kruis beladen, gegaan zijt naar den berg van Calvarie,

Jesus, die in het dragen van uw kruis, door Simon van Cyrene hebt willen geholpen zijn,

Jesus, die de vrouwen, als zij over U weenden, hebt leeren weenen over haar zelve en hare kinderen,

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

224 LITANIE OP HET LIJDEN

Jesus, die den edik met galle gemengd, geproefd, maar niet gedronken hebt, ontferm U onzer.

Jesus, die in het midden van twee moordenaren aan het kruis gehangen zijt,

Jesus, voor wiens oog de soldaten uwe kleederen hebben gedeeld,

Jesus, die aan het kruis hangende, door de Joden en soldaten, en door de priesters bespot en gelasterd zijt,

Jesus, die hangende aan het kruis, uwen Vader hebt gebeden voor die U kruisten en lasterden,

Jesus, die den boetvaardigen moordenaar in genade ontvangen, en hem uw paradijs beloofd hebt,

Jesus, die uwe Moeder aan Joannes en Joannes aan uwe Moeder bevolen hebt,

Ontferm U onzer.

ge-
ge-
er.

Jesus, die aan het kruis geroepen
hebt : *Mijn God, mijn God!*
waarom hebt Gij mij verlaten? ont-
ferm U onzer.

Jesus, die dorst hebbende, met
azijn gelaafd zijt,

Jesus, die alles ten uiterste vol-
bragt hebt,

Jesus, die met luider stemme
uwen geest in de handen van
uwen Vader bevolen hebt,

Jesus, die uw hoofd nederbuigen-
de, den geest gegeven hebt,

Jesus, wiens dood alle schepsels
gevoeld en beweend hebben,

Jesus, door wiens dood de hon-
derdste man en velen van het
volk bekeerd zijn,

Jesus, wiens zijde met eene
speer doorstoken geweest is,

Jesus, uit wiens zijde zoo wonder-
lijk water en bloed gevloeid is,

Jesus, die van het kruis zijt

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

afgedaan, en gewonden in een
zuiver kleet, in een nieuw graf ge-
legd geweest zijt, ontferm U onzer.
Wees ons genadig, spaar ons, Jesus.
Wees ons genadig, verhoor ons,
Jesus.

Van alle zonden, verlos ons, Jesus.

Van alle kwaad,

Van den eeuwigen dood en ver-
doemenis,

Door uwen doodstrijd en uw
bloedig zweet,

Door uwen kinnebakslag en
uwe geeseling,

Door uwe doornen kroon,

Door uw kruis en bitter lijden,

Door uwen dorst, tranen en
naaktheid,

Door uwe vijf wonden,

Door uwen dood en begrafenis,

In den dag des oordeels,

Wij zondaars, wij bidden U, ver-
hoor ons.

Verlos ons, Jesus.

Opdat Gij ons de vruchten van uw kruis wilt mededeelen, wij bidden U, verhoor ons.

Opdat wij eene groote genegenheid mogen hebben, om uw lijden en dood met dankbaarheid dikmaals te bedenken,

Opdat wij de dwaasheid van het kruis hooger achten dan alle wetenschap der wereld,

Opdat wij, eens van de zonde gezuiverd zijnde, U, o Jesus, niet wederom kruisigen,

Opdat wij ons betrouwen altijd stellen op uw lijden en kruis, door hetwelk wij de zaligheid, het leven en de verlossing hebben bekomen,

Opdat wij de liefde, die U voor ons, als wij zondaars waren, heeft doen sterven, met dankbaarheid mogen beantwoorden,

Wij bidden U, verhoor ons.

222 LITANIE OP HET LIJDEN

beschuldigd wordende, gezwegen hebt, ontferm U onzer.

Jesus, die getuigenis der waarheid gevende, als een Godslasteraar ter dood verwezen zijt,

Jesus, die Petrus, nadat hij U driemaal had verloochend, wederom genadiglijk aangezien en bekeerd hebt,

Jesus, die gebonden tot Pilatus geleid, en aan hem overgeleverd zijt,

Jesus, die tot Herodes gezonden, en van hem en van zijn heer uitgelagchen en schandelijk bespot zijt,

Jesus, die nevens Barrabas gesteld zijnde, minder dan die moordenaar geacht zijt,

Jesus, die van de soldaten ongenadiglijk gegeeseld zijt,

Jesus, die met doornen zeer wreedelijk gekroond zijt,

Ontferm U onzer.

egen

Jesus, die met den purperen mantel en het riet in de handen, als een guichel-koning aangebeden zijt, ontferm U onzer.

Jesus, die geheel doorwond, ten toon gesteld zijt aan het volk, en van hen met een groot geschreeuw geëischt zijt, om gekruist te worden,

Jesus, die van Pilatus (niettegenstaande hij uwe onschuld kende) overgeleverd zijt om gekruist te worden,

Jesus, die met het kruis beladen, gegaan zijt naar den berg van Calvarie,

Jesus, die in het dragen van uw kruis, door Simon van Cyrene hebt willen geholpen zijn,

Jesus, die de vrouwen, als zij over U weenden, hebt leeren weenen over haar zelve en hare kinderen,

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

Jesus, die den edik met galle gemengd, geproefd, maar niet gedronken hebt, ontferm U onzer.

Jesus, die in het midden van twee moordenaren aan het kruis gehangen zijt,

Jesus, voor wiens oogen de soldaten uwe kleederen hebben gedeeld,

Jesus, die aan het kruis hangende, door de Joden en soldaten, en door de priesters bespot en gelasterd zijt,

Jesus, die hangende aan het kruis, uwen Vader hebt gebeden voor die U kruisten en lasterden,

Jesus, die den boetvaardigen moordenaar in genade ontvangen, en hem uw paradijs beloofd hebt,

Jesus, die uwe Moeder aan Joannes en Joannes aan uwe Moeder bevolen hebt,

Ontferm U onzer.

ge-
ge-
er.

Jesus, die aan het kruis geroepen
hebt : *Mijn God, mijn God!*
waarom hebt Gij mij verlaten? ont-
ferm U onzer.

Jesus, die dorst hebbende, met
azijn gelaafd zijt,

Jesus, die alles ten uiterste vol-
bragt hebt,

Jesus, die met luider stemme
uwen geest in de handen van
uwen Vader bevolen hebt,

Jesus, die uw hoofd nederbuigen-
de, den geest gegeven hebt,

Jesus, wiens dood alle schepsels
gevoeld en beweend hebben,

Jesus, door wiens dood de hon-
derdste man en velen van het
volk bekeerd zijn,

Jesus, wiens zijde met eene
speer doorstoken geweest is,

Jesus, uit wiens zijde zoo wonder-
lijk water en bloed gevloeid is,

Jesus, die van het kruis zijt

Ontferm U onzer.

Ontferm U onzer.

226 LITANIE OP HET LIJDEN

afgedaan, en gewonden in een
zuiver kleet, in een nieuw graf ge-
legd geweest zijt, ontferm U onzer.
Wees ons genadig, spaar ons, Jesus.
Wees ons genadig, verhoor ons,
Jesus.

Van alle zonden, verlos ons, Jesus.

Van alle kwaad,

Van den eeuwigen dood en ver-
doemenis,

Door uwen doodstrijd en uw
bloedig zweet,

Door uwen kinnebakslag en
uwe geeseling,

Door uwe doornen kroon,

Door uw kruis en bitter lijden,

Door uwen dorst, tranen en
naaktheid,

Door uwe vijf wonden,

Door uwen dood en begrafenis,

In den dag des oordeels,

Wij zondaars, wij bidden U, ver-
hoor ons.

Verlos ons, Jesus.

Opdat Gij ons de vruchten van uw kruis wilt mededeelen, wij bidden U, verhoor ons.

Opdat wij eene groote genegenheid mogen hebben, om uw lijden en dood met dankbaarheid dikmaals te bedenken,

Opdat wij de dwaasheid van het kruis hooger achten dan alle wetenschap der wereld,

Opdat wij, eens van de zonde gezuiverd zijnde, U, o Jesus, niet wederom kruisigen,

Opdat wij ons betrouwen altijd stellen op uw lijden en kruis, door hetwelk wij de zaligheid, het leven en de verlossing hebben bekomen,

Opdat wij de liefde, die U voor ons, als wij zondaars waren, heeft doen sterven, met dankbaarheid mogen beantwoorden,

Wij bidden U, verhoor ons.

Opdat wij het voorbeeld van uw
lijden, hetwelk Gij ons hebt
achtergelaten, zoo gedurig voor
oogen hebben, dat wij uwe voet-
stappen navolgen, wij bidden U,
verhoor ons.

Opdat wij dagelijks ons kruis
opnemen en U navolgen,

Opdat wij, naar uw voorbeeld,
als wij gescholden worden,
niet weêr schelden, als wij
lijden, niet dreigen; maar
onze zaak overgeven aan U,
die regtvaardiglijk oordeelt,

Opdat de wereld aan ons ge-
kruist zij, en wij aan de wereld,

Opdat wij ons vleesch mogen
kruisen met deszelfs driften
en begeerlijkheden,

Opdat het verre zij van ons in
iets anders te roemen, als in
het kruis van onzen Heer
Jesus Christus,

Wij bidden U, verhoor ons.

Opdat wij in al onze benaauwdheid
en nood ons tot U keeren, en
in uwe heilige wonden onzen
troost mogen vinden, wij bidden
U, verhoor ons.

Opdat wij in uw bloed van alle
zonden mogen gereinigd wor-
den,

Opdat wij uit uw lijden leeren
kennen, hoe afgrijsselijk de
zonde is,

Opdat wij, door de kracht van uw
kruis, den duivel, de wereld
en het vleesch overwinnen,

Opdat, als het lijden in ons
overvloedig is, dan ook uwe
 vertroosting in ons door U
 overvloedig zij,

Opdat wij, dagelijks bemerkende
dat Gij voor ons zijt gestorven,
door wederliefde ontstoken
worden, om niet voor onze
belangen, maar voor uwe

Wij bidden U, verhoor ons.

uw
ebt
oor
et-
U,

Wij bidden

dienst te leven, wij bidden U,
verhoor ons.

Opdat Gij ons door uw kruis en
bitteren dood, in het uur onzes
doods, wilt vertroosten en verster-
ken, wij bidden U, verhoor ons.

Opdat Gij ons door uw kruis in de
eeuwige glorie wilt brengen, wij
bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

G E B E D.

Almagtige, eeuwige God, die
onzen Zaligmaker het vleesch hebt
doen aannemen, en den dood des

kruises lijden, opdat de mensch
het voorbeeld van zijne ootmoedig-
heid zoude navolgen : verleen ons
genadiglijk, dat wij naar de lessen
van zijne lijdzaamheid, een deel in
zijne verrijzenis verkrijgen. Door
denzelfden Jesus Christus. Amen.

VOOR DEN ZATURDAG.

A A N D E

ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA.

De uitmuntende heiligheid van Maria, hare waardigheid van Moeder Gods, de heerlijkheid die zij geniet, de magt die zij gekregen heeft, op de aarde en in den hemel; de teederheid die zij voor de menschen heeft, namelijk voor degenen die zich aan hare dienst verbonden hebben: dit is hetgene aan al de Heiligen eene levendige en hartelijke devotie tot haar heeft ingeboezemd. Volg hen na; eer, dien, bemin Maria. De teedere devotie tot de heilige Maagd, zegt de H. Bernardus, is een teeken van voorbeschikking. De allerbeste devotie, die men haar ter eere kan oefenen,

en die het meest aanbevolen is door de Heiligen, is hare uitnemende deugden na te volgen; bijzonderlijk hare zucht voor de zuiverheid, hare ootmoedigheid, en hare kloeke verdueligheid in de groote droefheden, met welke bijna geheel haar leven ont-rust is geweest.

Vier hare feestdagen, met u reeds 's avonds te voren daartoe te be-reiden, en op den dag zelven tot hare eer te communiceeren. Eerbiedig hare beelden; lees somtijds hare getijden, en haar rozenhoedje; lees dikwijls het schoone gebed van den Engel, en met de gevoelens van den Engel, met groote aandacht, diepen eerbied en zoet betrouwen. Neem dikwijls uwe toevlugt tot haar, vooral in wven nood; verzuim niets om u al haren bijstand in wven allergrootsten nood, in de uur uws doods, te bezorgen.

Gebed tot de H. Maagd Maria.

Allerheiligste Maagd, Moeder van mijnen God, en door deze voortreffelijke hoedanigheid, de allerdiepste eerbewijzing der Engelen en menschen waardig: ik kom u mijnen ootmoedigen eerbied betoonen, en den bijstand uwer bescherming aanroepen. Gij vermoogt alles bij den almogenden God, en uwe goedheid voor de menschen is gelijk aan het vermogen, dat gij hebt in den hemel.

Gij weet het, heilige Maagd! van mijne teedere jeugd af heb ik u aangezien als mijne voorspreekster en beschermster. Gij hebt van dien tijd af mij wel willen aanzien als een uwer kinderen, en al de genade, die ik van God ontvangen heb, belijd ik met een ootmoedig gevoelen van erkenenis, dat het door uwe bemiddeling is, dat ik ze ontvangen heb.

Ach
geh
Kon
heb
wil
da

be
ko
tr
va
m
le
e
s

Ach ! waarom heb ik niet zoo veel ijver gehad om u te dienen , minnelijke Koningin , als gij goedheid gehad hebt om mij bij te staan ? maar ik wil voortaan met alle mogelijke aandacht u eeren , dienen en beminnen.

Ontvang dan , heilige Maagd , de betuiging , die ik hier doe van volkomenlijk aan u te zijn ; laat het betrouwen , dat ik in u heb , u welgevallen ; verwerf mij van mijnen Zaligmaker , uwen beminden Zoon , een levendig geloof , eene vaste hoop , eene teedere , edelmoedige en volstandige liefde. Verwerf mij eene zuiverheid des harten en des ligchaams , welke niets kan bevleken ; eene ootmoedigheid , welke niets kan ontrusten ; eene verduldigheid en eene onderwerping aan den wil van mijnen God , welke niets kan storen : eindelijk , allerheiligste Maagd , verwerf mij , dat ik u getrouwelijk

236 OEFENING VOOR DEN ZATURDAG.

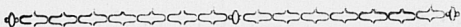
navolge in de oefening van allerlei deugden in mijn leven, om den bijstand van uwe bescherming in het uur mijns doods te verdienen. Amen.

Het volgende gebed is altijd van eene wonderbare hulp geweest voor degenen, die er zich van bediend hebben, in de bekoringen tegen de zuiverheid.

G E B E D.

Door uwe heilige en maagdelijke reinheid, en door uwe onbevleete ontvangenis, allerzuiverste Maagd, reinig mijn hart en mijn vleesch. In den naam des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geestes. Amen.

LITANIE

van

DE HEILIGE MAAGD MARIA.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontf. U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.

God, heilige Geest, ontf. U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.

Heilige Maria, bid voor ons.

Heilige Maria, zonder vlek ontvan-
gen, bid voor ons.

Heilige Moeder Gods, bid voor ons.

Heilige Maagd der maagden, bid
voor ons.

Moeder van Christus, bid voor ons.

Moeder der genade, bid voor ons.
Allerreinste moeder,
Allerzuiverste moeder,
Ongeschondene moeder,
Onbevleete moeder,
Zeer minnelijke moeder,
Zeer wonderlijke moeder,
Moeder des Scheppers,
Moeder des Zaligmakers,
Allervoorzigtigste maagd,
Eerwaardige maagd,
Lofwaardige maagd,
Magtige maagd,
Goedertierene maagd,
Getrouwe maagd,
Spiegel der regtvaardigheid,
Stoel der wijsheid,
Oorzaak onzer blijdschap,
Geestelijk vat,
Eerwaardig vat,
Uitmuntend vat van devotie,
Verborgen roos,
Toren van David,

Bid voor ons.

Ivor
Gul
Ark
Dev
Mo
Be
To
Tr
Bi
K
K
K
k
E
I
T

ons. Ivoren toren, bid voor ons.

Gulden huis,

Arke des verbonds,

Deur des hemels,

Morgenster,

Behoudenis der zieken,

Toevlugt der zondaren,

Troosteres der bedrukten,

Bijstand der Christenen,

Koningin der Engelen,

Koningin der Oudvaderen,

Koningin der Profeten,

Koningin der Apostelen,

Koningin der Martelaren,

Koningin der Belijderen,

Koningin der Maagden,

Koningin van alle Heiligen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor, ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.

Bid
voor ons.

240 LIT. VAN DE H. MAAGD MARIA.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

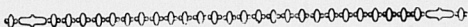
v. Bid voor ons, heilige Moeder Gods.

R. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

G E B E D.

Almagtige, eeuwige God, die het ligchaam en de ziel der glorieuze Maagd bereid hebt, opdat ze, door de medewerking des heiligen Geestes, verdienen zoude te wezen eene waardige woonplaats voor uwen Zoon : geef, dat wij, die ons verblijden in hare gedachtenis, door hare goedertierene gebeden, van alle aanstaande kwaden en van den eeuwigen dood verlost mogen worden : door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

neffen

LITANIE

V A N

ALLE HEILIGEN.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U onzer.
Heilige Maria, bid voor ons.
Heilige Moeder Gods, bid voor ons.
Heilige Maagd der Maagden, bid
voor ons.

H. Michaël, bid voor ons.

H. Gabriël,

H. Raphaël,

Alle heilige Engelen en Aarts-
engelen,

Alle heilige kooren der zalige
geesten,

H. Joannes de dooper,

H. Jozef,

Alle heilige Patriarchen en Pro-
feten,

Heilige Petrus,

Paulus,

Andreas,

Jacobus,

Joannes,

Thomas,

Jacobus,

Philippus,

Bartholomeus,

Mattheus,

Simon,

Thadeus,

Heilige

Bid (bidt) voor ons.

H. Matthias, bid voor ons.
 H. Barnabas,
 H. Lucas,
 H. Marcus,
 Alle heilige Apostelen en Evan-
 gelisten,
 Alle heilige Leerlingen des Hee-
 ren,
 Alle heilige onnoozele kinderen,
 H. Stephanus,
 H. Laurentius,
 H. Vincentius,
 H. Fabianus en Sebastianus,
 H. Joannes en Paulus,
 H. Cosmas en Damianus,
 H. Gervasius en Protasius,
 Alle heilige Martelaars,
 Heilige Silvester,
 Gregorius,
 Ambrosius,
 Augustinus,
 Hieronimus,
 Martinus,

Bid (bidt) voor ons.

Heilige

Bid (bidt) voor ons.

Heilige Nicolaus,
Alle heilige Bisschoppen en Be-
lijders,

Alle heilige Leeraars,

Heilige Antonius,

Benedictus,

Heilige Bernardus.

Dominicus,

Heilige Franciscus,

Alle heilige Priesters en Levieten,

Alle heilige Monniken en Klui-
zenaars,

Heilige Maria Magdalena,

Agatha,

Heilige Lucia,

Agnes,

Heilige Cecilia,

Catharina,

Anastasia,

Alle heilige Maagden en We-
duwen,

Alle Gods lieve Heiligen,

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Bid (bidt) voor ons.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Wees genadig, verlos ons, Heer.
Van alle kwaad,
Van alle zonden,
Van uwe gramschap,
Van eenen haastigen en on-
voorzienden dood,
Van de listen en lagen des dui-
vels,
Van gramschap, haat en allen
kwaden wil,
Van den geest der onkuisch-
heid,
Van bliksem en onweder,
Van den eeuwigen dood,
Door het geheim uwer mensch-
wording,
Door uwe komst in het vleesch,
Door uwe geboorte,
Door uw doopsel en heilig vasten,
Door uw kruis en lijden,
Door uwen dood en begrafenis,
Door uwe heilige verrijzenis,

Verlos ons, Heer.

Door uwe wonderbare hemelvaart,
verlos ons, Heer.

Door de komst van den heiligen Geest,
den vertrooster, verlos ons, Heer.

In den dag des oordeels, verlos
ons, Heer.

Wij zondaars, wij bidden U, verh, ons.

Dat Gij ons wilt sparen,

Dat Gij ons onze misdaden
kwijscheldt,

Dat Gij U verwaardigt ons tot
eene ware boetvaardigheid te
geleiden,

Dat Gij U verwaardigt, uwe
heilige Kerk te besturen en
te beschermen,

Dat Gij U verwaardigt, den
Roomschen Paus en geheel de
Geestelijkheid in de heilige
Godsdienst te bewaren,

Dat Gij U verwaardigt, de vij-
anden der heilige Kerk te
vernederen,

Wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij U verwaardigt, den Christen Koningen en Vorsten vrede en eendragt te geven, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij U verwaardigt, allen Christen volken vrede en eendragt te verleenen,

Dat Gij U verwaardigt, ons in uwe heilige dienst te versterken en te bewaren,

Dat Gij U verwaardigt, onze harten tot hemelsche begeerten op te wekken,

Dat Gij U verwaardigt, al onze weldoeners met de eeuwige goederen te vergelden,

Dat Gij U verwaardigt, onze zielen en de zielen onzer broeders, vrienden en weldoeners voor de eeuwige verdoemenis te behoeden,

Dat Gij U verwaardigt, de vruchten der aarde te geven

Wij bidden U, verhoor ons.

en te bewaren, wij bidden U,
verhoor ons.

Dat Gij U verwaardigt, allen over-
ledenen geloovigen de eeuwige
rust te geven, wij bidden U,
verhoor ons.

Dat Gij U verwaardigt, ons gebed
te verhooren, wij bidden U,
verhoor ons.

Zoon van God! wij bidden U,
verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zon-
den der wereld, spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer, Heer!

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

PSALM 69.

ô God! kom mij te hulpe : Heer!
haast U om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd
worden, die mijne ziel zoeken.

Dat zij terugwijken en zich schamen,
die mij kwaad willen.

Dat zij terstond met schaamte terugkeeren,
die mij, in mijne verdrukking, bespotten.

Dat zij zich in U verheugen en verblijden,
allen die U zoeken : en dat zij,
die uw heil beminnen, altijd
zeggen : de Heer zij hoog geprezen.

Doch ik ben behoeftig en arm :
o God! help mij.

Gij zijt mijn Helper en mijn Verlosser :
Heer! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, enz.

v. Maak uwe dienaars zalig.

A. Mijn God! die in U hopen.

v. Heer! wees ons een sterke toren,

- A. Tegen onzen vijand.
- v. Dat de vijand de overhand op ons niet krijgje.
- A. En dat de zoon der boosheid zich niet verstoute ons te beschadigen
- v. Heer! doe ons niet naar onze zonden.
- A. En vergeld ons niet naar onze boosheden.
- v. Laat ons bidden voor onzen Paus N.
- A. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op de aarde, en levere hem niet aan den wil zijner vijanden.
- v. Laat ons bidden voor onze wel-doeners.
- A. Heer! gewaardig U allen die ons goed doen, om uws naams wille, met het eeuwige leven te vergelden. Amen.
- v. Laat ons bidden voor de geloovigen die overleden zijn.

A. Heer! geef hun de eeuwige rust;
en het eeuwige licht verschijne hun.

v. Dat zij in vrede rusten.

A. Amen.

v. Voor onze broeders, die afwezig zijn.

v. Mijn God! maak zalig uwe dienaars die op U hopen.

A. Zend hun hulp uit de heilige plaats,

A. En uit Sion bescherm hen.

v. Heer! verhoor mijn gebed.

A. En mijn roepen kome tot U.

Laat ons bidden.

ô God, wien het altijd eigen is te sparen en genadig te zijn: ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierenheid en barmhartigheid, ons en al uwe dienaars, die door de ketenen der zonden gebonden zijn, genadiglijk ontbinde.

Wij bidden U, Heer! verhoor onze ootmoedige gebeden, en spaar hen die hunne zonden belijden;

opdat wij, te zamen, vergiffenis en vrede van U verwerven.

Toon ons genadiglijk, Heer! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en verlos ons van alle zonden, en tegelijk van de straffen, die wij door dezelve verdiend hebben.

ô God, die door de zonden vergramd en door de boetvaardigheid verzoend wordt: ontvang genadiglijk de gebeden uws volks, dat zich voor het aanschijn uwer heerlijkheid nederwerpt, en neem de geesels uwer verbolgenheid weg, die wij door onze misdaden verdienen.

Almagtige, eeuwige God! ontferm U over uwen dienaar, onzen Paus, en bestuur hem volgens uwe goedertierenheid in den weg des ewigen levens; opdat hij, door uwe gunst, begeere wat U behaagt, en hetzelfde met alle kracht volbreng.

ô God, van wien de heilige be-

geerten, de goede voornemens en de regtvaardige werken voortkomen: geef uwen dienaren dien vrede, welken de wereld niet geven kan; opdat onze harten, tot het volbrengen uwer geboden neigen, en wij, van de vrees der vijanden ontslagen zijnde, door uwe bescherming in rust leven mogen.

Ontvonk, o Heer, onze nieren en harten door het vuur van den heiligen Geest; opdat wij U met een zuiver ligchaam dienen, en met een rein hart behagen.

God, Schepper en Verlosser aller geloovigen! geef aan uwe dienaars en dienaressen vergiffenis van al hunne zonden; opdat zij de genadige kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze ootmoedige smeekingen mogen verwerven.

Wij bidden U, o Heer! ondersteun onze werken door den invloed

uwer genade, en voltrek dezelve door uwe medewerking; opdat al onze gebeden en werken altijd van U beginnen, en begonnen zijnde, door U voltrokken worden.

Almagtige, eeuwige God, die over levenden en dooden heerscht, en U ontfermt over allen van welke Gij weet, dat zij door het geloof en de werken de uwen zijn zullen: wij bidden U ootmoediglijk, dat degenen, voor wie wij onze gebeden storten, hetzij dat zij nog met het vleesch omkleed in deze wereld zijn, of, hetzelfde afgelegd hebbende, tot de eeuwigheid zijn overgegaan, op de voorspraak van al uwe Heiligen, door uwe genade, vergiffenis van al hunne zonden verwerven. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. Amen.

v. De almachtige en barmhartige
God verhoore ons.

R. Amen.

v. Dat de geloovige zielen, door
Gods barmhartigheid, rusten in
vrede.

R. Amen.

GEBEDEN

VOOR DE

ZIELEN IN HET VAGEVUUR.

Missen, gebeden, vasten, aalmoezen, boetplegingen, communiën, aflaten, goede werken, dit alles toegeëigend aan de zielen in het vagevuur, kan dienen om haar te verlichten en hare verlossing te verhaasten. Wees niet zoo ongevoelig, noch zoo vijandig van u zelven, om zoo ligt anderen te vergeten in eenen nood, in welken gij u zelven eens zult bevinden. Stel u in hare plaatse; leen haar uwe stem, en bid met de vurigheid die zij zouden hebben, indien zij, gelijk gij, zich zelven konden helpen met hare eigene gebeden.

G E B E D.

ô God van alle vertroostingen,
Oorsprong van de zaligheid der zie-
len ! heb mededoogen met de zie-
len die in het vagevuur lijden, en
verleen haar, met de volkomene ver-
lossing van hare pijnen, het geluk dat
Gij eertijds beloofd hebt aan uwen
dienaar Abraham en zijne nakomelin-
gen. Laat U bewegen, Heer, door de
overdenking der getrouwheid, die zij
gehad hebben om U te dienen in hun
leven, en vergeet de misdaden, die
de zwakheid onzer natuur haar som-
tijds heeft doen bedrijven; trek haar
uit die plaatse van pijnen en duister-
nissen, om ze te stellen in de plaatse
van rust en licht. Aanhoor, o mijn
God, het ootmoedig gebed, dat ik U
doe, en verleen deze genade aan die-
genen, voor welke ik bijzonderlijk
moet bidden. Ik bid er U ootmoedig-

258   GEBEDEN VOOR DE ZIELEN

lijk om , door den naam en de verdiensten van Hem , die op zich genomen heeft te voldoen voor ons allen, en die leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

PSALM DE PROFUNDIS ,

uitgebreid en toegepast aan de zielen in
het Vagevuur.

Uit het diepste mijns harten roep ik tot U : o mijn God! mijn God! verhoor mijn gebed.

Wees zoo goed van mijn gebed te verhooren ; het is ten behoeve zielen , die in de smartende vlammen des vagevuurs zuchten , dat ik mijn gebed tot U rigte.

Helaas , mijn God ! indien Gij wilt aanmerken en optellen al onze ongerechtigheden , wie zal voor uwe goddelijke Majesteit durven verschijnen?

Maar hetgene mij vertroost , is , dat Gij , uitermate goed en barmhar-

tig zijnde, beloofd hebt te vergeven : ik verwacht de uitwerking uwer beloften, steunende op de onfeilbaarheid van uw woord.

Ja, Heer! mijne ziel durft U met vertrouwen hare bede voordragen, omdat zij verzekerd is, dat zij verkrijgen zal hetgene zij verzoekt, aangezien Gij het beloofd hebt : zij stelt op U al hare hoop.

Hoop dan met mij, ellendig Israël; hoop met mij ellendige ziel, die in het vagevuur brandt; hoop van den morgenstond tot den avond, en vestig uwe hoop op het dierbaar bloed van Jesus, hetwelk opgeofferd wordt voor uwe verlossing.

Want, hoewel God regtvaardig is, zijne bamhartigheid is veel meerder; en dewijl de prijs, dien hij betaald heeft om u te verlossen, overvloedig is, meer dan genoegzaam om u uit dien brand te halen.

Ja, hij zal het doen; hij zal u al uwe ongeregtigheden vergeven, en u uit dien vurigen kerker verlossen.

Verleen haar dan, o mijn God, de eeuwige rust, en laat het onvergankelijk licht uwer heerlijkheid haar voor eeuwig verlichten.

G E B E D.

Groote God! aanbiddelijke Opper-
vorst van hemel en aarde! hoewel
ik, die een ellendige aardworm ben,
verzonken in het slijk mijner zonden,
onwaardig ben mijne oogen naar den
hemel op te slaan, en U aan te spre-
ken, zal ik nogtans mij verstouten
niet alleen mijne nederige bede tot
uwe oneindige Majesteit te rigten,
maar zelfs mij als middelaar te stel-
len tusschen uwe regtvaardigheid en
de arme bedrukten, die onder het ge-
wigt uwer verontwaardiging bitterlijk
zuchten. Ik neem deze vrijpostigheid,

vertrouwende op uwe goedheid en op den naam en de verdiensten van Jesus Christus, uwen Zoon en mijnen Zaligmaker.

Doch eer ik voor anderen spreek, en vergiffenis van U verzoek, smee ik ootmoediglijk deze vergiffenis voor mijzelven. Het is uit den grond mijns harten, dat ik U bid om vergiffenis van al de zonden van geheel mijn leven: ik haat en verzaak ze boven alle bedenkelijk kwaad, omdat ze uwe oneindige goedheid beleedigd hebben, en ik neem vastelijk voor, liever duizende levens te verliezen, dan het leven van uwe heilige genade. Goedertieren Heer! aanhoor nu mijne smeeking voor de bedroefde zielen des vagevuurs.

Mijn God! ik zoude niet durven ondernemen de uitwerkingen van uwe heilige en billijke regtvaardigheid tegen te houden, indien ik niet

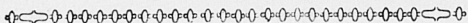
wist, dat Gij veel liever wilt aangemerkt worden als Vader der barmhartigheid, dan wel als God der wrake. Dewijl dan uwe overgroote goedertierenheid U neigt tot vergeving, voldoe de neiging van uw goddelijk hart; en om de liefde van U zelve, verleen aan die bedrukte zielen eene volkomene kwijschelding der schulden, die uwe regtvaardige strengheid haar zoo zwaarlijk doet boeten.

Door al den geheiligden arbeid van uwen eenigen Zoon, onzen Verlosser; door den smartelijken doodstrijd van zijne gezegende ziele in den olijfhof; door zijne dierbare tranen; door zoo veel goddelijk bloed, dat hij zoo overvloedig vergoten heeft; door de oneindige verdiensten van zijn leven en zijnen dood; door de onbevleetheid en al de deugden der allerheiligste Maagd

Maria; door al de diensten, boetdoeningen, voldoeningen en goede werken van al uwe Heiligen: verleen mijn God, verleen aan deze zielen de vervulling van hare vurige begeerten en wenschen, dat is: de gelukzalige beschouwing van uw goddelijk aanschijn.

Breek hare boeien, droog hare tranen af, verlight hare pijnen, verhoor hare smeekingen, eindig hare ballingschap. Verlos haar uit den brandenden kerker uwer regtvaardigheid; breng haar in het zegepralende gezelschap der zaligen; ontdek haar uwe onbegrijpelijke schoonheid, naar welke zij zonder ophouden verlangen; doe haar uwe eeuwige lofzangen bezingen onder het luisterrijk getal uwer verheerlijkte uitverkoornen. Amen.

Dat zij in vrede rusten. Amen.

LITANIE

voor

DE ZIELEN IN HET VAGEVUUR.

—

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor mij.
Christus, verhoor mij.
God, hemelsche Vader, ontferm U
over de lijdende zielen.
God Zoon, Verlosser der wereld,
ontferm U over de lijdende zielen.
God, heilige Geest, ontferm U over
de lijdende zielen.
Heilige Drievuldigheid, één God,
ontferm U over de lijdende zielen.
Heilige Maria, bid voor de lijdende
zielen.
Heilige Moeder Gods, bid voor de
lijdende zielen.

Heilige Maagd der Maagden, bid
voor de lijdende zielen.

H. Michaël,

Alle heilige Engelen en Aarts-
engelen,

Alle heilige Kooren der zalige
geesten,

H. Joannes de dooper,

H. Josef,

Alle heilige Oudvaders en Pro-
feten,

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Joannes,

Alle heilige Apostelen en Evan-
gelisten,

H. Stephanus,

H. Laurentius,

Alle heilige Martelaars,

H. Gregorius,

H. Ambrosius,

H. Augustinus,

H. Hieronimus,

Bid (bidt) voor de lijdende zielen.

266 LITANIE VOOR DE ZIELEN

Alle heilige Bisschoppen en Belijders, bidt voor de lijdende zielen.

Alle heilige Leeraars, bidt voor de lijdende zielen.

Alle heilige Priesters en Levieten, bidt voor de lijdende zielen.

Alle heilige Monniken en Kluizenaars, bidt voor de lijdende zielen.

H. Maria Magdalena, bid voor de lijdende zielen.

H. Catharina, bid voor de lijdende zielen.

H. Barbara, bid voor de lijdende zielen.

Alle heilige Maagden en Weduwen, bidt voor de lijdende zielen.

Alle Gods lieve Heiligen, bidt voor de lijdende zielen.

Wees genadig, spaar hen, Heer.
Wees genadig, verhoor ons voor hen, Heer.

Van alle kwaad, verlos hen, Heer.

Van uwe gramschap, verl. hen, Heer.

Van de gestrengheid uwer regtvaardigheid, verlos hen, Heer.
Van de langdurende pijnen,
Van den knagenden worm des gewetens,
Van het ijsselijk vuur,
Van langdurige droefheid,
Van de onverdragelijke koude,
Van de verschrikkende duisternissen,
Van het schromelijke weenen en klagen,
Door uwe wonderbare menschwording,
Door uwe heilige geboorte,
Door uwen allerzoetsten naam,
Door uw heiligdoopsel en vasten,
Door uwe diepste vernedering,
Door uwe groote gehoorzaamheid,
Door uwe oneindige liefde,
Door uwe benaauwdheden en kwellingen,

Verlos hen, Heer.

268 LITANIE VOOR DE ZIELEN

Door uw bloedig zweet, verlos hen,
Heer.

Door uwe banden en boeijen,
Door uwe doornen kroon,
Door uwe kruisdraging,
Door uwen bitteren dood,
Door uwe allerheiligste wonden,
Door uw kruis en bitter lijden,
Door uwe heilige verrijzenis,
Door uwe wonderbare hemel-
vaart,

Verlos hen, Heer.

Door de komst van den heiligen
Geest, den vertrooster,

In den dag des oordeels,

Wij zondaars, wij bidden U, ver-
hoor ons.

Die aan de zondares vergiffenis ge-
schonken, en den moordenaar
verhoord hebt, wij bidden U, ver-
hoor ons.

Die uit genade zalig maakt, wij bid-
den U, verhoor ons.

Dje de sleutels van den dood en de

hel hebt, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij onze ouders, vrienden en weldoeners uit de schrikkelijke vlammen verlossen wilt,

Dat Gij alle overledene geloovigen van hunne pijnen wilt bevrijden,

Dat Gij U over hen, die geene bijzondere voorbidders op deze wereld hebben, wilt ontfermen,

Dat Gij hen alle sparen, en hun vergiffenis der straffen schenken wilt,

Dat Gij hunne verlangens wilt vervullen,

Dat Gij hen in het gezelschap der uitverkoornen wilt aannemen,

Koning der ontzagelijke heerlijkheid,

Zoon Gods,

Wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, geef hun de rust.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, geef hun de rust.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, geef hun de eeuwige
rust.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

v. Van de poorten der hel,

R. Verlos, o Heer! hunne zielen.

v. Heer! verhoor mijn gebed.

R. En mijn roepen kome tot U.

Laat ons bidden.

ô God, Schepper en Verlosser der
geloovigen! verleen aan de zielen
uwer dienaren en dienaressen de vergif-
fenis van al hunne zonden; opdat

zij de kwijschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze gebeden mogen erlangen; Gij, die leeft en heerscht, in alle eeuwen der eeuwen. Amen,

v. Heer! geef hun de eeuwige rust,

r. En het eeuwige licht verlichte hen.

v. Dat zij rusten in vrede.

r. Amen.

MANIER
OM
DEN ROZENKRANS

GODVRUCHTIGLIJK TE LEZEN.

In den naam des Vaders, en des Zoons,
en des heiligen Geestes. Amen.

Ik geloof in God den Vader, almachtig, enz.

Glorie zij den Vader, enz.

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
enz.

Ik groet u, Dochter van God den
Vader, *Wees gegroet Maria, enz.*

Ik groet u, Moeder van God den
Zoon, *Wees gegroet Maria, enz.*

Ik groet u, Bruid van God den
heiligen Geest, *Wees gegroet, enz.*

Glorie zij den Vader, den Zoon, en

den heiligen Geest : gelijk het was in den beginne, nu en altijd, en in de eeuwigheid der eeuwigheden.

DE VIJF BLIJDE GEHEIMEN.

I. DE BOODSCHAP DES ENGELS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. De heilige Drievuldigheid heeft toegestemd in de menschwording van Christus, *wees gegroet, enz.*
2. Maria is tot moeder van Christus verkoren,
3. De Engel Gabriël bragt Maria de blijde boodschap,
4. Maria in de eenigheid van haar gebed,
5. De engel zeide: wees gegroet, vol van gratie, de Heer is met u,
6. Maria was verbaasd, als zij den engel hoorde,
7. De engel zeide: Maria, wil niet

Wees gegroet, enz.

vreezen, want gij zult ontvangen door den heiligen Geest, *wees gegroet, enz.*

8. Maria zeide : zie de dienstmaagd des Heeren, dat mij geschiede naar uw woord, *wees gegroet, enz.*

9. Maria is van den heiligen Geest overlommerd geworden, *wees gegroet, enz.*

10. En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond, *wees gegroet, enz.*

Glorie zij den Vader, enz.

II. HET BEZOEK VAN MARIA AAN HARE NIGHT ELISABETH.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Maria ging uit ootmoedigheid hare nicht Elisabeth bezoeken, *Wees gegroet, enz.*

2. Maria bestierd van den heiligen Geest, *wees gegroet, enz.*

3. Maria, met haast opstaande, ging

over het gebergte, *wees gegroet, enz.*

4. Maria werd met veel liefde van hare nicht Elisabeth ontvangen,
  5. Joannes is gezuiverd en van blijdschap opgesprongen in zijns moeders ligchaam,
  6. Elisabeth zeide : gebenedijd is de vrucht uws ligchaams,
  7. Maria heeft uitgeroepen : mijne ziel maakt groot den Heer,
  8. Elisabeth zeide : wat geluk geschiedt mij, dat de Moeder des Heeren tot mij komt,
  9. Het huis van Zacharias is door de komst van Jesus en Maria gezegend,
  10. Maria heeft hare nicht drie maanden met veel liefde gediend,
- Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

III. DE GEBOORTE VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd,
van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Maria heeft gebaard en zij is maagd
gebleven, *wees gegroet, enz.*
2. Maria heeft Jesus in eenen
stal gebaard en in doeken
gewonden,
3. Maria heeft Jesus met veel
liefde en verwondering aan-
schouwd,
4. Maria heeft Jesus omhelsd,
en aan haar hart gedrukt,
5. Maria heeft Jesus met hare
heilige borsten gevoed,
6. Maria heeft Jesus in eene
kribbe gelegd, die Jozef
daartoe had bereid,
7. Jesus lag op hooi en stroo,
tusschen os en ezel,
8. De engelen hebben gezongen:
glorie zij aan God in den Al-
lerhoogsten, vrede den men-

Wees gegroet, enz.

schen die van goeden wil zijn ,
wees gegroet, enz.

9. De herders hebben het Kind komen bezoeken , *wees gegroet, enz.*
  10. De drie koningen hebben het Kind komen aanbidden , en hunne giften opgeofferd , *wees gegr. enz.*
- Glorie zij den Vader , enz.

IV. DE OPDRAGT VAN CHRISTUS IN DEN TEMPEL.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd , van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader , enz.

1. Maria ging om haar Kind te offeren , *wees gegroet, enz.*
2. Jesus en Maria onderwierpen zich aan de wet ,
3. Maria ging door moeilijke wegen naar Jeruzalem ,
4. Maria heeft Jesus op hare armen gedragen ,
5. Maria vervorderde al bid-
dende haren weg ,

Wees gegroet, enz.

6. Maria heeft Jesus in den tempel geofferd, *wees gegroet, enz.*
7. Maria heeft Jesus met vijf sikkelen herkocht,
8. Anna was verblijd, dat hare profetie volbragt was,
9. De oude Simeon heeft Jesus omhelsd en op zijne armen genomen,
10. Simeon zeide : Heer, laat nu uwen dienaar gaan in vrede naar uw woord,
Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

V. DE VINDING VAN HET VERLOREN KIND JESUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Maria heeft haar lief Kind verloren, *wees gegroet, enz.*
2. Maria heeft haren schat gemist, *wees gegroet, enz.*
3. Maria heeft hem overal gezocht, *wees gegroet, enz.*

4. Maria heeft Jesus langs alle wegen en straten gaan zoeken, *wees gegroet, enz.*
  5. Maria heeft Jesus na drie dagen gevonden,
  6. Maria vindt Jesus in den tempel,
  7. Jesus, twaalf jaren oud, leerende onder de doctoren,
  8. Maria zeide : Zoon, waarom hebt Gij ons bedroefd ?
  9. Jesus is met hen gegaan en was hun onderdanig,
  10. Maria bewaarde al de woorden in haar hart, die Jesus tot haar sprak,
- Glorie zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

G E B E D.

ô Maria, allergoedertierenste Moeder ! verkrijg mijn hart droefheid, en mijne oogen tranen van berouw, om te beschrijven dat ik Jesus door de zon-

den zoo dikwijls heb verloren; vergun mij hem weder te vinden, en altijd te behouden.

DE VIJF DROEVIGE GEHEIMEN.

In den naam des Vaders, en des Zoons, enz.

Ik geloof in God den Vader, enz.

Glorie zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den Vader, *Wees gegroet, enz.*

Ik groet u, Moeder van God den Zoon, *Wees gegroet, enz.*

Ik groet u, Bruid van God den heiligen Geest, *Wees gegroet, enz.*

Glorie zij den Vader, enz.

I. DE BENAAUWDHEID VAN CHRISTUS IN
HET HOFJE.

Zoo lief heeft God den mensch gehad, dat Hij zijnen eenigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem heeft

geleverd ter dood, ja tot den dood
des kruises.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd,
van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus ging naar den hof der
Olijven, *wees gegroet, enz.*
2. Jesus viel plat ter aarde neder,
3. Jesus volhardde in het gebed,
4. Jesus was bedroefd tot den
dood toe,
5. Jesus zweette water en bloed,
6. Jesus stelde zijnen wil in den
wil van zijnen hemelschen
Vader,
7. Jesus vermaande zijne Leerlin-
gen om te waken en te bidden,
8. Jesus werd van zijnen Apostel
door een kus verraden,
9. Jesus werd van zijn bemind
volk gevangen,
10. Jesus werd vreeselijk gebon-
den en gesleurd van den eenen
regter tot den anderen,

Wees gegroet, enz.

Zoo lief heeft God den mensch gehad, enz. *als voren.*

II. DE GEESELING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus werd geleverd om gegeeseld te worden, *wees gegroet, enz.*
2. Jesus werd valschelijk beschuldigd,
3. Jesus kleederen werden uitgerukt,
4. Jesus stond daar naakt en bloot,
5. Jesus aan eene kolom gebonden,
6. Jesus werd met zweepen geslagen,
7. Jesus werd met roeden gegeeseld,
8. Jesus vleesch met scherpe sporen verscheurd,
9. Jesus bloed vloeide langs de aarde,

Wees gegroet, enz.

10

Zo

De n
va

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

10. Jesus ontbonden, kruipt naar
zijne kleederen, *wees gegroet, enz.*
Zoo lief heeft God den mensch ge-
had, enz. *als voren.*

III. DE KROONING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd,
van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus werd verwezen om ge-
kroond te worden, *wees gegroet,*
enz.
2. Zij hebben Jesus eene door-
nen kroon bereid,
3. Zij hebben de doornen kroon
in Jesus hoofd gedrukt,
4. Jesus hoofd langs alle kanten
doorwond,
5. Jesus hoofd druipende van
het bloed,
6. Jesus voorhoofd met bloed
bedekt,
7. Jesus oogen met tranen over-
goten,

Wees gegroet, enz.

8. Jesus lippen met doodverw besmet, *wees gegroet, enz.*

9. Jesus met eenen purperen mantel bespot, *wees gegroet, enz.*

10. Jesus zoo vreeselijk mishandeld, aanziet den mensch, *wees gegroet, enz.*

Zoo lief heeft God den mensch gehad, enz.

IV. DE KRUISDRAGING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van na af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus werd veroordeeld om gekruist te worden, *wees gegr. enz.*

2. Jesus heeft zijn kruis met liefde omhelsd,

3. Jesus heeft zijn kruis op zijne doorwonde schouderen gedragen,

4. Jesus bezweek onder het kruis om onze zonden,

5. Jesus ontmoette zijne bedroefde

Wees gegroet, enz.

Moeder, beladen met zijn kruis,
wees gegroet, enz.

6. Jesus drukte zijn aangezicht
in den doek,

7. Jesus zeide: handelt men zoo
met het groene hout, wat zal
het dorre geschieden,

8. Niemand wilde Jesus zijn
kruis helpen dragen,

9. Jesus viel aan den berg neder,

10. Jesus klom voor ons op den
berg van Calvariën,

Zoo lief heeft God den mensch ge-
had, *enz. als voren.*

Wees gegroet, enz.

V. DE KRUISIGING VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd,
van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, *enz.*

1. Jesus werd vreeselijk op het kruis
uitgerekt, *wees gegroet, enz.*

2. Jesus handen en voeten doorna-
geld, *wees gegroet, enz.*

3. Jesus werd aan het kruis opge-

Wees gegroet, enz.

rigt, en zijne wonden vloeiden
van het bloed, *wees gegroet, enz.*

4. Jesus badt voor zijne vijanden,

5. Jesus beloofde den moorde-
naar het Paradijs,

6. Jesus beval ons in den H. Jo-
annes aan zijne Moeder,

7. Jesus, dorst hebbende, werd
met gal en azijn gelaafd,

8. Jesus heeft uitgeroepen :
mijn God! waarom hebt Gij
mij verlaten,

9. Jesus zeide : ik heb het vol-
bragt,

10. Jesus heeft zijnen geest ge-
geven, en zijn hart voor ons
laten openen,

Wees gegroet, enz.

G E B E D.

ô Jesus! ik bid U, door al uwe
smarten en bitteren dood, door uwe
doornagelde handen, doorboorde
voeten, doorstoken zijde, en al uwe

den
enz.
Wees gegroet, enz.
gebedijde worden, ontferm U
mijner, en druk uw heilig lijden zoo
in mijn hart, dat mij niets behaagt
dan Gij, mijn Jesus, die voor mij
gekruist zijt. Amen.

DE VIJF GLORIERIJKE GEHEIMEN.

In den naam des Vaders, en des
Zoons, en des heiligen Geestes. Am.
Ik geloof in God den Vader, almag-
tig, enz.

Glorie zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den
Vader, *Wees gegroet, enz.*

Ik groet u, Moeder van God den
Zoon, *Wees gegroet, enz.*

Ik groet u, Bruid van God den hei-
ligen Geest, *Wees gegroet, enz.*

Geloofd en gebenedijd zij Christus in
het heilig Sakrament des Altaars;
de voorstanders deszelfs, den hei-
ligen vader Dominicus, met zoo

we
we
rde
we

vele lofzangen en eer als hij waardig is.

I. DE VERRIJZENIS VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu aftot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus is den derden dag opgestaan, *wees gegroet, enz.*
2. Jesus heeft dood en hel overwonnen,
3. Jesus troostte en verlostede oudvaders,
4. Jesus is glorierijk verrezen,
5. Jesus verblijdde zijne heilige Moeder,
6. Jesus, als een hovenier, verscheen aan Maria Magdalena,
7. Jesus vertoonde zich aan Petrus, en heeft hem gezegend,
8. De discipelen van Emaüs zeiden : waren onze harten niet brandende van liefde, als hij tot ons sprak,
9. Jesus stond in het midden van

Wees gegroet, enz.

zijn Leerlingen en wenschte hun
allen den vrede, *wees gegroet, enz.*

10. Jesus toonde zijne glorieuze
wonden aan den H. Thomas,
wees gegroet, enz.

Geloofd en gebenedijd, enz.

II. DE HEMELVAART VAN CHRISTUS.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd,
van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus glorieuze hemelvaart, *wees gegroet, enz.*
2. Jesus scheidde van zijne lieve vrienden,
3. Maria omhelsde haren lieven Zoon,
4. Magdalena wierp zich aan de voeten van Jesus,
5. Jesus klom op door zijne eigene magt,
6. De Leerlingen hebben Jesus aanschouwd, en hij heeft hen allen gezegend,

Wees gegroet, enz.

7. Jesus heeft voor ons den hemel geopend, *wees gegroet, enz.*
  8. Jesus zit aan de regterhand van zijnen hemelschen Vader,
  9. Jesus toonde zijne heilige wonden voor ons aan zijnen hemelschen Vader,
  10. Jesus is onze middelaar in den hemel,
- Geloofd en gebenedijd, enz.

Wees gegroet, enz.

III. DE ZENDING VAN DEN HEILIGEN GEEST.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Jesus heeft zijnen heiligen Geest beloofd, *wees gegroet, enz.*
2. Jesus heeft den Trooster gezonden, *wees gegroet, enz.*
3. Jesus heeft het vuur op de wereld gezonden, *wees gegroet, enz.*
4. De heilige Geest heeft de harten met liefde ontstoken, *wees gegroet, enz.*

5. De heilige Geest heeft de verstandden verlicht, *wees gegroet, enz.*
6. De heilige Geest heeft de harten versterkt,
7. De heilige Geest heeft verscheidene talen doen spreken,
8. De heilige Geest heeft zijne gaven verdeeld,
9. Kom, heilige Geest, bezoek de harten uwer geloovigen,
10. Kom, heilige Geest, ontsteek in ons het vuur uwer liefde, Geloofd en gebenedijd, enz.

Wees gegroet, enz.

IV. DE HEMELVAART VAN MARIA.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu aftot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Maria is opgeklommen ten hemel, *wees gegroet, enz.*
2. De hemelsche Vader ontving zijne beminde Dochter, *wees gegroet, enz.*
3. Jesus verwelkomde zijne lieve Moeder, *wees gegroet, enz.*

4. De heilige Geest omhelsde zijne lieve Bruid, *wees gegroet, enz.*
5. De Serafijnen groeten Maria,
6. De Engelen dienen Maria,
7. De geheele hemel is verblijd door Maria,
8. Maria is bij haren lieven Zoon,
9. Maria, onze advokate, is in den hemel,
10. Maria, onze moeder en voorspreekster, is in den hemel, Geloofd en gebenedijd, enz.

Wees gegroet, enz.

V. DE KROONING VAN MARIA.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn gebenedijd, van nu af tot in der eeuwigheid. Onze Vader, enz.

1. Maria is glorieus gekroond in den hemel, *wees gegroet, enz.*
2. Maria gekroond door hare serafijnsche liefde, *mees gegroet, enz.*
3. Maria gekroond door hare engelachtige zuiverheid, *wees gegroet, enz.*

4. Maria gekroond door hare groote ootmoedigheid, *wees gegroet, enz.*
5. Maria gekroond door hare volmaakte gehoorzaamheid,
6. Maria gekroond door hare heilige voorzigtigheid,
7. Maria gekroond door hare groote verdueligheid,
8. Maria gekroond door hare ijverige dankbaarheid,
9. Maria gekroond door hare volharding in alle deugden,
10. Maria boven alle Engelen en Heiligen in den hemel gekroond, gelijk de Moeder van God toekomt,
Geloofd en gebenedijd, enz.

Wees gegroet, enz.

G E B E D.

Ik offer u, allerzuiverste Maagd en allerglorieuste Moeder Gods Maria, in de vereeniging van al uwe deugden, verdiensten en volmaakt-

heden, deze geestelijke kroon der gebeden en groetenissen. Gewaardig u dezelve te ontvangen met de lofzangen, die op de aarde en in den hemel gedaan worden; verkrijg mij en al degenen, voor welke ik gehouden ben te bidden, van uwen lieven Zoon gratie, om wel te leven en zalig te sterven. Amen.

Een *Onze Vader*, tot dankbaarheid dat God ons de gratie gedaan heeft om den Rozenkrans te lezen.

Onze Vader, die in de hemelen zijt; geheiligd zij uw naam; ons toekome uw rijk; uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood, en vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwaden. Amen.

Een *Wees gegroet*, opdat Maria ons verstand wil opdragen aan den

hemelschen Vader, opdat wij in der eeuwigheid zijner barmhartigheid zouden mogen gedenken.

Wees gegroet Maria, vol van genade; de Heer is met u; gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams Jesus. Heilige Maria, Moeder Gods! bid voor ons, zondaars, nu en in de uur onzes doods. Amen.

Een *Wees gegroet*, opdat Maria onze memorie zoude willen opofferen aan haren Zoon, en wij gedurig zijn leven en bitter lijden indachtig zouden mogen wezen. *Wees gegroet, enz.*

Een *Wees gegroet*, opdat Maria onzen wil zoude toeëigenen aan den heiligen Geest, en dat hij gedurig in ons van liefde mag branden.

Wees gegroet, enz.

Het *Geloof* zullen wij bidden, opdat ons gebed aan God mag aangenaam zijn; dat het mag strekken

tot zijne meerdere eer en glorie,
tot welstand van de heilige Kerk,
tot bekeering der zondaren en af-
gevallene Christenen, en tot wel-
stand der gemeenten. *Ik geloof in*
God den Vader, enz.

De almogendheid des Vaders be-
ware ons.

De wijsheid des Zoons onder-
wijze ons.

De liefde des heiligen Geestes
ontsteke in ons.

In den naam des Vaders, en des
Zoons, en des heiligen Geestes.
Amen.

KORTE OEFENING
VAN DEN H. KRUISWEG.

Voorbereiding.

ô Mijn God! het is mij van harte leed, dat ik U, mijn opperste goed, ooit vergramd heb.... Tot uwe meerdere eer en tot mijne zaligheid, offer ik U op deze heilige oefening, met inzicht van te verdienen al de aflaten, die daarmede verbonden zijn, zoo voor mij als voor de zielen in het vagevuur, bijzonderlijk voor de zielen van N. N.

†

I. STATIE.

*Jesus wordt tot den dood des kruises
verwezen.*

v. Wij aanbidden en loven U Christus.

R. Omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

ô Jesus ! mijne misdaden hebben het onregtvaardig vonnis tegen U beroepen... Ik zou van droefheid over mijne zonden moeten sterven... Geef mij genade, opdat ik niet ophoude van mij zelven te beweenen.

Onze Vader, enz. Wees gegroet, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God ! wees ons zondaren genadig.

†

II. S T A T I E.

*Jesus neemt het kruis op zijne schou-
deren.*

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus, die den zwaren boom des kruises op uwe verscheurde schou-
deren gewaardigd hebt op te nemen :

verleen mij genade, om met verduldigheid te dragen de kruisen, welke uwe voorzienigheid mij overzendt.

Onze Vader, enz. als voren.

†

III. STATIE.

De eerste val van Jesus onder het kruis.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus, die beladen met den zwaren last mijner zonden, vermoeid onder uw kruis ter aarde zijt neergevallen : ach ! laat niet toe, bid ik U, dat ik in dezelve nog hervalle.

Onze Vader, enz. als voren.

†

IV. STATIE.

Jesus ontmoet zijne Moeder.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

O allerbedruktste Moeder! verkrijg mij van uwen lieven Zoon tranen van eene ware boetvaardigheid over mijne zonden, die de oorzaak zijn geweest van zijn en uw lijden... Sta mij bij in al de ellenden van dit leven.... Verlaat mij niet in de uur des doods.

Onze Vader, enz. als voren.

†

V. STATIE.

Simon van Cyrenen helpt Jesus het kruis dragen.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! geef mij sterkte om met liefde het kruis mijns lijdens op te nemen en om met kloekmoedigheid U na te volgen.... Ik zal mij gelukkig achten U in iets te gelijken en uwe smarten door de mijne te eeren.

Onze Vader, enz. als voren.

VI. STATIE.

*Veronica droogt het aangezicht van
Jesus af.*

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! druk de gedachtenis van uw smartelijkste lijden zoo levendig in mijn hart, dat ik dezelve gedurig overwege, en aangemoedigd worde, om uwe bloedige voetstappen na te volgen.

Onze Vader, enz. als voren.

VII. STATIE.

*De tweede val van Jesus onder het
kruis.*

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! mijne hoovaardigheid heeft U nedergeworpen onder den last des kruises. Ach, leer mij zoet-

aardig en ootmoedig van harte zijn... Ik wil alle verootmoedigingen en versmadingen verduuldig lijden, opdat ik, U navolgende in uwe vernederingen, met U deel moge hebben in de glorie.

Onze Vader, enz. als voren.

†

VIII. STATIE.

Jesus troost de weenende vrouwen.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! geef eene bron van tranen aan mijne oogen, opdat ik dag en nacht mijne zonden beweene.... Ach! gewaardig U, mij meer en meer van mijne ongeregtigheden af te wasschen en mij van mijne zonden te reinigen.

Onze Vader, enz. als voren.

†

IX. STATIE.

Derde val van Jesus onder het kruis.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! reik mij eene helpende hand toe, in het midden der gevaren aan welke ik blootgesteld ben, opdat ik in de zonden niet valle.... Verdedig mij tegen de vijanden mijner zaligheid, opdat ik onder het geweld hunner bekoringen niet bezwijke.

Onze Vader, enz. als voren.

†

X. STATIE.

Jesus wordt van zijne kleederen ontbloot en met edik en gal gelaafd.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! geef dat ik al mijne booze gewoonten aflegge, mijn hart onthechte van al wat aardisch en vergan-

kelijk is, mijn dartel vleesch kastijde,
mijne zinnen versterve en gaarne
met U uit den bitteren kelk des
lijdens drinke.

Onze Vader, enz. als voren.

†

XI. STATIE.

Jesus wordt aan het kruis gehecht.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! hecht mij met U aan het
kruis; ik wil met U, gelijk Gij en om
U lijden; opdat ik levende, lijdende
en stervende in uwe liefde, eeuwig
met U en door U moge gelukkig zijn.

Onze Vader, enz. als voren.

†

XII. STATIE.

Jesus sterft aan het kruis.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

ô Jesus! door de bitterste smarten,

welke Gij voor mij aan het kruis geleden hebt, bijzonder als uwe ziel uit uw gezegend ligchaam is gescheiden; ontferm U over mijne ziel, als zij van deze wereld zal scheiden.

Onze Vader, enz. als voren.

†

XIII. STATIE.

Jesus wordt van het kruis afgedaan, en gelegd in den schoot van zijne Moeder.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

O Maria! laat mij toe dat ik, tusschen uwe armen, mijnen gekruisten Zaligmaker, uwen lieven Zoon, aanbidde en mijne tranen met de uwe meng.... Door uwe magtige voorspraak, bewaar mij van het ongeluk van uwen Jesus door mijne zonden wederom te kruisen, en dus met een nieuw zwaard uw moederlijk hart te doorsteken.

Onze Vader, enz. als voren.

XIV. STATIE.

Jesus wordt in het graf gelegd.

v. Wij aanbidden, enz. *als voren.*

Ik zal eens sterven en begraven worden gelijk Gij, o mijn Zaligma-ker! gewaardig U, in mijn sterfuur, mij door uwen kruisdood te vertroosten, en mijn ligchaam, wanneer Gij het wederom zult opwekken, met uwe glorie te verheerlijken.

Onze Vader, enz. als voren.

Hierna zal men bidden : vijfmaal het *Onze Vader*, vijfmaal het *Wees gegroet*, en zoo veelmaal *Glorie zij den Vader*, ter eere van de vijf wonden van Jesus, en een *Onze Vader* en *Wees gegroet* met *Glorie zij den Vader*, enz. ter intentie van Z. H. den Paus van Rome.

LEVENSWIJZE

voor den Christen in het algemeen, en voor
bijzondere staten.

De eerste en voornaamste zorg van een' Christen moet het bewerken zijner zaligheid zijn. Hierom moet hij dikmaals deze woorden van den Zaligmaker trachten te bevroeden: wat zal het den mensch baten de geheele wereld te winnen, indien hij zijne ziel verliest! Hoe menigvuldig zijne bezigheden, hoe groot zijne beletselen zijn mogen, hij moet dagelijks ten minste eenige oogenblikken besteden om deze gewigtige zaak te overwegen, en zich in Gods tegenwoordigheid te stellen.

Het gebed, zijnde een offer dat wij God schuldig zijn, en een noodzakelijk middel om zijner gunsten

deelachtig te worden, moet men nimmer ter loops of uit gewoonte volbrengen; want de ware aanbidders, zegt Christus, zullen mijnen Vader aanbidden in geest en in waarheid.

Men zal dagelijks van God die deugden verzoeken, welke men het meest noodig heeft. Men zal hem ootmoedig zijne gebreken en kwade neigingen belijden, en een voornemen vormen van zich te beteren.

Men zal niets beginnen, dan na eene heilige meening gevormd te hebben, volgens de vermaning van den Apostel Paulus: hetzij dat gij eet of drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doe het alles ter eere Gods.

Men zorg, dat men gestadig in staat van genade zij, wijl men anders geene verdienstelijke werken oefent.

Smee dikwijls, dat God uw geloof vermeerdere, belijdende, dat het uwe zeer klein is. Gebrek aan geloof is

veelal de oorzaak onzer traagheid en de ongelukkige bron onzer zonden.

Verblijd u niet te zeer in de dagen van voorspoed; herinner u nu en dan deze woorden des Heeren: wee u, gij rijken! want gij hebt uwe vertroosting al weg op deze wereld.

Nader dikwijls, doch altijd met behoorlijken eerbied, tot de heilige Sakramenten. Beschouw dezelve als schatten der genade, die Jesus Christus ons heeft willen nalaten, om er gedurig nieuwe rijkdommen voor den hemel uit te halen.

Stel uwe godsvrucht bijzonder in eene kinderlijke vreeze Gods, die u de minste zonde doet haten als eene beleediging aan uwen geliefden Vader, en in eene onkrenkbare getrouwheid, om al uwe pligten te volbrengen.

Ontvlugt de gezelschappen, die of gevaarlijk, of te afleidend zijn: neem uw vermaak nu en dan in de een-

zaamheid, om met uw hart te raadplegen, hoe gij den besten voortgang op den weg der godzaligheid maken zult.

Let op alle bewegingen van uw hart; sluit alle beginselen van bekoringen daar buiten; herinner u somtijds, hoe menigmaal gij door eene droevige ondervinding uwe zwakheid hebt leeren kennen, en bevonden, dat de minste bekoring, in den beginne niet tegengestaan, in staat is om u te doen vallen. Waak en bid, opdat gij niet in verzoeking vallet.

Leg alle heimelijke vijandschap af. Ontsla u van die al te groote gevoeligheid, door welke de minste belediging, de minst harde, of niet al te beleefde ontmoeting u doet opzwellen of mijmeren; bedenk dat er niets onbetamelijker voor een' Christen is, niets meer geschapen om de liefde tot den evenmensch te verdooven,

om de goedertierenheid Gods van ons af te wenden en den voortgang in de deugd te beletten, dan die bitterheid des gemoeds.

Gij zult de boetvaardigheid, het eenigste geneesmiddel voor den gevallen mensch, als uwe meestgeliefde bezigheid aanzien; gij zult, ofschoon ook in het heilige vertrouwen van vergeving uwer zonden ontvangen te hebben, dan nog uwe verledene dagen in de bitterheid uwer ziel, met een vernederd hart, herdenken; gij zult steeds bezorgd zijn, hier in dit leven, voor de nog overige straffen uwer zonden, der goddelijke regtvaardigheid te voldoen, verzekerd zijnde, dat het verschrikkelijk zijn zal, hiernamaals in de handen van den levenden God te vallen. Stort te dien einde dagelijks een vurig gebed, lees nu en dan een stichtend boek, ondersteun den noodlijdenden, ver-

sterf u zelven , offer de kwellingen en de rampen van dit leven aan uwen God op , en vereenig dezelve met het lijden van Jesus Christus , tot voldoening voor uwe zonden.

Wordt gij ziek , benaauwd , vervolgt men u , word daarom niet moedeloos. Het is een geluk , ter liefde van Jesus te lijden ; immers , zalig zijn zij die weenen , lijden of vervolgd worden ; want zij zullen vertroost worden en het rijk der hemelen bezitten.

Het hangt alleen van u af , uw lijden te heiligen , te lijden als Christen , gelukkig te lijden. Lijd geduldig , vestig uwe gedachten op uwen Jesus en zijn kruis ; lijd met hem , door hem.

Bemin uwen evenmensch , en overweeg dikmaals de uitgestrekte verplichting dezer liefde. Ondersteunden behoeftigen. Sluit nimmer uwe ooren , wanneer hij u om hulp smeekt ; troost hem , vermaan hem , verdraag

hem, bid uwen God voor zijne zaligheid.

Draag zorg, dat God in uw huis wone, dat hij er in gediend worde. God zal de zielen dergenen, die u aanbevolen zijn, uit uwe handen eischen. Die geen zorg draagt, voornamelijk voor zijne huisgenooten, is erger dan een ongeloovige. 1. *Tim.* V : 8. Stel u dagelijks het gevaarlijke van alles, dat u in deze wereld omringt, voor oogen; bid daarom uwen God, dat hij u in een levendig geloof doe volharden. Aan de volharding is alles gelegen. God kan u om ééne ongetrouwheid, om de eerste afwijking, eeuwig doemen. Hij alléén, die tot het einde toe volhard zal hebben, zal zalig wezen.

Bijzondere pligten der Maagden.

Wij geven aan den maagdelijken staat den voorrang, wijl die in Gods

woord zelf boven andere staten gesteld wordt. Maar, ook juist daarom moet dezelve met zoo veel meer heiligheid beleefd worden, daar deszelfs waarde in de oogen van God zoo veel grooter is. Eene maagd is bezorgd voor de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij naar het ligchaam en naar den geest..., dit zeg ik u, om u te raden tot hetgene betamelijk is, en bekwaamheid geeft om zonder verhindering den Heer te bidden. I. *Cor.* VII.

De H. Cyprianus, van de tucht der maagden sprekende, zegt, dat het onbetamelijk is voor maagden op de schoonheid en het sieraad des ligchaams te letten; dat een opgepronkt voorkomen, hetwelk de oogen der jeugd tot zich trekt, haar verdacht maakt, en doet twijfelen, of het gemoed wel geheel kuisch en zuiver zij. De maagdelijke, de volkomene

rei
hei
he
ge
we
vaa
ren
oo
klo
zac
be
tig
be
ma
be
Cy

Cl
Sa
da
ge

reinheid, de heiligheid en de waarheid dragen de gelijkenis van den hemelschen mensch. De maagden dragen deze gelijkenis, wanneer zij, de wet Gods indachtig zijnde, de regtvaardigheid met de godsdienst parende, standvastig in het geloof zijn, ootmoedig in de vrees des Heeren, kloek en bereid om alles te lijden, zachtmoedig in verongelijkingen en beleedigingen, genegen tot barmhertigheid, en den vrede en de eendragt beminnende. Dit zijn, godvruchtige maagden! de deugden, die gij moet betrachten, beminnen en beoefenen.

Cyprianus, op dezelfde plaats.

Pligten der Getrouwden.

Dewijl het huwelijk door Jesus Christus tot de waardigheid van een Sakrament verheven is, is het zeker, dat het ons, als kinderen der Heiligen, niet betaamt, ons zamen te voe-

gen gelijk de Heidenen, die God niet kennen.

De duivel heeft magt over de zoodanigen, die het huwelijk aldus aangaan, dat zij God uit zich zelven en uit hunne harten bannen; en die niet denken, dan om aan hunne lusten te voldoen. *Tobias*. VII : 17. Hierom is het ook, dat de godvreezende Tobias voor zijnen God beleet : Heer!... Gij weet dat ik mijne zuster niet neem tot mijne vrouw, om mijn' lust te voldoen, maar alléén om nakomelingen te winnen, in welke uw naam in der eeuwigheid mag gezegend worden. *Tob.* VII : 5.

De man geve aan de vrouw, hetgene hij haar verplicht is, en desgelijks de vrouw aan den man. De vrouw heeft de magt over haar ligchaam niet, maar de man. Even zoo heeft ook de man de magt over zijn ligchaam niet, maar de vrouw. Onttrekt

u e
ove
u n
Con
den
alle
wel
trek
vad
hui
I
stu
stu
aan
leve
zijn
is
Am
I
plig
kwa
des
daa

u elkander niet, tenzij met onderlinge overeenstemming, voor een' tijd, om u met het gebed bezig te houden. 1. *Cor.* VII. De liefde onder de getrouwen moet zoo groot zijn, dat zij zelfs alle andere liefde, uitgenomen die, welke zij Gode schuldig zijn, overtreffen moet. Daarom zal de man vader en moeder verlaten, en zijne huisvrouw aanhangen. *Gen.* II: 24.

De man moet zijne vrouw besturen, en zich gedragen als haar bestuurder; hij moet haar eeren, als aan hem gegeven, om te zamen te leven; hij moet met haar vereenigd zijn, daar zij met hem erfgenaam is van dezelfde genade. *De heilige Ambrosius*, 63ste brief.

De mannen zijn nog naauwer verplicht dan de vrouwen, om hunne kwade lusten te bedwingen, en zijndes te strafbaarder, als zij eenige misdaad begaan, omdat het hun pligt

is, hunne vrouwen te overtreffen in de deugd, en haar te besturen door een goed voorbeeld. Ik spreek tot Christenen, welke geloovig naar den Apostel luisteren, als hij den man het hoofd van de vrouw noemt. Zij weten, dat zij de bestuurders zijn, en de vrouwen hun tot gezelschap zijn gegeven. Dit moet den man wederhouden, om, door zijne levenswijze, in iets vóór te gaan, waarin hij niet zou willen dat zijne vrouw hem navolgde. *De H. Augustinus, in het 2de boek van de huwelijken. Kap. VIII.*

De Apostel vermaant *in den brief tot die van Coloss. hoofd. vs. 18.* de vrouwen, dat zij haren mannen moeten onderdanig zijn in den Heere, zoo als behoorlijk is. De vrouwen moeten haren mannen onderdanig zijn, als aan den Heer; want de man is het hoofd van de vrouw, gelijk

Ch
zijn
Chr
ten
in
I
boe
een
vro
Mo
mar
mee
hen
nen
tenc
min
oog
haar
droe
van
spijt
den
heid

Christus het hoofd is van de Kerk, zijn ligchaam... Gelijk dan de Kerk Christus onderdanig is, alzoo moeten ook de vrouwen haren mannen in alles onderdanig zijn. *Ephes. V.*

De H. Augustinus geeft in het *9de boek zijner belijdenissen*, kap. IX. een uitmuntend voorbeeld aan alle vrouwen in zijne moeder Monica. Monica, zegt hij, gehoorzaamde haren man, gelijk eene dienstmaagd haren meester, en zij deed haar best, om hem Gode te winnen, hem vermanende door hare godsvrucht en stichtende zeden, welker schoonheid haar minnelijk en wonderbaar in zijne oogen maakte, en hem bewoog, om haar eerbied toe te dragen. Zij verdroeg langen tijd het kwaad leven van haren man, zonder hem daarom spijtig te bejegenen, wachtende naar den tijd, dat God zijne barmhartigheid aan hem zou bewijzen. Als hij

verstoord was, wist zij hem te wederhouden, zonder hem tegenstand te bieden, of tegen te spreken, en zij wachtte tot dat zijne haastigheid voorbij was, om hem rekschap te geven van hetgene hem al te ligt vergramd had.... Zij won ook, door hare onderdanigheid, door hare zachtmoedigheid en door een langdurig geduld, de genegenheid van hare schoonmoeder, die in het eerst door valsche verhalen tegen haar ingenomen was.

De opvoeding der kinderen is het voornaamste werk der gehuwden: het verderf der kinderen spruit veel uit onachtzaamheid der ouderen voort. De moeders, zegt Chrysostomus, worden geene moeders door hare kinderen ter wereld te brengen, maar door hen op te voeden.

Hierom vermaande de Apostel de vaders in het bijzonder ; voedt uwe

kin
in
uw
wel
op
Eph
I
lief
me
bev
te v
en
Go
de
We
ber
sch
me
ons
der
ma

He

kinderen op in de onderwijzing en in de tucht des Heeren. Wacht u van uwe kinderen tot gramschap te verwekken. Terg uwe kinderen niet, opdat zij niet kleinmoedig worden. *Ephess. VI. Coloss. III.*

Men moet de gestrengheid met de liefde paren, en ook dan, wanneer men gevoelig straft, uit geene andere beweegreden straffen, dan om hen te verbeteren. Ook onze vermaningen en tuchtigingen zijn vruchteloos, als God ze niet vruchtbaar maakt, of de harten der kinderen beweegt. Welke uitwerking zullen zij dan hebben, als zij met vloeken en verwenschingen vergezeld gaan, waardoor men God beleedigt, in plaats van ons zijne medewerking tot bevordering der opvoeding waardig te maken?

Men moet vooral de vreeze des Heeren en de liefde tot de Gods-

dienst vroeg in hunne weeke harten prenten; de tegenwoordigheid van God, die alles ziet, steeds in hun geheugen vernieuwen; men moet hen al vroeg, en, zoo veel mogelijk zelf, ter kerke geleiden, naardien zij, aan zich zelven overgelaten, te ligt verleid worden, en den tijd der godsdienstoefeningen welhaast geheel aan het spel zullen toewijden. Men moet hen, van hunne eerste jeugd af, de geheimen der Godsdienst trachten in te prenten; opdat zij, bij de eerste ontwikkeling hunner rede, de eerstelingen van hun geloof aan God mogen opdragen. Bij dit alles moeten christelijke ouders gestadig herdenken, dat de zielen hunner kinderen van hunne handen zullen gevraagd worden, en zij voor hun verderf of eeuwige ongelukzaligheid in Gods oordeel aansprakelijk zullen zijn.

Pligten der kinderen en jonge lieden.

Die den Heer vreest, zal zijnen ouden eer bewijzen, en hij zal degenen, die hem ter wereld gebragt hebben, als heeren dienen. Welk eene schandvlek is het voor een kind, als het zijnen vader verlaat, en hoe vervloekt is hij bij God, die zijne moeder vertoornt! *Eccl. kap. III.*

De H. Ambrosius, over *het 16de hoofdstuk van den H. Lucas* handelende, zegt: de eerste trap der godsvrucht is, dengenen, door welke God u het leven gegeven heeft, eer te bewijzen. Eert hen door uwe onderdanigheid, en wacht u van hen te vertoornen, zelfs door eenig teeken van uw aangezicht. Het is weinig, dat gij hen niet vertoornt; gij moet hun eer bewijzen. De Zoon van God heeft zijne ouders geëerd, Hij was hun onderdanig. Hij heeft God zijnen

Vader geëerd, Hem gehoorzaamheid bewijzende tot den dood des kruises toe. Eert dan ook uwe ouders. Het is niet genoeg, dat men hen eere door teekens van eerbiedigheid, men moet hen ook eeren door behulpzaamheid. Voedt uwen vader, voedt uwe moeder. Als gij hen gevoed hebt, ook dan hebt gij hun nog niet alles vergolden, wat zij voor u geleden en gedaan hebben. Gij zijt hun verschuldigd hetgene gij hebt; want gij zijt hun verschuldigd dat gij zijt. Welk oordeel zal God over u uitspreken, indien de Kerk genoodzaakt wordt uwe ouders te onderhouden, omdat gij hun het onderhoud geweigerd hebt?... Maar gelijk de H. Schrift u gelast, uwe ouders te onderhouden, zoo gebiedt zij u ook hen te verlaten, indien zij uwe godvreezenheid en uw goed leven beletten.

De tweede pligt, de jonge lieden

bijz
den
aan
maa
zijn.
eers
toch
gen
D
vier
den
u ze
leid
bek
de l
het
der
nen
ged
de
des
zoo
star

bijzonder rakende, wordt ons door den Apostel Paulus, *in zijnen brief aan Titus, hoofdst. II.* verklaard: vermaan de jonge lieden, opdat zij matig zijn. De H. Joannes zegt, *in zijnen eersten brief, hoofdst. II.* tot hen: hebt toch de wereld niet lief, noch betgene in de wereld is.

De H. Hieronymus stapelt, *in zijn vierden brief aan Rusticus*, verscheidene zedelessen op elkander: leert u zelve niet, noch begeeft u zonder leidsman op een' weg, die u nog onbekend is..... Hebt altijd een boek in de handen en voor de oogen. Leert het Psalmboek van buiten. Bidt zonder ophouden. Waakt over uwe zinnen. Verwint de gramschap door het geduld. Bemint de wetenschap van de H. Schrift, en gij zult de zonden des vleesches niet beminnen. Hebt zoo veel ledigen tijd niet, dat uw verstand zou kunnen spelen op de ver-

scheidene voorwerpen , die het zouden kunnen ontstellen , en u tot de zonde verlokken. Houdt u altijd bezig met eenig werk , en laat de duivel u nooit ledig vinden.

Dezelfde H. Hieronymus, *in zijnen zevenden brief aan Leta, over de opvoeding harer dochter schrijvende*, zegt: dit is de wijze om eene ziel, die de tempel Gods moet zijn, te onderrigten : dat zij leere niets te zeggen , en niets aan te hooren , hetgene niet volgens de vreeze des Heeren is ; dat zij niets begripe van de ongeschikte woorden , die in hare tegenwoordigheid mogten gesproken worden ; dat zij niet een wereldsch liedje van buiten wete ; dat hare tong gewoon worde de Psalmen te zingen ; dat zij de jongelingen niet beschouwe ; dat zelfs de dochters en de vrouwen , die bij haar zijn , om haar te dienen , niet in de wereldsche gezels-

sch
kw
heb

Ma
kei
is t
uit
kla
bri
„ d
de
ges
ge
Go
der
do
dat
de
Wa
tin

schappen komen, opdat zij het kwaad, hetwelk zij mogten ingezogen hebben, haar niet leeren.

Pligten der Onderdanen.

De vermaning des Verlossers, bij *Matth. hoofdst. XXII.* van aan den keizer te geven, wat des keizers is, is tevens een allerdringendst en zeer uitgestrekt gebod: het eerste verklaart ons de Apostel Paulus, *in zijn brief aan de Romeinen, hoofdst. XIII.* „daar is geene magt dan van God, en de magten, die er zijn, zijn van God gesteld; zoodat degene, die zich tegen de magt stelt, de schikking van God wederstaat. En die dezelve wederstaan, halen over zich eene verdoeming”... Het is dan noodzakelijk dat gij onderdanig zijt, niet alleen om de straffe, maar ook gemoedshalve. Want dáárom geeft gij hun ook schattingen, omdat zij Gods dienaars zijn,

zich bezig houdende met die bediening.

Wij verstaan dus door den Keizer eene wettige Overheid, hetzij dezelve eenhoofdig zij, of uit meer leden bestaat.

De verplichtingen van dit gebod bestaan hoofdzakelijk hierin, dat men hunne wetten volbrengende, hen eerbiedige, voor hunnen welstand bidde, opdat zij regtvaardig mogen heerschen en gelukkig leven.

Tertulianus geeft ons hiervan eene fraaije schets, *in zijn boek aan Scapula*, c. 2. Doordien een Christenmenschen weet, dat het God is, die de Vorsten aanstelt, daarom bemint hij zijn' Prins (of andere Overheid), hij vreest hem, hij ontziet hem, hij wenscht dat het hem en den geheelen Staat welga. Wij bewijzen aan den Vorst die eer, welke wij hem mogen bewijzen, en die het hem nuttig is, dat

wij
een
God
heer
heer
offe
God
zoo
bod
geb
van
van

Wee

C
ten
dat
heb
en
als
van
liev

wij hem bewijzen. Wij eeren hem als een' mensch, die onder God is, die van God alles ontvangen heeft wat hij heeft, en die niemand boven zich heeft dan God alléén. Wij dragen offeranden voor hem op aan onzen God, die ook zijn God is, en dit zijn zoodanige offeranden, als God ons geboden heeft: offeranden van een rein gebed. Wij bidden voor de gezondheid van den Vorst, en wij verzoeken die van Hem, die dezelve geven kan.

Wederzijdsche verplichtingen der Huisover-
ten, en hunner Dienstboden.

Gij, heeren! doet aan uwe knechten hetgene regt en billijk is, wetende dat gij ook een' Heer in den hemel hebt. (*aan die van Coloss. IV.*) Ontvang en behandel uwen dienstknecht niet als een dienstknecht, maar in de plaats van een' dienstknecht, als een' zeer lieven broeder. (*Brief aan Philemon.*)

scheidene voorwerpen , die het zouden kunnen ontstellen , en u tot de zonde verlokken. Houdt u altijd bezig met eenig werk , en laat de duivel u nooit ledig vinden.

Dezelfde H. Hieronymus, *in zijnen zevenden brief aan Leta, over de opvoeding harer dochter schrijvende*, zegt: dit is de wijze om eene ziel, die de tempel Gods moet zijn, te onderrigten : dat zij leere niets te zeggen , en niets aan te hooren , hetgene niet volgens de vreeze des Heeren is ; dat zij niets begriipe van de ongeschikte woorden , die in hare tegenwoordigheid mogten gesproken worden ; dat zij niet een wereldsch liedje van buiten wete ; dat hare tong gewoon worde de Psalmen te zingen ; dat zij de jongelingen niet beschouwe ; dat zelfs de dochters en de vrouwen , die bij haar zijn , om haar te dienen , niet in de wereldsche gezelschap

scha
kwa
heb

D
Ma
keiz
is te
uitg
klaa
brie
„ da
de
ges
gen
Go
der
doe
dat
de
Wa
ting

schappen komen, opdat zij het kwaad, hetwelk zij mogten ingezogen hebben, haar niet leeren.

Pligten der Onderdanen.

De vermaning des Verlossers, bij *Matth. hoofdst. XXII.* van aan den keizer te geven, wat des keizers is, is tevens een allerdringendst en zeer uitgestrekt gebod: het eerste verklaart ons de Apostel Paulus, *in zijn brief aan de Romeinen, hoofdst. XIII.* „daar is geene magt dan van God, en de magten, die er zijn, zijn van God gesteld; zoodat degene, die zich tegen de magt stelt, de schikking van God wederstaat. En die dezelve wederstaan, halen over zich eene verdoeming”... Het is dan noodzakelijk dat gij onderdanig zijt, niet alleen om de straffe, maar ook gemoedshalve. Want dáárom geeft gij hun ook schattingen, omdat zij Gods dienaars zijn,

zich bezig houdende met die bediening.

Wij verstaan dus door den Keizer eene wettige Overheid, hetzij dezelve eenhoofdig zij, of uit meer leden bestaat.

De verpligtingen van dit gebod bestaan hoofdzakelijk hierin, dat men hunne wetten volbrengende, hen eerbiedige, voor hunnen welstand bidde, opdat zij regtvaardig mogen heerschen en gelukkig leven.

Tertulianus geeft ons hiervan eene fraaije schets, *in zijn boek aan Scapula*, c. 2. Doordien een Christenmenschen weet, dat het God is, die de Vorsten aanstelt, daarom bemint hij zijn' Prins (of andere Overheid), hij vreest hem, hij ontziet hem, hij wenscht dat het hem en den geheelen Staat welga. Wij bewijzen aan den Vorst die eer, welke wij hem mogen bewijzen, en die het hem nuttig is, dat

wij
een
God
heet
heet
offer
God
zoo
bod
geb
van
van

Wed

C
ten
dat
heb
en
als
van
liev

wij hem bewijzen. Wij eeren hem als een' mensch, die onder God is, die van God alles ontvangen heeft wat hij heeft, en die niemand boven zich heeft dan God alléén. Wij dragen offeranden voor hem op aan onzen God, die ook zijn God is, en dit zijn zoodanige offeranden, als God ons geboden heeft: offeranden van een rein gebed. Wij bidden voor de gezondheid van den Vorst, en wij verzoeken die van Hem, die dezelve geven kan.

Wederzijdsche verplichtingen der Huisover-
ten, en hunner Dienstboden.

Gij, heeren! doet aan uwe knechten hetgene regt en billijk is, wetende dat gij ook een' Heer in den hemel hebt. (*aan die van Coloss. IV.*) Ontvang en behandel uwen dienstknecht niet als een dienstknecht, maar in de plaats van een' dienstknecht, als een' zeer lieven broeder. (*Brief aan Philemon.*)

De H. Ludovicus vermaande zijn zoon, als volgt: wees goedertieren, regtmatig en milddadig jegens uwe knechten; maak u niet al te gemeenzaammethen, opdat zij u beminnen en vreezen als hunnen heer en meester.

Eene andere verplichting is, dat men voor het welzijn hunner zielen zorg; dat men hen onderwijze, indien zij onwetend zijn, in de stukken des geloofs, of zorg; dat zij door anderen onderwezen worden; dat men hen ernstig bestraffe, wanneer zij zondigen; dat men hen tot waarneming van hunne godsdienstpligten aanspore, in één woord, door woorden en werken stichte, wel overwegende de woorden van Paulus 1. *Tim. hoofdst. V*: zoo wie geene zorg draagt voor de zijnen, en vooral voor zijne huisgenooten, die verzaakt het geloof, en is erger dan een ongeloovige.

Desgelijks worden de verplichtin-

gen
tel
Eph
kne
ond
in d
aan
oog
sche
van
God
heid
sche
iede
een
zal
zal
D
heer
lieve
ontt
goed
hoof

gen der dienstboden door den Apostel Paulus beschreven, *aan die van Ephes. VI. en van Coloss. III.* Dienstknechten! zijt uwen heeren in alles onderdanig met vrees en met ontzag, in de eenvoudigheid uws harten, als aan Christus; niet alleen voor de oogen dienende, als om den menschen te behagen, maar als dienaars van Christus, en doende den wil van Gods hart. Dient hen met goedwilligheid, als den Heer en niet den menschen dienende; wetende dat een ieder, zoowel een dienstknecht als een vrijgeborene, loon van den Heer zal ontvangen voor het goed, dat hij zal gedaan hebben.

Dat de dienstknechten hunnen heeren onderdanig zijn, in alles believen, niet tegenspreken, hun niets onttrekkende, maar in alles eene goede trouw bewijzende. *aan Titus. hoofdst. II.*

Pligten der rijken.

De Apostel Paulus beveelt, *in zijn brief aan Thimotheus, hoofdst. VI.* aan dezen zijnen lieveling, het volgende: gebiedt den rijken van deze wereld, niet hoogmoedig te zijn, of te betrouwen op de ongestadige rijkdommen, maar op den levenden God, die ons alles overvloediglijk verleent tot ons gebruik; dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne uitreiken en mededeelen, en zich een' vasten en goeden schat vergaderen voor het toekomende, opdat zij het ware leven mogen aantreffen.

De H. Augustinus geeft, *over den 85sten Psalm handelende*, aan de rijken de volgende zedeles: de rijkdommen zijn niet gestraft in den rijken vrek, maar de hoovaardigheid. Abraham bezat groote rijkdommen, maar hij was arm in het midden van

zijne
dig
de b
hoo
zoo
zijne
de
vern
u is
kun
trou
van
Her
verv
bez
al,
I
93s
ma
chr
I
geë
hun

zijne rijkdommen; hij was ootmoedig; hij luisterde met vrees naar al de bevelen des Heeren; hij was gehoorzaam. Hij achtte de rijkdommen zoo weinig, dat hij bereid was om zijnen zoon te slagten, voor wien hij de rijkdommen bewaarde..... Werp verre van u, al wat omtrent u of in u is, waarop gij uw betrouwen zoudt kunnen stellen. Dat God al uw betrouwen zij. Wees behoeftig en ledig van alle aardsche dingen, en wensch Hem te bezitten, opdat gij met Hem vervuld moget worden. Wat gij ook bezit, gij zijt ledig, gij hebt niet met al, tenzij gij Hem bezittet.

Dezelfde Augustinus, *over den 93sten Psalm*, geeft ons eene volmaakte beschrijving van eenen regt christelijken rijken.

Daar zijn menschen, die rijk en geëerd zijn in deze wereld, maar die hunne hoop niet hebben op hun

goud, op hunne erfenissen, op hun huisgezin, of op den glans eener vergankelijke waardigheid. Zij stellen al hunne hoop op dengenen, wiens goederen niet geërfd worden, die niet sterft, die niet kan bedriegen, of bedrogen worden. Zij schijnen groote goederen te bezitten naar de wereld; maar zij besteden die ten behoeve der armen des Heeren. Zij zien zich met vele gevaren in dit leven omringd; zij bevinden, dat zij hier vreemdelingen zijn; zij gedragen zich in hunne overvloedige rijkdommen gelijk een reiziger in eene herberg, die daar slechts doortrekt, en wel weet, dat hij er de meester niet is.

Pligten der armen.

Hoezeer de armoede het vleesch drukt, zij moet nogtans dragelijk worden door de veelvuldige vertroos-

ting
ond
D
ging
heb
het
niet
ons
zoo
die
kori
en
beg
doe
de
U
wee
heb
Ik
zoo
Hee
zen
aan

hun tingen die de heilige Schrift ons
eener onder het oog brengt.

ellen De godvruchtigheid met vergenoe-
viens ging is eene groote schat. Want wij
die hebben niets in deze wereld gebragt;
gen, het is buiten twijfel, dat wij er ook
ijnen niets kunnen uitdragen : als wij dan
r de ons voedsel en ons deksel hebben,
ten zoo laat ons vergenoegd zijn ; want
Zij die rijk willen worden , vallen in be-
dit koring en in de strikken des duivels ,
t zij en tot vele onnutte en schadelijke
agen begeerlijkheden , die de menschen
lom- doen verzinken in het verderf en in
her- de verdoemenisse. 1. *Tim.* VI.

ekt, Uw wandel zij zonder gierigheid ;
ester weest vergenoegd met hetgene gij
hebt. Want de Heer heeft gezegd :
Ik zal u niet begeven of verlaten ,
zoodat wij vrijmoediglijk zeggen : de
esch Heer is mijn helper , ik zal niet vree-
elijk zen , wat mij een mensch moge doen.
roos- *aan de Hebr. Hoofd. XIII.*

De armen moeten hunne behoefte niet uit noodzakelijkheid, maar uit liefde tot God dragen; want, zegt de H. Augustinus, *over den 83sten Psalm*, zij moeten onder het getal der rijken, die verworpen zullen worden, geteld worden, die geene rijkdommen hebbende, wenschen rijk te worden. Want God onderzoekt, wat gij begeert, en niet wat gij bezit.

De arme moet, zoo veel in hem is, zijn brood trachten te verdienen door zijnen handenarbeid; daar hij anders den meer noodlijdenden van de aalmoezen berooft, die eigenlijk alléén voor dezen geschikt waren.

ONDERSCHIEDENE GEBEDEN.

Gebed om eene vertrouwende liefde tot Jesus in ons hart te ontsteken.

ô Mijn Verlosser en Zaligmaker! zouden wij het ooit hebben durven wagen met een hart, zoo bedorven als het onze, vrijmoedig voor den troon uwer goddelijke Majesteit te komen, ware het niet, dat Gij derzelve glans met uwe vernederingen omtogen, het verschrikkelijke uwer Godheid achter het kleed uwer menschheid verborgen hadt? Hoe verschrikkend waart Gij niet, mijn God! voor een volk, dat Gij echter lief hadt, voor Israël! Gij gaaft hun eene wet, maar met welke ontzettende plegtigheden! Gij wildet onder hen wonen, maar hoe omzigtig was uw Heiligdom bewaakt, hoe ontoe-

gangbaar de plaats uws verblijfs! O mijn Verlosser! welk een onderscheid tusschen uwe krib en dien rookenden berg, van waar Gij uwe donderende stem aan Israël deedt hooren, en welken onder doodstraf niemand mogt naderen! Nu kan men zich zonder vrees voor U nederwerpen; men kan uwe aanbiddelijke voeten kussen, zonder voor de straf van een' vermetelen Oza te duchten; men kan van nabij dat brandend braambosch, en die vermenging van dat vuur der Godheid met onze doornen zien. Men kan U van aangezigt tot aangezigt beschouwen, zonder daarom te sterven. Men kan met U spreken, gelijk de eene vriend met den andere doet. Men kan genade van U verzoeken, zonder middelaar, zonder Mozes, zonder anderen offeraar, zonder andere offerande, dan een hart vol erkentenis en liefde. Nu kunnen wij

onze tranen veredelen en heiligen, door ze met de uwe te vereenigen. Met U kunnen wij bidden, met U den Vader loven, alles met U in gemeenschap hebben. O welk eene glorie, welke vertroosting, welke nieuwe waardigheid voor ons! O mijn Verlosser! welk een grondsteen voor onze hoop, welk een spoorslag voor onze liefde! O mijn God! kan het na dit alles nog mogelijk zijn, U flauwelijk te beminnen? Kan het mogelijk zijn, U liefde te ontzeggen? Ach! verwijder zulk een onbeil van ons. Geef, dat wij leven, dat wij sterven in gevoelige erken-
tenis, in liefde. Geef ons uit uwe krib, van uw kruis, dien zegen, die ons den hemel verzekert, welken Gij voor ons geopend hebt. Amen.

Gebed om de beloften, in het Doopsel gedaan, te vernieuwen.

Ik ben een Christen, dat is : een van uwe kinderen, o mijn God! Ik ben een leerling van uwen Zoon Jesus Christus, een lidmaat van uwe Kerk. Mijne moeder had mij in zonden ontvangen, en ik was een kind uwer gramschap geboren. Door uwe goedheid ben ik herboren in het water en den heiligen Geest. Gij hebt mij door den doop een nieuw leven in Jesus Christus gegeven, het leven der genade, met de hoop en het regt tot het eeuwige leven, de eeuwige glorie. Niet allen, o Heer! hebben deze genade ontvangen, en daar Gij mij dezelve, zonder dat ik zulks verdiend had, hebt bewezen, ontfermdet Gij U over mij naar de grootheid uwer barmhartigheden. Ik zegen, ik loof, ik dank U daarvoor, o mijn

God! Ik acht de genade mijns doopsels, de waardigheid van Christen, meer dan alle eeretitels en voordeelen van de wereld; ik schat die boven alles, wat ik op de aarde zou kunnen bezitten of wenschen.

Helaas! ik heb niet geleefd, gelijk zulk eene verhevene waardigheid het vereischte. O mijn Vader! zoo ik U nog met dezen naam mag aanspreken; ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen U, en ik ben niet langer waardig uw zoon genoemd te worden. Wees mijner onwetendheden, der zonden mijner jeugd niet meer gedachtig. Het spijt mij; ja, Heer! ik heb berouw, dat ik U ooit beleedigd heb. Ik verlang, mijne ziel verlangt U geheel mijn leven te beminnen, te dienen, te behagen. Ach, dat ik zulks steeds gedaan hadde! O altoosdurende Goedheid! hoe laat heb ik U gekend! Nog later,

helaas! heb ik U bemind. Dan, o Heer! versterk nu mijne liefde meer en meer. *Zoo wie onzen Heer Jesus Christus niet bemint, die zij vervloekt.*

Te dien einde bevestig ik in uwe tegenwoordigheid, en vernieuw ik de beloften, die in het doopsel voor mij gedaan, en de verbindtenissen, welke mij aldaar opgelegd zijn.

Ik verzaak den duivel, en wil noch met hem, noch met de zondaren, zijne dienaars, eenige gemeenschap hebben; ik verfoei zijne dienst, om mij aan de wet van Christus te onderwerpen. Ik verzaak de pomperijen des duivels, dat is: de regels en ijdelheden der wereld; ik zal den mensch niet meer gelukkig achten, omdat hij eer en rijkdommen bezit, noch omdat hij de vermaken en vreugden dezer wereld geniet. Hoe arm ik ben, ik zal mij rijk genoeg achten, als ik U, o mijn God! bemin; als ik de zonden

vlieden en in het beoefenen van goede werken naarstig zijn zal. Ik verzaak de werken van den duivel, de logentaal, waarvan hij de vader is; den hoogmoed, haat, nijd, en alle soorten van zonden. Ik verfoei dezelve, en ik verzoek van U de genade, om nooit iets te bedrijven, dat U mishage.

Ik geloof, Heer! help mijn zwak geloof. Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde. Ik geloof in Jesus Christus, zijnen éénigen Zoon, onzen Heer, die voor ons geboren en gestorven is. Ik geloof in den heiligen Geest, de heilige katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen, de vergeving der zonden, de verrijzenis des vleesches, en na den dood het eeuwige leven. Ik geloof al deze dingen, o mijn God! en alles, wat van de heilige, katholieke, apostelike en roomsche Kerk, in

gangbaar de plaats uws verblijfs ! O mijn Verlosser ! welk een onderscheid tusschen uwe krib en dien rookenden berg , van waar Gij uwe donderende stem aan Israël deedt hooren , en welken onder doodstraf niemand mogt naderen ! Nu kan men zich zonder vrees voor U nederwerpen ; men kan uwe aanbiddelijke voeten kussen , zonder voor de straf van een' vermetelen Oza te duchten ; men kan van nabij dat brandend braambosch , en die vermenging van dat vuur der Godheid met onze doornen zien. Men kan U van aangezicht tot aangezicht beschouwen , zonder daarom te sterven. Men kan met U spreken , gelijk de eene vriend met den andere doet. Men kan genade van U verzoeken , zonder middelaar , zonder Mozes , zonder anderen offeraar , zonder andere offerande , dan een hart vol erkentenis en liefde. Nu kunnen wij

onz
do
ge
U
ge
gl
ni
m
vo
vo
h
U
h
z
c
c
t
l

O onze tranen veredelen en heiligen, door ze met de uwe te vereenigen. Met U kunnen wij bidden, met U den Vader loven, alles met U in gemeenschap hebben. O welk eene glorie, welke vertroosting, welke nieuwe waardigheid voor ons! O mijn Verlosser! welk een grondsteen voor onze hoop, welk een spoorslag voor onze liefde! O mijn God! kan het na dit alles nog mogelijk zijn, U flauwelijk te beminnen? Kan het mogelijk zijn, U liefde te ontzeggen? Ach! verwijder zulk een onbeil van ons. Geef, dat wij leven, dat wij sterven in gevoelige erken-
tenis, in liefde. Geef ons uit uwe krib, van uw kruis, dien zegen, die ons den hemel verzekert, welken Gij voor ons geopend hebt. Amen.

Gebed om de beloften, in het Doopsel gedaan, te vernieuwen.

Ik ben een Christen, dat is : een van uwe kinderen, o mijn God ! Ik ben een leerling van uwen Zoon Jesus Christus, een lidmaat van uwe Kerk. Mijne moeder had mij in zonden ontvangen, en ik was een kind uwer gramschap geboren. Door uwe goedheid ben ik herboren in het water en den heiligen Geest. Gij hebt mij door den doop een nieuw leven in Jesus Christus gegeven, het leven der genade, met de hoop en het regt tot het eeuwige leven, de eeuwige glorie. Niet allen, o Heer ! hebben deze genade ontvangen, en daar Gij mij dezelve, zonder dat ik zulks verdiend had, hebt bewezen, ontfermdet Gij U over mij naar de grootheid uwer barmhartigheden. Ik zegen, ik loof, ik dank U daarvoor, o mijn

God! Ik acht de genade mijns doopsels, de waardigheid van Christen, meer dan alle eeretitels en voordeelen van de wereld; ik schat die boven alles, wat ik op de aarde zou kunnen bezitten of wenschen.

Helaas! ik heb niet geleefd, gelijk zulk eene verhevene waardigheid het vereischte. O mijn Vader! zoo ik U nog met dezen naam mag aanspreken; ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen U, en ik ben niet langer waardig uw zoon genoemd te worden. Wees mijner onwetendheden, der zonden mijner jeugd niet meer gedachtig. Het spijt mij; ja, Heer! ik heb berouw, dat ik U ooit beleedigd heb. Ik verlang, mijne ziel verlangt U geheel mijn leven te beminnen, te dienen, te behagen. Ach, dat ik zulks steeds gedaan hadde! O altoosdurende Goedheid! hoe laat heb ik U gekend! Nog later,

helaas! heb ik U bemind. Dan, o Heer! versterk nu mijne liefde meer en meer. *Zoo wie onzen Heer Jesus Christus niet bemint, die zij vervloekt.*

Te dien einde bevestig ik in uwe tegenwoordigheid, en vernieuw ik de beloften, die in het doopsel voor mij gedaan, en de verbindtenissen, welke mij aldaar opgelegd zijn.

Ik verzaak den duivel, en wil noch met hem, noch met de zondaren, zijne dienaars, eenige gemeenschap hebben; ik verfoei zijne dienst, om mij aan de wet van Christus te onderwerpen. Ik verzaak de pomperijen des duivels, dat is: de regels en ijdelheden der wereld; ik zal den mensch niet meer gelukkig achten, omdat hij eer en rijkdommen bezit, noch omdat hij de vermaken en vreugden dezer wereld geniet. Hoe arm ik ben, ik zal mij rijk genoeg achten, als ik U, o mijn God! bemin; als ik de zonden

vlieden en in het beoefenen van goede werken naarstig zijn zal. Ik verzaak de werken van den duivel, de logentaal, waarvan hij de vader is; den hoogmoed, haat, nijd, en alle soorten van zonden. Ik verfoei dezelve, en ik verzoek van U de genade, om nooit iets te bedrijven, dat U mishage.

Ik geloof, Heer! help mijn zwak geloof. Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde. Ik geloof in Jesus Christus, zijnen éénigen Zoon, onzen Heer, die voor ons geboren en gestorven is. Ik geloof in den heiligen Geest, de heilige katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen, de vergeving der zonden, de verrijzenis des vleesches, en na den dood het eeuwige leven. Ik geloof al deze dingen, o mijn God! en alles, wat van de heilige, katholieke, apostelijke en roomsche Kerk, in

welker schoot ik verlang te leven en te sterven, geleerd en geloofd wordt.

Ik verbind mij, o mijn God! om voortaan in heiligheid te leven, om dus met het witte kleed der onschuld, of dat eener gevolgde regtvaardigmaking en de fakkel der liefde, die Gij mij in het doopsel of daarna gegeven hebt, voor den regterstoel van uwen Zoon Jesus Christus te verschijnen. Ik beloof, dat ik al de bevelen van uwe wet zal onderhouden. Ik zal U beminnen, en ik bemin U uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel, uit al mijn verstand en uit al mijne krachten. Ik zal mijnen evennaaste liefhebben, en ik bemin hem als mij zelven, ter liefde van U.

Help mij, o mijn God! laat niet toe, dat ik deze belofte ooit verbreke: geef mij uwe genade, om dezelve te volbrengen. Dit bid ik U, door uwen

Zoon Jesus Christus, door wien ik alleen toegang tot U hebben kan.

Gebed tot God, ten einde hij den Geest van een' volmaakten Christen, die wij in het Vormsel ontvangen hebben, in ons bevestige.

Alles komt van U, o God! het is uwe genade, die het begin, den voortgang en de voltrekking onzer zaligheid in ons uitwerkt. Nadat Gij mij in het Doopsel een nieuw leven door het water en den heiligen Geest gegeven hadt, hebt Gij mij versterkt, en een' volmaakten Christen doen worden in het Vormsel. Uw Dienaar heeft zijne handen op mij gelegd, en Gij hebt mij den heiligen Geest gegeven; Gij hebt den geest van wijsheid en kennis, van raad en sterkte, van wetenschap en godsvrucht op mij doen rusten; Gij hebt mij vervuld met den geest van uwe vreeze. Voltrek uw werk, bevestig en bekrachtig het-

gene Gij in mij begonnen hebt. Doe mij de vruchten dragen van dien goddelijken Geest. Gedoog niet, o Heere, dat eene laffe bloohartigheid, of de liefde dezes levens, of de vreeze der menschen, of de begeerte om hun te behagen, de overhand in mij krije boven de kloekmoedigheid, die Gij mij in het Vormsel hebt ingestort, om het geloof te belijden, en uwe belangen, zelfs met gevaar van mijn leven, te verdedigen. Ondersteun mij gedurig door de hulp uwer genade, opdat er niets ter wereld magtig zij, om mij tot de zonde te trekken, niets om mij het goede te doen nalaten, of de waarheid te verzwijgen. Dat ik nooit lafhartig genoeg worde, om mij over Christus, uwen Zoon, over zijn heilig Evangelie, of over zijn kruis te schamen.

Om de genade des Gebeds te verzoeken.

Heere ! leer ons bidden. Stort over ons den geest der genade en des gebeds. Uit ons zelve kunnen wij geene goede gedachten hebben : wij weten niet wat , of op welke wijze wij moeten bidden. Geef ons uwen heiligen Geest , om onze zwakheid te helpen ; om in ons te bidden en te zuchten ; om ons op eene wijze , welke U behagelijk zij , te leeren bidden en voor U te zuchten. Bereid onze ziel tot het gebed ; spreek zelf eerst tot ons hart , opdat het bekwaam zij om tot U te spreken. Open onze lippen , opdat onze mond uwen lof verkondige , en terwijl Gij den zondaar , die de zonden aankleeft , verhoort , zoo stel ons onder het getal dergenen , die U in waarheid dienen , en wier gebeden van U verhoord worden. Schep in ons een zuiver hart , en geef ons een opregt ge-

moed; leer ons, wat U behagelijk is, opdat wij hetzelfde van U verzoeken; laat ons niets van U verzoeken, dan dat uwer waardig is, en dat Gij, volgens uwe barmhartigheid, kunt vergunnen. Voeg bij dezen geest van onderscheiding den geest van vurigen ijver; ontsteek in ons eene heilige begeerte; gedoog niet, dat wij het grootste van alle goederen, U zelve, op eene flauwhartige wijze van U verlangen, of zonder aanhouden van U verzoeken. U alleen begeeren wij, U alleen zoeken wij, o God! en het geluk van U te bezitten, U te genieten, is het einde van al onze gebeden. Ondersteun ons, wanneer Gij, hetgene wij verzoeken uitstelt; doe ons door een aanhoudend en onvermoeid gebed verkrijgen, hetgene Gij nooit dan aan eene getrouwe volharding verleent. Verneder ons onder uwe almachtige hand, en indien wij U nog

mogen toespreken, schoon wij stof en assche, groote zondaars zijn, zoo verleen ons dat vermorzeld en vernederd hart, hetwelk nooit van U verstooten wordt.

Wij bidden U, in den naam van uwen Zoon Jesus Christus, op zijne verdiensten steunende, op zijne beloften betrouwende, zijne geboden gehoorzamende: vermeerder en bestuur onze standvastigheid; verhoor door uwe groote barmhartigheid de gebeden dergenen, welke Gij, zonder dat zij het hebben kunnen verdienen, uit hun niet getrokken hebt.

Om de genade, de kennis en de volbrenging van den goddelijken wil te verzoeken.

Heer! almachtige Koning! alles is aan uwe magt onderworpen, en niemand kan uwen wil wederstaan. Al mijn verlangen is, te weten, wat Gij van mij wilt gedaan hebben, hetzelfde

met vreugde te aanvaarden, en met standvastigheid gewillig te volbrengen. Maar wie, o groote God! kan uwe voornemens doorgronden? Wie kan weten wat Gij begeert? Wie zal uwen wil kennen, tenzij Gij ons uwe wijsheid gevet, en uwen heiligen Geest toezendet, om onze wegen te effenen, en ons te leeren, wat U behagelijk is? Ik weet wel, dat niemand, buiten degenen die regtvaardiglijk geleefd hebben, regt heeft, om zich voor U te vertoonen, en de kennis van uwen wil en van uwe wegen te verzoeken; maar Gij zijt vol barmhartigheid; Gij weigert niet uwen wil bekend te maken aan den boetvaardigen, terwijl Gij zelf hem de gedachte ingestort hebt, om die bekendmaking te verzoeken. Laat niet toe dat ik afdwale, door naar mijne eigene besluiten te leven, en mij zelven te willen besturen. Laat niet toe, dat ik mij zelve

bed
van
Ver
wil
dat
bel
Do
wa
Do
mi
da
ge
is,
toe
ra
m
we
ne
he
na
u
g
zi

bedriege, door mijnen wil of dien van anderen voor den uwen te nemen. Vervul mij met de kennis van uwen wil, met wijsheid, met verstand; opdat ik levende op eene wijze die U behagelijk is, U in alle dingen believe. Doe mij zonder ophouden beseffen, wat U aangenaam, wat volmaakt is. Doe mij uwen wil, voor zooverre hij mij thans bekend is, volbrengen; opdat ik denzelven nog verder, in hetgene mij daarvan nu nog onbekend is, verdiene te kennen. O bewaar mij toch van ooit onder het getal dier rampzaligen gesteld te worden, welke met zulke zware straffen bedreigd worden, omdat zij den wil van hunnen Meester gekend en niet volbragt hebben. Schenk mij, o God! de genade, om het groote voorbeeld van uwen Zoon Jesus Christus na te volgen, die, niet gekomen zijnde om zijnen wil te doen, aan den uwen, tot

den dood toe gehoorzaamde. Geef, Heer! dat mijne spijs zij uwen wil te doen, en uw werk te volbrengen.

Om de goddelijke liefde te verzoeken.

Waar kan, waar moet mijn hart meer naar wenschen, o mijn God! dan naar de genade om U te beminnen? Gij staat mij toe, dat ik U beminne, en welk eene eer is dat voor een nietig schepsel! Gij gebiedt het mij, en hoe regtmatig is dat bevel! Gij bedreigt mij, indien ik U niet bemin; en hoe verschrikkelijk zal het zijn in de handen van U, den levenden God, te vallen! Ach, Heer! was er dan nog een gebod, bedreiging of straf noodig, om ons tot het genieten van ons grootste geluk aan te sporen? Helaas, Heer! is het niet de grootste aller ellenden, U niet te beminnen? Ik zal U beminnen, Heer! mijne sterkte, mijne toevlugt, mijn Verlosser!

O schoonheid, altijd nieuw, altijd oud! O eeuwige schoonheid, o allerminnelijkste God! hoe laat begin ik U te beminnen. Ik kan U niet beminnen gelijk ik moet, tenzij Gij mij U doet beminnen, en de heilige Geest uwe liefde in mijn hart verspreide. O mijn God! geef mij uwe liefde; maak dat ik U beminne uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel, uit al mijn verstand, uit al mijne krachten; geef dat ik, ter liefde van U, mijnen naaste beminne gelijk mij zelven; geef mij die liefde, die U bemint om U zelven, die den vriend bemint in U, en den vijand ter liefde van U; geef mij die liefde, die U boven alles schat, die alles aan U opdraagt, U in alles beoogt, die haar eigen belang niet zoekt, die uwe eer betracht, die U onderdanig is, die uw woord onderhoudt; geef mij die liefde, die geduldig, zacht-

moedig, ootmoedig, voorzigtig is; die geen kwaad denkt, die zich over de ongerechtigheid niet verheugt, maar die zich verblijdt over de waarheid; eindelijk, geef mij die liefde, zonder welke ik niets ben, zonder welke mij niets kan baten; de liefde, die niet voorbijgaat, die zoo sterk is als de dood, in welke de verdiensten van den regtvaardigen bestaan in dit leven, en zijne belooning en gelukzaligheid in de eeuwigheid.

Om den geest van boetvaardigheid te verzoeken.

Lees het Gebed voor het onderzoek van het geweten. bladz. 88.

Gebod om de wijsheid van God te verzoeken, getrokken uit het Boek der Wijsheid, Hoofdst. 9.

ô God mijner voorvaderen! God der barmhartigheid, die alles door uw woord gemaakt en geschapen hebt! geef mij die wijsheid, die bij uwen Troon staat, en verstoot mij

niet uit het getaluwer kinderen ; want ik ben uw dienaar , en de zoon uwer dienstmaagd , een zwak mensch , en niet zeer bekwaam om uwe wet te verstaan. Hoe volmaakt iemand ook schijne te zijn , hij zal niet geacht worden , indien hij niet voorzien is met uwe wijsheid. Zend dan die wijsheid uit uwen heiligen Hemel , en van den troon uwer heerlijkheid , opdat dezelve met mij zij , en met mij werke , en dat ik wete , wat U aangenaam is. Want zij heeft de kennis en de wetenschap van alle dingen ; zij zal mij in mijne werken met omzigtigheid besturen ; zij zal mij door hare magt bewaren , en al mijn doen en laten zal U alsdan welgevallig zijn. O mijn God ! geef ons uwe wijsheid , en zend uwen heiligen Geest , ten einde de paden dergenen , die op aarde zijn , te verbeteren , en den menschen uwen wil te leeren kennen.

Om van God te verzoeken de genade, van
zijnen staat wel te beleven.

ô God, wiens wijsheid alles be-
stuurt, en wiens voorzienigheid een
ieder de plaats toeschikt die hem
dienstig is: ik dank U, in volle tevren-
denheid, wegens uwe beschikking te
mijwaarts, voor den staat en het be-
roep, waarin het U behaagd heeft
mij te stellen. Doe mij er de pligten
van kennen, en geef mij uwe genade,
om ze te volbrengen. Doe mij mijn
beroep zoodaniglijk beminnen, dat
ik hetzelfde getrouwelijk waarneme,
en dat ik er mij zoo verstandiglijk
in gedrage, als deszelfs verhevenheid
en uwe goedheid, die mij daarin
gesteld heeft, vorderen. Laat mij
niet heen en weer geslingerd worden
door de ongestadigheid van eenen on-
gerusten geest, aan welken de arbeid
verdriet, of die daarin verslapt en

van
be-
een
em
re-
te
be-
eft
en
e,
ijn
lat
e,
ijk
id
in
ij
en
n-
d
n

vertraagt, die genegen is tot verandering, en die het geluk, hetwelk hij zich in het beroep van anderen verbeeldt, benijdt; maak mij onderdanig aan uwen wil; vervul mij met uwen geest, met wijsheid, met de kennis en wetenschap, die tot het bewind, hetwelk Gij mij toevertrouwd hebt, vereischt worden. Doe het talent, hetwelk Gij mij geschonken hebt, en waarvan ik U rekenschap zal moeten geven, vruchten in mijne handen dragen. Doe mij alles, wat Gij van mij vereischt, betrachten; doe mij allerhand goed behartigen, opdat ik uwen wil volbreng; doe eindelijk in mij, en met mij alles, wat U aangenaam zijn kan.

Om de ootmoedigheid te verzoeken.

Eeuwige Zoon Gods! gelijk aan uwen Vader, die U niet alleen verne-derd hebt, om de menschelijke natuur

en de gedaante van een' dienstknecht aan te nemen, maar ook om den schandelijksten dood aan het moordhout des kruises te sterven: leer mij mijzelven verootmoedigen; laat mij van U leeren, dat Gij zachtmoedig en nederig van harte zijt; leer mij die gewigtige les, waarin al de wetenschap van een' Christen bestaat, dat ik niets van mij zelven ben, en dat ik al hetgene ik mogt hebben, van U heb, en U moet opofferen. Verneder mij onder uwe almachtige hand, die mij mijn niet, mijne zwakheid en mijne zonden doet kennen en gevoelen. Gedoog niet, o Heer! dat ik mij zelven zoo verheffe, dat ik mij met die trotsche oogen beschouwe, die iets in mij zouden meenen te zien, dat er niet in is. Gedoog niet, dat ik U bestrijde met uwe eigene goederen; en dit zou ik doen, als ik de genade en gaven, die ik van U ont-

van
sch
geta
wel
doe
de
wo
we
gee
mi
zoo
zel
toe
te
zo
m
al
bi
or
v
w
d
o

vangen heb, mij zelven wilde toeschrijven. Laat mij nimmer onder het getal van die schijnheiligen komen, welke in de goede werken, die zij doen, niets anders beoogen, dan van de menschen gezien en geacht te worden, en daarom hun loon reeds weg hebben op deze wereld. Laat geene vleijerij of lof van menschen mij verleiden; laat mij dien lof niet zoeken of beminnen, maar in mij zelven zuchten en beven, als ze mij toevloeit. Laat mij, verre van mij te verheffen, en de eerste plaats te zoeken, de laagste nog te hoog voor mij achten; laat mij anderen aanzien als boven mij gesteld, hen met eerbiedigheid bejegenen, mij gaarne onder hun gevoelens buigen, en mij verblijden, als zij boven mij gesteld worden. Eindelijk, geef, o mijn God! dat ik waarlijk ootmoedig zij, gaarne onbekend blijve, en dat ik een slecht

gevoelen van mij zelven hebbende ,
alle vernedering en versmading
kloekmoediglijk verdure.

Om de kuischheid te verzoeken.

Ik weet, o mijn God! dat ik de
onthouding niet kan hebben, tenzij
Gij mij dezelve verleenet; en deze
kennis, dat de onthouding van U
moet komen, is alreeds een uitwerk-
sel uwer wijsheid en genade. Ik
kom tot U, mijn God! en bid om
dezelve uit geheel mijn hart. Geef
mij hetgene Gij gebiedt, en gebied
dan, wat U behaagt. Gij gebiedt mij
kuisch te zijn; geef mij kuische ooren,
eene reine tong, zedige nedergesla-
gene oogen. Zuiver mijn verstand,
en vervul het met uwe woorden,
welke kuische en reine woorden
zijn. Vestig de kuischheid in mijn
hart, en vervul het door den hei-
ligen Geest met uwe liefde, welker

vlammen zuiver, heilig zijn, en die niet brandt dan voor U. Schep in mij een rein hart en vernieuw in mijn binnenste den opregten geest. Doe mij steeds gedenken, dat de leden mijns ligchaams de leden van Jesus Christus zijn; dat ik uw tempel ben; dat uw geest in mij woont, en dat ik dikwijls in het heilig Sakrament des Altaars, dat maagden voortbrengt, door het nuttigen van het vlekkelooze Lam ben geheilgd geweest. Laat niet toe, dat eene ziel, een ligchaam U toegewijd, door de minste smet vervuild of ontheilgd worde. Gij hebt aan de zuiveren van harte beloofd, dat zij U zien zullen in de eeuwige zaligheid; voeg uwe genade bij uwe belofte, en reinig ons van alle besmettingen des geestes en des vleesches, opdat wij ons door uwe vreeze volkomen heilig maken.

Om het geduld te verzoeken.

Gij hebt ons geleerd, Heer! dat het geduld ons noodzakelijk is, opdat wij, uwen wil volbrengende, aan de goederen, die Gij ons toegezegd hebt, deelachtig zouden worden. Maak mij geduldig; ondersteun mij zoowel in de kleinste als grootere ongevallen; opdat ik, mij zelven in geduld bezittende, tot geene bitterheid, geene stoutmoedigheid, tot geen morren of klagen vervoerd worde. Jesus Christus heeft voor ons geleden, ons een voorbeeld nalatende, opdat wij zijne voetstappen zouden navolgen. Als men Hem lasterde, schold Hij niet; toen men Hem mishandelde, dreigde Hij niet. Verleen mij de genade, om mijn leven naar dit voorbeeld te schikken. Dat het geduld der Profeten mij ten voorbeelde zij, die in den naam des

Heer
van
zelve
ande
noen
Doe
mij
ziel
hed
de
wel
hee
uw
uw
dig
teg
zer
aa
vo
vo
ve
sl
al

Heeren gesproken hebben : het lijden van Job, het lijden van den Heer zelve, dat van zijne Apostelen en andere Heiligen, die wij gelukkig noemen, omdat zij geleden hebben. Doe mij het lijden beminnen; geef mij den troost en den vrede eener ziel, die vermaak neemt in de krankheden, in de noodzakelijkheden, in de verdrukkingen en vervolgingen, welke zij voor Christus Jesus te lijden heeft. Ik aanbid en zegen de wijsheid uwer besturing, en de voornemens uwer barmhartigheid en regtvaardigheid te mijwaarts, zoowel in de tegenspoeden, die Gij zelf mij toezendt, als die mij door menschen aangedaan worden. Ik kus met eene volkomene onderwerping aan uwe voorzienigheid de hand, die mij slaat, verzekerd zijnde, dat Gij mij niet slaat, dan om mij te genezen. Ik leg allen haat, en ook de minste verbit-

tering tegen mijne vijanden af, en ik bid U voor hen. Ik dank U, mijn God! dat Gij mij door de menigvuldige verdrukkingen dezes levens beproeft; ik bid U, dat deze beproeving een volmaakt geduld in mij te weeg brenge, opdat mij niets ontbreke, en ik volmaakt zij voor uwe oogen.

Om God voor zijne weldaden en genaden te danken.

Wat is billijker, o mijn God! dan dat ik U op alle plaatsen en te allen tijde dank betuige voor alle weldaden, die Gij zoo overvloediglijk en zonder ophouden over mij, onwaardige, blijft uitstorten? Wat heb ik toch, dat ik van U niet ontvangen heb, en wat ben ik anders, dan alleen datgene, hetwelk Gij mij gemaakt hebt? Alle oogenblikken van mijn leven zijn zoo vele genaden, die Gij mij verleent. Op dit oogenblik,

waarin ik mij voor uwe voeten kom werpen, om U voor uwe laatste weldaden te danken, herinner ik mij de duizende van gunsten, waarmee Gij mijn geheele leven verrijkt hebt. Ik dank U voor allen, o God mijner vaderen en mijn God! Ik ben uwer ontfermingen onwaardig. Ik erken, dat alles ver boven mijne verdiensten is. Wat zal ik U ter wedervergelding geven? Ik zal U te allen tijde zegenen, uw lof zal altoos in mijnen mond zijn. Ik zal alle schepsels uitnoodigen, om U te loven, U te danken, U te beminnen. Ik zal uwe genaden zorgvuldiglijk bewaren, en dezelve door een heilig gebruik tot mijne heiligmaking en uwe glorie besteden. Ik heb U gebeden, en Gij hebt mij verhoord. Ik heb uwen naam aangeroepen, en Gij zijt mij te hulp gekomen. Wees geloofd, o mijn God!

die mijn gebed niet hebt verstooten, of uwe barmhartigheid van mij niet hebt weggenomen. Wees geloofd door uwen Zoon Jesus Christus, door wien Gij ons met allerhande zegeningen vervult. Nu zal ik altoos op U hopen : met vertrouwen verzoek ik van U de gunst, om al die genaden, welke ik tot nog toe van U genoten heb, niet te verliezen. Indien Gij mij maar één oogenblik verlaat, indien Gij mij aan mij zelven overgeeft, dan zal ik on-dankbaar worden ; ik zal uwe gaven misbruiken ; ik zal die tegen U kee-ren, en tot mijn eigen bederf be-steden. Laat zulks niet toe, o mijn God ! voeg gedurig nieuwe genaden bij de oude ; vermenigvuldig over mij uwe barmhartigheden ; bereid mij door eene gedurige opvolging van zegeningen en genade, en doe mij komen tot de voltrekking van alle genaden, tot het eeuwige leven, al-

wa
de

Gebe

uw

op

da

zu

de

H

aa

zi

en

d

D

li

e

s

e

i

t

waar Gij, onze verdiensten beloonende, uwe eigene gaven zult kroonen.

Gebod voor den Paus en geheel de Geestelijkheid.

ô Heere Jesus! onzichtbaar Hoofd uwer Kerk, die haar zoodaniglijk op den vasten steen bevestigd hebt, dat de poorten der hel haar nimmer zullen overweldigen: bewaar, bestuur dengene, welke Gij tot haren eersten Herder en tot haar Opperhoofd hebt aangesteld. Dat hij zoowel de eerste zij door zijne heiligheid, geleerdheid en zijnen ijver, als hij de eerste is door zijnen rang en zijne bediening. Dat hij de Stedehouder zij van uwe liefde, gelijk hij het is van uw gezag en uwe magt; dat hij uwe kudde besture door uwe liefde, en haar tot een voorbeeld verstrekke; dat hij ijverig en vurig zij, om uwe eer voor te staan; onbezweken in het verdedigen van uwe belangen; dat hij den

kwaadwilligen manmoedig tegenstand biede. Geef eindelijk, dat hij, die zich dienaar uwer dienarennoemt, hen door uwe voetstappen en volgens uwen Geest geleide, en eindelijk met zijne geheele kudde ten Eeuwigen Leven opvare. Gij, o heiligste God! die geheiligd wilt zijn in degenen die tot U naderen: geef de heiligheid aan uwe Priesters en al uwe bedienaars. Reinig, volgens uwe belofte, de kinderen van Levi, opdat zij U de offerande in regtvaardigheid opdragen, en hun offer U aangenaam zij. Maak met hen een verbond des levens en des vredes. Geef hun uwe vrees, opdat zij steeds daarmee bezield in uwe tegenwoordigheid verschijnen. Leg de weg der waarheid in hunnen mond; de ongerechtigheid vinde geene plaats op hunne lippen. Doe hen voor uw aanschijn wandelen in vrede en gereg-

tigh
van
wor
ber
dac
de
me
toe
na
tie
lig
le
zi
G
v
z
t

tigheid, opdat de zondaars door hen van de wegen der ongerechtigheid worden afgekeerd. Maak dat zij onberispelijk zijn en vrij van alle misdaden, want zij zijn uwe Engelen op de aarde, en de uitdeelters uwer geheimen. Dat zij noch hoogmoedig, noch toornig, noch zinnelijk, noch begeerig naar vuil gewin zijn, maar goeder-tieren, zachtmoedig, gematigd, heilig, zedig, bekwaam om de gezonde leering te leeren, en degenen, die zich daartegen stellen, te bestraffen. Geef eindelijk, dat zij niet leven dan voor U, dat zij, van de wereld en zich zelve ontslagen, niet anders betrachten dan uwe belangen, uwe glorie.

Voor de tijdelijke Overheid.

Indien wij, o God! voor degenen die Gij als Overheid gesteld hebt, bidden, dan doen wij hetgene U behaagt, want Gij wilt dat alle men-

schen zalig worden, en tot de kennis der waarheid komen. Wij bidden U voor hen, niet alleen opdat wij onder hun wijs bestuur een vreedzaam en gerust leven in alle godvruchtigheid en eerbaarheid mogen leiden, maar ook, opdat zij mogen zalig worden door U te gehoorzamen, en het gezag en de grootheid, die zij van U ontleend hebben, tot uwe glorie en handhaving uwer heilige bevelen besteden. Onderrigt degenen die Gij tot regters der aarde aangesteld hebt, en leer hen U te dienen met vreeze, en zich in U te verheugen. Leer hen, dat zij geen menschelijk, maar een Goddelijk gezag oefenen, en dat alles, wat zij gevonnisd zullen hebben, op hunne rekening komen zal. Doe hen levendig beseffen, dat het oordeel over hen zeer zwaar zal zijn; dat Gij geene grootheid, of verhevenheid, van wien het ook zij, ontzien zult;

dat de grooten met de grootste straffen zullen gekastijd worden. Spreek tot het hart van alle grooten en rijken dezer wereld, en gebied hen zoodaniglijk, dat zij uw gebod gehoorzamen; dat zij zich niet verheffen, hun vertrouwen niet stellen op den voorspoed en de rijkdommen, die zoo onzeker en vergankelijk zijn; maar op U alleen hopen, het goede doen, rijk in goede werken en groot in deugden worden; dat zij regtvaardig en milddadig zijn, en zich eenen eeuwigen schat vergaderen, die hen ter bezitting van U geleide. Amen.

Voor de bekeering der Zondaars.

ô God! wees mij arme zondaar genadig. Wees ook allen genadig, die met zonden beladen zijn; vergun mij de vrijheid, Heere! dat ik ook voor hen smeek. Gij wilt den dood des zondaars niet; Gij wilt niet, dat

er iemand verloren ga , maar dat wij ons allen tot boetvaardigheid begeven ; Gij hebt het gebed van Mozes , die U voor een geheel wederspanning volk bad , niet kunnen wederstaan ; Gij klaagt , als er niemand gevonden wordt , die uwe gramschap ontwaapt ; Gij gebiedt ons voor elkander te bidden , opdat wij allen zalig worden ; Gij verzekert ons , dat wij , zoo wij éénen zondaar op den regten weg brengen , onze ziel van den dood verlossen , en de menigte onzer zonden bedekken . Dit , o Heere ! dit doet mij met vertrouwen voor U verschijnen , om uwe groote barmhartigheid , welke in mij zoo veel te vergeven heeft , ook voor anderen af te smeeken . Vergeef het hun , Heer ! want zij weten niet wat zij doen . Open hunne oogen , opdat zij , in hun gemoed tredende , zich zelven kennen , vonnissen , en beseffen , hoe bitter

het is U te verlaten; open hunne ooren; doe hen die almachtige stem hooren, welke de dooden eens zal opwekken; breek; vermorzel de versteendheid hunner harten, opdat zij uw woord gehoor geven, en uwe genade niet langer wederstaan. Gedenk uwer ontfermingen; gedenk het bloed van uwen Zoon Jesus Christus. Zalighen, die Gij tot zulk een prijs gekocht hebt; verhoor het gebed dat uwe liefde ons doet storten, en dat wij U opdragen om U te gehoorzamen om U welgevallig te zijn. Amen.

Gebod van Kinderen voor hunne Ouders.

Voor mijne ouders te bidden, o Heer, is een pligt, dien Gij mij hebt opgelegd. Het is een deel van die liefde, welke ik hun, volgens uw gebod, moet toedragen, en de eerste der behulpzaamheden, die Gij mij gebiedt, hun ten allen tijde te bewij-

zen. O barmhartige en vreeselijke God, die de kinderen zegent om hunner ouden wille, en die somtijds de zonden der ouders straft, door uwe regtvaardige straf over de kinderen uit te storten: laat mij toe, dat ik U voor de genade, aan mijne ouders beweze, danke; dat ik de vergeving hunner zonde van U verzoeke. Gij wilt dat ik de magt, die Gij over mij hebt, in hen eere, en dat ik hun het leven, hetwelk Gij mij gegeven hebt, schuldig zij. Beloon hen voor hetgene, waarvoor ik geene belooning geven kan. Vergeld hun de moeilijkheden en zorgen, die zij voor mij gehad hebben. Bewaar hen, geef hun een lang, gelukkig en vreedzaam leven. Doe hen deel hebben aan de zegeningen der heilige Patriarchen; geef den wasdom aan de vruchten hunner regtvaardigheid; doe hen allerhande goede werken overvloediglijk

voortbrengen, opdat zij, daardoor verrijkt zijnde, deelgenooten der eeuwige zaligheid verdienen te worden.

Gebod van Ouders voor hunne Kinderen.

Gij zijt de Schepper en de waarachtige Vader mijner kinderen, o mijn God! zij behooren U toe; Gij hebt mij dezelve gegeven. Ik heb hun noch geest noch ligchaam gegeven; niet ik, maar Gij hebt hunne beenderen en leden zamengevoegd. Ik draag hen aan U op, en wetende dat zij U toebehooren, onderwerp ik hen en mij zelven met geheel mijn hart aan al de schikkingen van uwen wil en uwe voorzienigheid te henwaarts. Dan, terwijl ik U bid, dat Gij hen wilt zegenen, en ik hen in uwen naam zegene, verzoek ik noch den dauw des hemels, noch de vettigheid der aarde voor hen. Indien ik iets in het bijzonder voor hun ligchamelijk leven

dnrfde verzoeken , dan zou ik U bidden , dat Gij hun noch rijkdommen , noch armoede , maar alleenlijk het noodige onderhoud des levens wildet laten toekomen. Mijn gebed zal christelijker en U aangenamer zijn , indien ik voor hen en mij zelven eerst uw koningrijk en uwe regtvaardigheid zoek , en U de zorg bevolen laat , van ons hetgene Gij goedvindt , toe te werpen. Dus verzoek ik alleen wijsheid en een leerzaam gemoed. Ik durf ook de eerste plaatsen in uw koningrijk , aan de regter- en linkerzijde van uwen Zoon Jesus Christus voor hen niet verzoeken ; maar ik verzoek , dat Gij hun eene levendige vrees voor de zonden wilt inboezemen , dat Gij hen van het kwade aftrekken , van de besmetting der wereld bewaren , naar de regels van uw Evangelie wilt doen opwassen , dat Gij hen christelijke gemoedsbewegingen , de eenvoudigheid

en
einc
Laa
geb
van
doe
sch
zaa
do
Gi
uit
zeg
ov
en

zi
en
va
n
V
h

en opregtheid uwer kinderen, en eindelijk uwe liefde wilt instorten. Laat niet toe, dat ik de stem van mijn gebed logenachtig make door de stem van mijn leven; laat niet toe, dat ik door kwade voorbeelden, door onbescheidene raadgevingen of onachtzaamheden, vernietig, hetgene ik door mijn gebed van U verzoek, en Gij door uwe ontferming in hen zult uitwerken. Zegen mij door hen te zegenen; waak over mij, opdat ik over hen wake, en hen in wijsheid en uwe vrees opvoede. Amen.

Voor de vruchten der aarde.

Onze Vader, die in de hemelen zijt! wij verzoeken boven alles uw rijk en uwe gerechtigheid; wij verzoeken van U de heiligmaking van uwen naam en de komst van uw koninkrijk. Wij onderwerpen ons uit geheel ons hart aan uwen wil, en aan de schik-

kingen uwer voorzienigheid. Zonder ons te bekommeren, waarmede wij onze ligchamen zullen spijzen, verwachten wij van U het voedsel, dat Gij ons geven zultten bekwamen tijde. Het is volgens de schikking uwer voorzienigheid, dat wij hetzelfde van U verzoeken. Gij wilt, dat rijken zoo- wel als armen U dagelijks om hun brood bidden. Open uwe hand, Heer! en alles zal vervuld worden met uwen zegen. Geef uwen zegen, en de aarde zal hare vruchten brengen. Meet volgens uwe wijsheid de hitte en de koude, den regen en den daauw af, die zoo noodzakelijk zijn om eenen gelukkigen oogst te bekomen. Deze goederen der aarde, die noodzakelijk zijn tot behoud van ons leven, verzoeken wij van U, om dezelve tot uwe glorie te gebruiken, en tot werken van godvruchtigheid en liefde te besteden. Maar wij verzoeken met veel

uriger begeerte van U de goederen der eeuwige zaligheid, de hitte van uwengeest en uwe liefde, den dauw van uw woord, den regen uwer genade, en alles wat ons noodig is, om vruchten van boetvaardigheid en gerechtigheid voort te brengen. Amen.

Om God na den Oogst te danken.

Hoe goed zijt Gij, o God van Israël! dengenen die opregt zijn! Welk eene goedheid hebt Gij zelfs voor zondaren! Voor deze, zoowel als voor de regtvaardigen, rijst uwe zon op, en Gij bevochtigt hunne aarde met uwen regen, om die vruchtbaar te maken. Wij vergrammen U, en Gij bewaart ons; wij misbruiken het leven, dat wij van U ontvangen hebben, en Gij onderhoudt hetzelfde door eene steeds wakende voorzienigheid. O Heer! dat toch alles, wat Gij geschapen hebt, U love; dat al uwe Heiligen

U zegenen. Onze oogen waren op U gekeerd en hoopten op U, en Gij hebt ons ten bekwamen tijde het voedsel gegeven. Gij hebt uwe hand geopend, en al het gedierte met uwen zegen vervuld, gevende aan een ieder wat hem noodig is. Blijf bij ons met uwen zegen, o Heer! en doe ons de goederen, welke Gij ons verleend hebt, wel gebruiken. ô Gij, die aan Israël gebodt, de eerstelingen der ingezamelde vruchten U te offeren, en de overblijfsels van den oogst voor de armen te laten liggen: doe ons alléén het noodige voor ons behouden, om het tot uwe glorie te gebruiken, en het overige milddadiglijk den armen uit te deelen. Gij, die den zaaijer zaad geeft om te zaaijen, en hetzelfde vermenigvuldigt, om ons brood tot ons onderhoud te bezorgen: zaai in ons goede werken, het goede zaad van uw woord, uwe

genade; vermenigvuldig, vermeerder de vruchten onzer regtvaardigheid, opdat wij, in alles rijk zijnde, der eeuwige gelukzaligheid waardig zijn mogen. Amen.

Gebed in allerlei nooden.

O Heer! wij kunnen nimmer buiten U, en in welke nooden wij ons immer bevinden, wij moeten ons steeds tot U keeren, die onze toevlugt en sterkte zijt in alle rampen die ons bestrijden. Gij, o Heer! kent onze noodwendigheden, ook bevorens wij U die in het gebed te kennen geven, bevorens wij die gevoelen, bevorens wij zelven die kennen. Gij ziet in wat kommerlijke omstandigheden ik gesteld ben. Gij hebt zulks toegelaten tot uwe glorie, en opdat ik er heil voor mijne ziel uit trekken zoude. Ik verheerlijk U, ik dank U, voor mijne zwak-en krankheden, opdat de kracht

van Jesus Christus in mij blijve. Ik vermag niets zonder U; maar ik vermag alles, indien Gij mij versterkt. Heer, God mijner vadersen! U is de magt en kracht, en daar is niemand, die U kan wederstaan. Gij hebt ons geboden onze toevlugt tot U te nemen, als wij ons in benaauwdheden en tegenspoeden zouden bevinden; maar Gij hebt ons ook beloofd, dat Gij ons zoudt verhooren, als wij U zouden aanroepen. Neig dan, o mijn God! neig uwe ooren, en verhoor mij, want ik ben arm en behoeftig; daar is geene kracht in mij; en naardien ik niet weet, wat ik doen moet, is er niets overig, dan mijne oogen tot U op te heffen. ô God, wien het gebed der vernederden steeds aangenaam geweest is: verhoor den rampzalige, die U bidt, die geene toevlugt heeft, dan U, o Vader der ontfermingen!

Gebed in voorspoed en vreugde.

Heer! mijne ziel verheerlijkt U, en mijn geest stelt al zijne vreugde in U. Gij hebt mij met een gunstig oog aangezien, en al wat ik bezit, heb ik van U ontvangen. Ik dank U daarvoor met eene ootmoedige erken-
tenis. Laat niet toe, bid ik U, dat ik U met uwe eigene gaven bestrijde, noch dat ik uwe goederen misbruike, en U door een kwaad gebruik der-
zelve vertoorne. Ik weet, dat voor-
spoed dikwijls het hart der menschen bederft, en dat wij in overvloed veelal de hand vergeten, die ons zegent. Ik beef, als ik het gevaar, en daarbij mijne zwakheid bedenk. O, dat ik toch nimmer aan hen gelijk worde, die, in eere gesteld zijnde, verstandeloos geworden zijn. Ik zal de vreugde dan aanzien als eene dwaasheid; ik zal tot het lagchen zeggen : waarom ver-

leidt Gij mij? In den tijd van voor-
spoed zal ik dien van tegenspoed
voor mijn geheugen brengen. Geef
mij, o God! de rust en de blijdschap
van een goed geweten, van eene op-
regte bekeering en volmaakte liefde;
trouwens, welke vreugde kan er in
mij plaats hebben, als ik in de dui-
ternissen der zonden begraven, of,
door mijne hartstogten verblind, het
licht van den hemel, van uwe waar-
heid en genade niet zie? Geef dat ik
mij in U verblijde, opdat ik de aard-
sche blijdschap met matigheid en
zonder aankleving genietende, mij
verblijdende als of ik mij niet ver-
blijde, steeds hake naar die eeuwige
blijdschap, welk de zaligen smaken
in U, van U, en voor U: door onzen
Heer Jesus Christus. Amen.

Gebod in benaauwdheid.

Waarom zijt Gij bedroefd, mijne

ziel
Go
Hij
Go
Oo
ba
dr
de
mi
to
ni
te
va
kr
ge
va
zo
de
ke
be
h
d
d

ziel! waarom zoo ontsteld? Hoop op God, want nog zal ik hem loven. Hij is mijn Zaligmaker en mijn God! — Uw naam zij geloofd, Heer! Ook als Gij verstoord zijt, zijt Gij barmhartig, en in den tijd der verdrukkingen vergeeft Gij de zonden dergenen, die U aanroepen. Ik keer mij tot U, Heer! ik hef mijne oogen tot U op. Het betaamt den mensch niet de geheimen uwer raadsbesluiten te willen doorgronden; maar dit gaat vast voor uwe dienaren, dat zij gekroond zullen worden, na beproefd geweest te zijn. Indien wij het goede van uwe hand aannemen, waarom zouden wij ons dan ook niet met onderdanigheid onder uwe roede bukken? Uw naam zij gezegend. Ik ben bereid om nog meer te lijden, indien het uw wil zij. Ik verzoek alleen omgeduld en wijsheid, om beter te lijden, dan ik tot nog toe gedaan heb. Gij

wilt dat wij onzen mond in het lijden niet ontsluiten om te morren en te klagen, maar wel tot een ootmoedig gebed. Ik roep U dan aan in mijne verdrukking; en ofschoon ik mij schame, dat ik die overvloedige blijdschap, die uwe Heiligen in vervolgingen en benaauwdheden bespeurden, niet gevoele, dank ik U echter, dat Gij mij eenige overeenkomst doet hebben met uwen Zoon Jesus Christus, die door geen' anderen weg, dan dien des lijdens, in zijne heerlijkheid is ingegaan. Doe mij uit deze kweeling al het voordeel trekken, dat Gij er voor mij in beoogdet; verlos mij er van, als het U behaagt, of geef mij de kracht om geduldig te lijden, indien het uw voornemen is mij nog langer te beproeven.

Gebed in Ziekte.

Mijn Vader! neem dezen kelk van

mij weg; nogtans dat uw wil geschiede, en niet de mijne.

ô Mijn God! ik neem de pijnen der ziekte, en zelfs den dood aan, tot voldoening voor mijne zonden.

Heer! sla, brand en kerf nu; spaar mij alleen in de eeuwigheid.

Heer! straf mij niet in uwe verbolgenheid, en kastijd mij niet in uwe gramschap. Ontferm U mijner, want ik ben krank; genees mij, want mijne beenderen zijn ontsteld.

Noch geneesheeren, noch geneesmiddelen kunnen mij de gezondheid geven, maar uw almachtig woord alléén, o Heer! Genees mij, en ik zal genezen zijn; behoud mij, en ik zal behouden zijn.

Dit ligchaam, dat bederft, bezwaart mijne ziel. Wie zal mij verlossen van dit ligchaam des doods? Uwe genade alléén, o mijn God! door Christus onzen Heer.

Jesus, Zoon van David! ontferm U mijner; kom tot mij, eer ik sterf.

Heer! ik lijde hevige smarten, geef een genadig antwoord op mijn gebed. Wat zal ik zeggen, en wat zult Gij mij antwoorden? Gij hebt mij deze ziekte toegezonden: uw wil geschiede. Ik zal al de dagen mijns levens voor U overdenken in de bitterheid mijns harten.

Gij zijt regtvaardig, Heer! al uwe oordeelen zijn regtvaardig, al uwe wegen zijn barmhartigheid en waarheid. Wees mij gedachtig; neem geen wraak over mijne zonden; gedenk niet aan mijne boosheden.

Heer! handel met mij naar uwen wil; gebied dat mijn geest in vrede ontvangen worde; want het is mij beter te sterven dan te leven.

Ik weet, dat mijn Verlosser leeft, dat ik ten jongsten dage zal verrijzen, en dat ik mijnen Verlosser in

dit ligchaam zal zien. Deze hoop is in mijn' boezem weggelegd.

Ik vrees te sterven, omdat ik nog niet bereid ben; maar ach! zal het mij beter zijn te leven, daar ik zoo weinig in deugden vorder? Mijn God! ik verlaat mij op uwe barmhartigheid.

Als men wederom gezond is.

Ik loof U, Heere, God van Israël! ik dank U voor de ziekte, welke Gij mij hebt toegezonden, en voor de gezondheid welke Gij mij wedergegeven hebt; Gij hebt U mijner ontfermd. O, dat ik U nu volmaakter loofde! Geef, dat ik U het offer van uwen lof en mijne gezondheid te allen dage in dankbaarheid opdrage. Ik had den dood verdiend, en moest op denzelfden dag, toen ik één uwer geboden schond, gestorven zijn. Gij hebt uw vonnis uitgesteld, en mijne dagen verlengd, om die tot uwe ver-

heerlijking en mijne zaligheid te besteden. Gij begeerdet den dood des zondaars niet, maar dat hij zich zoude bekeeren en leven. Gij hebt mij niet geslagen, dan om mij te genezen; het was U genoeg mij te vermanen, dat mijn leven U toebehoort, en dat ik mijne genegenheid van het leven moest aftrekken, mij tot den dood bereiden, en tot U wederkeeren door eene opregte boetvaardigheid. Neem nu, o Heere! het overige van mijn ellendig leven aan. Neem voor de jaren die vervlogen zijn, het leedwezen, de schaamte en het zuchten van een berouwhebbend hart aan. Zegen en neem het voornemen aan, hetwelk ik in uwe tegenwoordigheid vorm, van voordeel uit mijne ziekte te trekken, en mijne gezondheid tot uwe dienst te besteden. Op het voorbeeld van hem, die onder velen alléén zich voor de voeten van mij-

nen
voor
baar
gen
mij
Doe
bro
de
ste

kra
do
gle
loc
va
we
G
da
za
di
zu

nen Jesus nederwierp, kom ik mij voor U vertoonen, om U mijne dankbaarheid te betuigen. O geef mij de genade, om het voornemen, dat Gij mij ingestort hebt, uit te voeren. Doe mij voortaan een leven, dat zoo broos is, verachten, om alléén voor de eeuwigheid mijne zorgen te besteden. Amen.

Gebod voor een' Zieke.

Heere! hij dien Gij lief hebt, is krank; o, geef dat zijne ziekte niet doodelijk zij, maar diene tot uwe glorie en zijne heiligmaking. Ik geloof, dat Gij de Christus zijt, de Zoon van den levenden God, die in deze wereld gekomen zijt. Ik geloof, dat Gij de verrijzenis en het leven zijt; dat degene die in U gelooft, leven zal, schoon hij dood is, en dat allen die leven en in U gelooven, nimmer zullen sterven. Ik geloof, Heere! on-

dersteun mijn zwak geloof. Gij hebt zoo vele zieken in uw sterfelijk leven genezen, ten verzoeke dergenen, die dezelve tot U bragten. Ik beken, dat ik niet waardig ben mij voor U te vertoonen, of dat Gij eenigzins acht op mijn gebed zoudt geven. Ik weet, dat het brood der kinderen niet voor de honden moet geworpen worden; doch ook deze eten wel van de brokjes, die van de tafel des Heeren vallen. Indien Gij wilt, kunt Gij hem genezen, voor wien ik bid; zeg slechts één woord, en hij zal gezond zijn. Doe deze ligchamelijke ziekte verstrekken tot genezing van zijne ziel, en tot onze onderwijzing. Geef hem het geduld, en ons de liefde. Verhoor hem in den dag zijner verdrukking; behoed hem, en gun ons, dat wij met hem hier beneden U in uwen heiligen tempel nog loven, en in alle eeuwigheid zegenen in den hemel.

Als

die
Uw
vo
nu
alt
ik
na
en
Gi
ter
aa
vó
ge
ta
on
en
ve
d
s

Als er iemand van onze bloedverwanten of goede vrienden gestorven is.

Gij hebt dan, o Heer! een' vriend, dien ik zeer lief had, tot U gehaald. Uw wil geschiede! Gij hadt hem mij voor een' tijd geleend. Gij eischt hem nu wederom, en Gij neemt hem voor altijd bij U. Gij vindt het aldus goed; ik buig mij onder uwen wil, uw naam zij gezegend. Gij zult ook ééns, en mogelijk eerlang, het leven dat Gij mij toevertrouwd hebt, van mij teruggeischen. Ik zal niet altijd op de aarde blijven, en ik zal hen, die Gij vóór mij roept, eerlang moeten volgen. Hoe wenschte ik onder het getal derzulken te zijn, welken een onschuldig gemoed niets verwijt, en eene volmaakte liefde een vast vertrouwen inboezemt; die, over de langdurigheid hunner ballingschap zuchtende, naar de ontbinding

hunner ligchamen verlangen! De volmaaktheid van een' Christen bestaat, in het leven met geduld te verdragen, en den dood met vreugde aan te nemen. O wat ben ik nog onvolmaakt! Ik gevoel dat de gedachte aan den dood mij verschrikt en benaauwt. Geef, o mijn God! dat deze vrees mij ter zaligheid helpe. Dat de vreugde des geloofs de tranen afdrooge, die ik op het ontzielde ligchaam van mijnen vriend stort. Doe mij door eene opregte boetvaardigheid heilzame tranen storten over mij zelven, over mijne ziel, die door de zonden van U gescheiden is, of ten minste in gedurig gevaar van U te verliezen. Versterk mij tegen de vrees van een' dood, die geene magt heeft, dan over het ligchaam; doe mij leven voor de zonde, die ligchaam en ziel doodt. Geef dat ik U vreeze, die ligchaam en ziel in de hel kunt wer-

pen.
verg
bid
doo
doo
oph
den
voll
de,
Am

pen. Laat niet toe, dat ik den dood vergete, maar geef dat ik, dikwijls biddende voor mijnen vriend wiens dood ik betreur, mij zelven tot den dood gereed make; doe mij zonder ophouden smeeken en bidden om den geest der boetvaardigheid, de volharding ten einde toe, en de liefde, in welke ik wensch te sterven. Amen.

OEFENINGEN

OM ZICH

TOT DEN DOOD VOOR TE BEREIDEN.

---

1. *Dikwijls op den dood denken, en denzelven als gedurig voor onze oogen hebben. De H. Paulus zeide tot zich zelve: Ik sterf alle dagen. Christus vermaant ons op verscheidene plaatsen van het Evangelie tot deze gedachte, gelijk blijkt uit de voorgaande Meditatie.*

2. *Alle avonden in het onderzoek van het geweten zich den dood levendig voorstellen. Zijne vrienden op hun sterfbed, of zelfs de zieken, die in gasthuizen of elders in doodsnoed liggen, gaan bezoeken, om de gestalte der stervenden, in welke wij ons eens zullen bevinden, met onze oogen te*

aanschouwen, en ons met den dood gemeenzaam te maken.

3. *Bij tijds orde stellen omtrent de zaken van zijne ziel en van zijn huisgezin; zijn testament maken in den geest van regtvaardigheid en liefde, alsof men zoo dadelijk voor God zoude verschijnen.*

Zijn hart afrekken van de goederen der aarde, en van al hetgene men door den dood zal moeten verlaten: ambten, waardigheden, eer, goederen, huisgezin, vrienden en wellusten. Den armen rijkelijk mededeelen, overtuigd zijnde dat de aalmoezen, die men bij zijn leven geeft, meer verdienstelijk zijn, dan die men na zijn' dood doet geven, dewijl men dan van zijne goederen geen gebruik meer kan maken. De vermaken met matigheid gebruiken, en als in het voorbijgaan, volgens de vermaning van den H. Paulus.

De tijd is kort; hij moet derhalve

wèl besteed worden. Hij is kort voor alle menschen, en voornamelijk als men zijn einde nadert.

Al zijne werken, ten minste de voornaamste, zoodanig verrigten, alsof het de laatste van ons leven waren, in den geest van boetvaardigheid en liefde.

Alle maanden eenige uren, alle jaren eenige dagen nemen, om tot zulk eene noodzakelijke voorbereiding te besteden. Men zou dezelve in dezer voege kunnen doorbrengen : zijnen uitersten wil overdenken of lezen, en een gedeelte daarvan bij zijn leven volbrengen. Zorg dragen voor de betaling van zijne schulden, indien men er heeft.

Voldoening geven aan dengenen, dien men mogt beleedigd hebben. Zijne huisgenooten beloonen, ten minste voor zoo verre men hun dit schuldig is. Indien het noodig is, of zoo men genegen is eene generale of groote biecht te spreken, dezelve niet uitstellen, tot dat de

dood aankomt, wanneer zij zeer bezwaarlijk kan gedaan worden.

De opwekking van verscheidene deugden, waartoe wij op ons doodsbed misschien geen' tijd of lust zullen hebben, dikwijls oefenen; voornamelijk de opwekking tot geloof, betrouwen, liefde, leedwezen over bedrevene zonden, overgeving aan den goddelijken wil, en vurige begeerte tot den hemel, en het aannemen van den dood, in den geest van boetvaardigheid en van voldoening voor onze zonden.

Voor al christelijk leven, de zonde ontvlugten, dikwijls tot de heilige Sakramenten naderen, en de heilige Communie somtijds in den geest van een' stervenden ontvangen.

Somtijds het heilig Sacrificie voor ons laten opdragen, en van God, terwijl men hem den dood van zijnen Zoon opdraagt, een' zaligen dood voor ons zelven verzoeken.

Maar de voornaamste voorbereiding tot den dood is, den dood van Jesus Christus te overdenken, te eeren, om den onzen met den zijnen gelijkvormig te maken. Christus is gestorven uit liefde. Hij heeft ons lief gehad, en ons van onze zonden gewasschen in zijn bloed. Hij is het zoenoffer voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor die van de geheele wereld. Hij is gehoorzaam geweest tot den dood, en tot den dood des kruises.

Laat ons hem bidden, dat hij ons die heilige gesteltenissen instorte, en zijne genade verleene, om de offerande van onzen dood in denzelfden geest te doen, waarin hij die gedaan heeft.

Eindelijk, de heilige Maagd bidden, dat zij ons met haren Zoon vereenige. Zij is de toevlugt en beschermster der zondaars, bijzonder in het uur des doods. De Kerk leert ons, dat wij onze

toev
tot h
doet
sche
voor
men
heil
bijg
den
Me
He
in

Ge

he
sc
fe
he
to
o
ze

toevlugt, voornamelijk in dezen tijd, tot haar moeten nemen. Dezelfde Kerk doet ons den H. Michaël en onzen Beschermengel aanroepen, in de gebeden voor de zieltogenden; onze toevlugt nemen tot de Heiligen, die, benevens de heilige Maria, den dood van Christus bijgewoond hebben: tot den H. Joannes den Evangelist, de heilige Maria Magdalena, en ten laatste tot al die Heiligen, wier bijstand wij bijzonder in ons leven aanroepen.

Gebod om van God de genade van een' zaligen dood te verzoeken.

ô God, die den dood niet gemaakt hebt, die den mensch onschuldig geschapen hebbende, hem de onsterfelijkheid hadt toegeschikt, en die hem tot den dood verwezen hebt, als tot eene regtvaardige straf van zijne ongehoorzaamheid en van zijne zonde; stort in mij eene gevoelige

vrees voor de zonde, die den dood in de wereld heeft doen komen; laat mij in de zonde niet sterven, daar toch dit het grootste van alle ongelukken zijn zoude. Geef, dat de gedachte des doods, welke zoo bitter is voor den mensch die in weelde leeft, mij altijd tegenwoordig zij, om mij van de weelde en ijdelheden der wereld af te trekken, en mij ootmoedig en matig te doen worden in voorspoed en vreugde, geduldig en welgemoed in tegenspoed, vlijtig en waardig in goede werken, eindelijk, om mij in de onderhouding uwer geboden, in uwe vreeze, in uwe liefde te doen leven. Gij wilt, dat de dag van mijnen dood mij onbekend zij; Gij hebt mij gewaarschuwd, dat hij mij, als ik er niet op denk, zal verrassen: o, geef mij dan de genade, om mij ieder uur tot denzelven bereid te

hou
also
zijn
een
hed
als
die
vin
doe
gel
tot
en
ste
de
He
uv
ge
to
on
le
de
w
ke

houden, iederen dag zoo te beleven, alsof het de laatste van mijn leven zijn zoude. Geef dat ik dagelijks de eene of andere van mijne genegenheden en aanklevingen afsterve, om, als door eene gewillige afzondering, die algemeene ontblooting en berooving voort te komen, welke ik in den dood zal moeten ondergaan. Hoe gelukkig ware ik, indien ik, dus tot den dood bereid, een zaligen en gerusten dood in den Heer mogte sterven! Heer! doe mij den dood der regtvaardigen, den dood der Heiligen, die zoo dierbaar in uwe oogen is, sterven. Gij hebt gewild, dat de volharding ten einde toe (zonder welke uwe andere gaven ons niet tot de zaligheid brengen zullen) eene gave van uwe onverdiende barmhartigheid zijn zoude. Gij wilt, dat wij dezelve van U verzoeken zouden, met vreeze en be-

naauwdheid, en nogtans met vertrouwen en eene levendige hoop, dat Gij degenen, die in onschuld wandelen, uwe eeuwige goederen niet ontzeggen, maar door uwe genade tot uwe glorie brengen zult. Zie mij hier vóór U, welgemoed, genegen om te sterven, omdat het uw wil is dat ik sterve. Ja, ik verlang te sterven, omdat ik sterven moet om U te genieten en bij Jesus Christus te zijn. Ik bid U om de genade van een' zaligen dood en de volharding ten einde toe. Dit bid ik U, door den dierbaren dood van Jesus Christus, door zijne oneindige barmhartigheid, maar niet uit eenig betrouwen op eigene verdiensten. Geef, dat ik boetvaardig en ootmoedig sterve, overgegeven aan uw wil, ontslagen van de liefde tot de wereld, de offerande mijns levens gewillig aan U opdragende, gesterkt

door uwe genade, gezuiverd door uwe Sakramenten, gespijsd door Jesus Christus, vervuld met dankbaarheid en vertrouwen, vol van geloof, en brandende door uwe liefde. Voor zulk een' dood ben ik niet bevreesd, maar verlang er naar. Vergun mij dien, o Heere, mijn God! Zend mij dien toe, wanneer het U behaagt, en gedoog niet, dat leven of dood mij ooit scheide van uwe liefde, in Christus onzen Heer. Amen.

DE VESPER-PSALMEN

VOOR DEN ZONDAG.

Deus in adju-
torium meum in-
tende.

Domine ad ad-
juvandum me fes-
tina.

Gloria Patri,
etc.

Alleluja.

ô God! zie op
tot mijne hulp.

Heer! haast U
om mij te helpen.

Eer zij den Va-
der, enz.

Looft God met
blijdschap.

Van *Septuagesima* tot *Paschen*, zegt
men, in plaats van *Alleluja*:

Laus tibi Do-
mine, Rex æter-
næ gloriæ.

Lof zij U, o
Heer, Koning
der eeuwige heer-
lijkheid.

I. PSALM 109.

Deze Psalm, die Christus op zich zelve heeft toegepast, is eene voorzegging van zijne glorie. Het koningschap van den Zoon Gods, zijne eeuwige voortteeling, zijn priesterschap, zijne magt en lijden zijn er klaar in uitgedrukt.

Dixit Dominus
Domino meo :
sede à dextris
meis.

Donec ponam
inimicos tuos :
scabellum pedum
tuorum.

Virgam virtutis
tuæ emittet
Dominus ex Sion :
dominare medio
inimicorum
tuorum.

Tecum principium
in die
virtutis tuæ,
in splendoribus

De Heer heeft
tot mijnen Heer
gezegd : zit aan
mijner regterhand.

Tot dat ik uwe
vijanden tot eene
bank uwer voeten
stelle.

De Heer zal
uit Sion den staf
uwer magt doen
komen : heerscht
in het midden
uwer vijanden.

Bij U is het
vorstendom ten
dage uwer kracht,
in den grooten

sanctorum : ex
utero ante luci-
ferum genui te.

glans des Heilig-
doms : vóór den
dageraad heb ik
u uit den schoot
geteeld.

Juravit Domi-
nus et non pœ-
nitebit eum : tu
es sacerdos in
æternum secun-
dum ordinem
Melchisedech.

De Heer heeft
gezworen , en het
zal hem niet rou-
wen : Gij zijt
Priester in eeu-
wigheid , volgens
de wijze van Mel-
chisedech.

Dominus à
dextris tuis : con-
fregit in die iræ
suæ reges.

De Heer is aan
uwe regterhand :
hij heeft ten dage
zijner gramschap
de koningen ver-
nield.

Judicabit in
nationibus , in
plebit ruinas :
conquassabit ca-

Hij zal regt
doen onder de
volkeren : Hij zal
de verwoestingen

pita in terra mul-
torum.

De torrente in
via bibet : prop-
terea exaltabit
caput.

Gloria Patri,
etc.

vermeerderen :
Hij zal de hoof-
den van vele lan-
den verdelgen.

Hij zal op den
weg uit de beek
drinken : daarom
zal hij het hoofd
opheffen.

Eer zij den
Vader, enz.

II. PSALM 110.

De Profeet bedankt God, en looft hem over zijne volmaaktheden, over zijne werken en de wonderen, die hij gedaan heeft voor zijn volk. Deze wonderen waren maar eene verbeelding van die, welke hij sedert gedaan heeft voor de Kerk.

Confitebor tibi
Domine, in toto
corde meo : in
concilio justo-
rum, et congre-
gatione.

Magna opera

Ik zal U loven,
Heer, met geheel
mijn hart : in den
raad der regt-
vaardigen, en in
de vergadering.

De werken des

Domini : exquisi-
ta in omnes vo-
luntates ejus.

Confessio et
magnificentia o-
pus ejus : et jus-
titia ejus manet
in sæculum sæ-
culi.

Memoriam fe-
cit mirabilium
suorum , miseri-
cors et miserator
Dominus : escam
dedit timentibus
se.

Memor erit in
sæculum testa-
menti sui : virtu-
tem operum suo-

Heeren   zijn
groot : uitgelezen
volgens zijnen wil
en zijn welbeha-
gen.

Zijn werk is
lofwaardig en
heerlijk : en zijne
regtvaardigheid
duurt in alle eeu-
wigheid.

Hij heeft een
gedenkteeken zij-
ner wonderen ge-
steld, de genadige
en barmhartige
Heer : Hij heeft
hen gespijsd , die
hem vreezen.

Hij zal eeuwig
aan zijn verbond
gedenken : Hij
zal de kracht zij-

rum
pop

U
ridi
um
nu
tas

ma
cor
cu
fac
et

I
mi
ma
nu
tu

rum annuntiabit
populo suo.

Ut det illis hereditatem gentium : opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus , confirmata in sæculum sæculi : facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : mandavit in æternum testamentum suum.

ner werken aan
zijn volk bekend
maken.

Om hun het erfdeel der Heidenen te geven : de werken zijner handen zijn waarheid en regtvaardigheid.

Al zijne bevelen zijn getrouw , voor eeuwig bevestigd : zij zijn gemaakt in waarheid en regtvaardigheid.

Hij heeft verlossing aan zijn volk gezonden : Hij heeft zijn verbond in eeuwigheid geboden.

Sanctum et
terribile nomen
ejus : initium sa-
pientiæ timor
Domini.

Heilig en ont-
zaggeijk is zijn
naam : de vrees
des Heeren is het
beginsel der wijs-
heid.

Intellectus bo-
nus omnibus fa-
tientibus eum :
laudatio ejus ma-
net in sæculum
sæculi.

Het verstand
is goed voor al-
len , die er naar
doen : zijn lof
blijft in alle eeu-
wigheid.

Gloria Patri ,
etc.

Eer zij den
Vader , enz.

III. PSALM 111.

Laat ons in dezen Psalm erkennen, hoe gelukkig zullen zijn degenen die God dienen, en dat het eeuwig verderf der goddeloozen onvermijdelijk is.

Beatus vir, qui
timet Dominum :
in mandatis ejus
volet nimis.

Gelukkig is de
man, die den
Heer vreest : die
groot vermaak

ont-
zijn
vrees
s het
wijs-

tand
e al-
naar
lof
eeu-
den

akkig
uwig

s de
den
die
aak

Potens in terrâ
erit semen ejus :
generatio recto-
rum benedicetur.

Gloria et divi-
tæ in domo ejus :
et justitia ejus
manet in sæcu-
lum sæculi.

Exortum est in
tenebris lumen
rectis : misericors
et miserator et
justus.

Jucundis ho-
mo, qui misere-

heeft in zijne ge-
boden.

Zijn zaad zal
magtig zijn op de
aarde : het ge-
slacht der opreg-
ten zal gezegend
worden.

In zijn huis zal
eer en rijkdom
zijn : en zijne
regtvaardigheid
duurt in eeuwig-
heid.

In de duister-
nissen daagt den
opregteneenlicht
op : de genadi-
ge, barmhartige
en regtvaardige
God.

Welbehagelijk
is aan God de

tur et commodat : mensch , die wel
 disponet sermones suos in judicio : quia in æternum non commovebitur. doet en uitleent :
 hij zal zijn woorden met oordeel
 beschikken , opdat hij in eeuwigheid niet zal wankelen.

In memoria
 æterna erit justus : ab auditione
 mala non timebit.

Paratum cor
 ejus sperare in Domino : confirmatum est cor
 ejus : non commovebitur , donec despiciat inimicos suos.

De regtvaardige zal in eeuwig
 gedachtenis zijn ; hij zal voor
 geen kwaad gerucht vreezen.

Met bereidvaardigheid ver-
 trouwt zijn hart op den Heer : zijn
 hart is versterkt : hij zal niet ont-
 roerd worden , tot dat hij nederziet
 op zijne vijanden.

D
 dit
 just
 net
 sæc
 ejus
 in g

P
 bit
 den
 met
 desi
 cat

C
 etc.

Dispersit, de-
dit pauperibus,
justitia ejus ma-
net in sæculum
sæculi : cornu
ejus exaltabitur
in gloria.

Peccator vide-
bit et irascetur,
dentibus suis fre-
met et tabescet :
desiderium pec-
catorum peribit.

Gloria Patri,
etc.

Hij deelt uit,
en geeft den
armen : zijne
regtvaardigheid
duurt in eeuwig-
heid : zijne magt
zal met luister
verheven worden.

De kwaaddoe-
ner zal het zien
en zich vertoor-
nen ; hij zal op
zijne tanden knar-
sen en uitteeren :
de begeerte der
goddeloozen zal
vergaan.

Eer zij den
Vader, enz.

IV. PSALM 112.

De Profeet verwekt ons om God te loven, die oneindig verheven zijnde, niet nalaat te zorgen voor de minste en geringste zaken.

Laudate pueri
Dominum : lau-
date nomen Do-
mini.

Sit nomen
Domini benedic-
tum: ex hoc nunc,
et usque in sæ-
culum.

A solis orte us-
que ad occasum :
laudabile nomen
Domini.

Excelsis super
omnes gentes Do-
minus ; et super

Looft den
Heer, gij die-
naars : looft den
naam des Heeren.

De naam des
Heeren zij gepre-
zen : van nu af
tot in der eeu-
wigheid.

Van den op-
gang der zon tot
haren ondergang,
is de naam des
Heeren lof waar-
dig.

De Heer is ver-
heven boven alle
volken ; en boven

coelos gloria ejus.

de hemelen is
zijne heerlijkheid.

Quis sicut Do-
minus Deus nos-
ter, qui in altis
habitat: et humi-
lia respicit in
cœlo et in terra?

Wie is gelijk
de Heer onze
God, die in het
hooge woont, en
het nederige in
den hemel en op
aarde gadeslaat?

Suscitans â
terra inopem: et
de stercore eri-
gens pauperem.

Die den be-
hoeftigen uit het
stof opwekt, en
uit den drek den
armen oprigt.

Ut collocet
eum cum princi-
pibus: cum prin-
cipibus populi
sui.

Om hem te
plaatsen nevens
de vorsten: ne-
vens de vorsten
van zijn volk.

Qui habitare
facit sterilem in
domo: matrem
filiorem lætan-

Die de on-
vruchtbare in een
talrijk huisgezin
doet wonen, en

tem.

ze maakt tot eene
blijde moeder van
kinderen.

Gloria Patri,
etc.

Eer zij den
Vader, enz.

V. PSALM 113.

David verhaalt hier de wonderen, die God heeft gedaan, als hij zijn volk heeft getrokken uit Egypte. Hij doet er de ijdelheid der afgoden in zien, en dat God de zijnen wonderbaar beschermt.

In exitu Israël
de Ægypto : do-
mus Jacob de
populo barbaro.

Als Israël uit
Egypte trok : het
huis van Jacob
uit een vreemd
volk.

Facta est ju-
dæa sanctificatio
ejus : Israël po-
testas ejus.

Toen werd het
joodsche volk aan
God toegehei-
ligd : Israël werd
zijne heerschap-
pij.

Mare vidit et
fugit : Jordanis

De zee zag het
en vlugtte : de

conversus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes : et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi mare quod fugisti : et tu Jordanis, quia conversus est retrorsum.

Montes exultastis sicut arietes : et colles sicut agni ovium ?

A facie Domine mota est terra : â facie Dei Jacob.

Jordaan keerde zich terug.

De bergen sprongen op als rammen : en de heuvelen als lammeren.

Wat was u, o zee, dat gij vlugt- tet : en wat was het dat gij, Jordaan, terugkeerdet ?

Dat gij, bergen, opsprongt als rammen : en gij, heuvelen, als lammeren der schapen ?

De aarde daverde voor het aanschijn des Heeren : voor het

Qui convertit
petram in stagna
aquarem : et ru-
pem in fontes
aquarum.

Non nobis ,
Domini, non no-
bis : sed nomini
tuo da gloriam.

Super miseri-
cordia tua et ve-
ritate tua : nequ-
ando dicant gen-
tes, ubi est Deus
eorum ?

Deus autem
noster in cœlo :

aanschijn van den
God van Jacob.

Die den har-
den steen veran-
derde in over-
vloedige wate-
ren : en de steen-
rots in water-
bronnen.

Niet aan ons ,
Heer, niet aan
ons : maar geef
de eer aan uwen
naam.

Om uwer
barmhartigheid ,
en uwer waar-
heids wille : op-
dat de Heidenen
nooit zeggen :
waar is hun God ?

Onze God toch
is in den hemel :

omnia quaecum-
que voluit fecit.

Simulacra gen-
tium argentum et
aurum : opera
manuum homi-
num.

Os habent et
non loquentur :
oculos habent, et
non videbunt.

Aures habent,
et non audient :
nares habent et
non odorabunt.

Manus habent
et non palpabunt,
pedes habent, et
non ambulabunt:

Hij doet hetgeen
hem welbehaagt.

De afgoden
der volkeren zijn
zilver en goud :
werken van 's
mensen han-
den.

Zij hebben
eenen mond,
doch spreken
niet : zij hebben
oogen, maar zien
niet.

Zij hebben
ooren, maar hoo-
ren niet : zij heb-
ben neuzen, maar
rieken niet.

Zij hebben
handen, doch tas-
ten niet : zij heb-
ben voeten, maar

non clamabunt in
guttore suo.

Similes illis
fiant, qui faciunt
ea: et omnes qui
confidunt in eis.

Domus Israël
speravit in Domi-
no: adjutor eo-
rum, et protector
eorum est.

Domus Aäron
speravit in Domi-
no: adjutor eo-
rum, et protector
eorum est.

Qui timent Do-
minum, sperave-
runt in Domino:
adjutores eorum, et

wandelen niet :
zij maken geen
geroep met hunne
keel.

Dat, die ze ma-
ken, hun gelijk
worden: en allen
die er op betrou-
wen.

Het huis van
Israël hoopt op
den Heer: Hij is
hun helper en
hun beschermer.

Het huis van
Israël hoopt op
den Heer: Hij is
hun helper en
hun beschermer.

Diegenen, die
den Heer vree-
zen, hopen op
den Heer: Hij is

protector eorum
est.

Dominus me-
mor fuit nostri :
et benedixit no-
bis.

Benedixit do-
mui Israël : bene-
dixit domui Aä-
ron.

Benedixit om-
nibus, qui timent
Dominum : pusil-
lus cum majori-
bus.

Adjiciat Domi-
nus super vos :
super vos et su-
per filios vestros.

Benedicti vos

hun helper en
hun beschermer.

De Heer is ons
gedachtig ge-
weest : en hij
heeft ons geze-
gend.

Hij heeft geze-
gend het huis van
Israël : Hij heeft
gezegend het huis
van Aäron.

Allen, die den
Heer vreezen ,
heeft Hij geze-
gend : zoo kleinen
als grooten.

De Heer zege-
ne u lieden meer
en meer : u lie-
den en uwe kin-
deren.

Wees geze-

â Domino : qui gend van den
fecit cœlum et Heer : die hemel
terram. en aarde gemaakt
heeft.

Cœlum cœli De bovenste
Domino : terram hemel is voor den
autem dedit filiis Heer : maar de
hominum. aarde heeft Hij
gegeven aan de
kinderen der
mensen.

Non mortui De dooden zul-
laudabunt te Do- len u niet lo-
mine : neque om- ven Heer : noch
nes qui descen- iemand derge-
dunt in infernum. nen, die in het
graf dalen.

Sed nos, qui Maar wij, die
vivimus, benedi- leven, loven den
cimus Domino : Heer : van nu af
ex hoc nunc et tot in der eeu-
usque in sæcu- wigheid.
lum.

Gloria Patri, Eer zij den Va-
etc. der, enz.

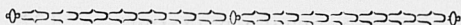
KORTE LES.

Van den Zondag na Pinksteren tot Septua-
gesima.

Benedictus	Gezegend zij
Deus et Pater Do-	God, de Vader
mini nostri Jesu	van onzen Heer
Christi; Pater mi-	Jesus Christus;
sericordiarum et	de Vader der
Deus totius con-	barmhartigheden
solationis, qui	en de God van
consolatur nos in	allen troost in alle
omni tribulatio-	onze kwellingen.
ne nostra. 2.	
cor. I.	

Deo gratias.	God zij ge-
	dankt.

LOFZANG

VAN DE HEILIGE MAAGD MARIA.

Luc. 1.

De H. Ambrosius zegt, dat wij bij dezen heiligen Lofzang moeten wenschen, dat de geest waarmede de heilige Maagd denzelven uitgesproken heeft in ons zij, en dat wij aangezet worden door denzelfden ijver.

Magnificat anima mea Dominum.

Et exultavit Spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi

Mijne ziel verheft den Heer.

En mijn geest juicht in God mijnen Heiland.

Hij slaat de nederigheid zijner dienstmaagd gade : zie, van nu af zullen alle volkeren mij zalig noemen.

Hij, de magti-

magna, qui potens est: et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede: et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes.

ge, heeft groote dingen aan mij gedaan: heilig is zijn naam.

Zijne barmhertigheid strekt zich door alle geslachten uit over hen, die Hem vreezen.

Magtvol werkt zijn arm. Hij verstrooit hen, die in den waan van hun hart zich iets verbeelden.

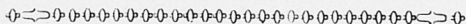
Hij werpt magtigen van den troon, en verheft nederigen.

Behoeftigen vervult Hij met goederen, rijken zendt hij ledig weg.

Suscepit Israël	Hij heeft Israël,
puerum suum :	zijnen dienaar, op-
recordatus mise-	genomen, indach-
ricordiæ suæ.	tig zijner ontfer-
	mende goedheid.

Sicut locutus	Welke hij heeft
est ad patres nos-	toegezegd aan
tros : Abraham et	onze vaders,
semini ejus in sæ-	aan Abraham, en
cula.	zijn nageslacht,
	in eeuwigheid.

Gloria Patri,	Eer zij den
etc.	Vader, enz.

ANTIPHONEN

VAN DE ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA.

Antiph. Van den Advent tot Lichtmis.

Alma Re-	Heilige Moe-
demptoris Mater,	der des Verlos-
quæ pervia cœli,	sers, die de open

Porta manes,
et stella maris :
succure cadenti.

Surgere qui
curat populo, tu
quæ genuisti.

Naturâ miran-
te, tuum sanctum
Genitorum.

Virgo prius ac
posterius, Ga-
briëlis ab ore.

Sumens illud
Ave, peccatorum
miserere.

v. Angelus Do-
mini nuntiavit
Mariæ.

r. Et concepit
de Spiritu Sancto.

poort des hemels,
en eene heldere
zeesterre blijft :

kom te hulp 'tval-
lende volk, het-
welk zoekt op te

staan : gij die ge-
baard hebt met
verwondering der

natuur uwen hei-
ligen Schepper,
maagd voor en na

het baren ; gij
die uit Gabriëls
mond dat Wees

gegroet hebt ont-
vangen: ontferm u
over de zondaren.

v. De engel des
Heeren heeft Ma-
ria geboddschapt.

r. En zij heeft
ontvangen van

den heiligen
Geest.

O R A T I O.

Gratiam tuam,
quæsumus Do-
mine mentibus
nostris infunde,
ut qui Angelo
nuntiante, Christi
Filii tui incar-
nationem cong-
novimus, per pas-
sionem ejus et
crucem ad resur-
rectionis gloriam
perducamer : Per
eumdem Chris-
tum Dominum
nostrum. Amen.

G E B E D

Wij bidden U,
Heer, stort in on-
ze harten uwe ge-
nade; opdat wij,
die door de bood-
schap des Engels
gekend hebben
de menschwor-
ding van Christns
uwen Zoon, door
zijn lijden en
kruis mogen ko-
men tot de glorie
der verrijzenis :
Door denzelfden
Christus onzen
Heer. Amen.

Het
dag t

V.
Vir
per

R.
int
nob

lut
be
vir
cu
ge
tri
mu
pr
ce
pe

Het volgende gebed wordt gelezen van Kersdag tot Lichtmis, in plaats van het voorgaande.

v. Post partum
Virgo, inviolata
permansisti.

r. Dei Genetrix.
intercede pro
nobis.

O R A T I O.

Deus, qui salutis
æternæ beatæ Mariæ
virginitate facunda,
homini generi præstitisti:
tribue quæsumus,
ut ipsam pro nobis
intercedere sentiamus
per quam merui-

v. Na het baren,
o Maagd, zijt gij
onbevlekt gebleven.

r. Moeder Gods,
wees onze voorspraak.

G E B E D.

ô God, die de goederen der eeuwige
zaligheid, door de
maagdelijke vruchtbaarheid
der gelukzalige Maagd
Maria aan het menschelijk
geslacht vergund hebt:
geef ons

432 DE VESPER-PSALMEN.

mus auctorem vi-
tæ suscipere Do-
minum nostrum
Jesum Christum
Filium tuum.
Amen.

bidden wij, dat
wij mogen onder-
vinden dat zij on-
ze voorspraak is,
door wien wij den
Oorsprong des le-
vens verdiend
hebben te ont-
vangen : Jesus
Christus, onzen
Heer. Amen.

Andere Antiphonen van Lichtmis tot Wit-
ten donderdag.

Ave Regina
coelorum.

Wees gegroet,
Koningin der he-
melen.

Ave Domina
angelorum.

Wees gegroet,
vrouwe der en-
gelen.

Salve radix,
salva porta.

Wees gegroet
wortel, wees ge-
groet poorte.

Et qua mundo
lux est orta.

Gaude Virgo
gloriosa.

Super omnes
speciosa.

Vale, o valde
decora.

Et pro nobis
Christum exora.

v. Dignare me
laudare te, Virgo
sacrata.

R. Da mihi vir-
tutem contra hos-
tes tuos.

Waaruit 't licht
der wereld ge-
sproten is.

Verblijd u, ge-
lukzalige Maagd.

Boven alle an-
dere de aller-
schoonste.

Welaan, o
uitermate heer-
lijke Maagd.

Wil Christus
voor ons bidden.

v. Vergun dat
ik u love, o hei-
lige Maagd.

R. Geef mij
kracht tegen uwe
vijanden.

O R A T I O.

Concede mise-
ricors Deus, fra-

G E B E D.

O barmhartige
God! ondersteun

gilitati nostrae præsidium, ut qui sancta Dei genitricis memo- riam agimus in- tercessionis ejus auxilio, à nostris iniquitatibus re- surgamus : per eundem Chris- tum Dominum nostrum. Amen.	onze zwakheid door uwen bij- stand, opdat wij, die de gedachte- nis der heilige Moeder Gods houden, door de hulp harer voor- spraak uit onze zonden mogen opstaan : door denzelfden Chris- tus, onzen Heer. Amen.

Andere Antiphoon, van Paschen tot heilige
Drievuldigheidsdag.

Regina cœli læ- tare, Alleluja.	O Koningin des hemels, ver- blijd u, Alle- luja.
Quia quem me- ruisti portare,	Want, dien gij waardig zijt ge-

Alleluja.

weest te dra-
gen, Alleluja.Resurrexit sicut
dixit, Alleluja.Is verrezen, ge-
lijk Hij gezegd
heeft. Alleluja.Ora pro nobis De-
um, Alleluja.Bid God voor
ons, Alleluja.v. Gaude et
lætare Virgo Ma-
ria, Alleluja.v. Verheug en
verblijd u, o
maagd Maria,
Alleluja.R. Qui surre-
xit Dominus vere.
Alleluja.R. Want de
Heer is waarlijk
verrezen. Alleluja.

O R A T I O.

G E B E D.

Deus, qui per
resurrectionem
Filii tui Domi-
ni nostri, Jesu
Christi, mundum
lætificare digna-
tus es : præstaô God, die
door de verrijze-
nis van uwen
Zoon, onzen Heer
Jesus Christus, u
gewaardigd hebt
de wereld te ver-

quaesumus, ut
per ejus geni-
tricem virginem
Mariam perpe-
tuae capiamus,
gaudia vitae. Per
eumdem Chris-
tum Dominum
nostrum. Amen.

heugen : wij bid-
den u verleen ons,
dat wij door zijne
moeder maagd
Maria de vreugde
des eeuwigen le-
vens mogen ge-
nieten. Door den-
zelfde Christus
onzen Heer. Am.

Andere Antifoon van heilige Drievuldig-
heidsdag tot den Advent.

Salve Regina,
Mater misericor-
diae. Vita, dul-
cedo et spes nos-
tra salve. Ad te
clamamus exules
filii Evae. Ad te
suspiramus ge-
mentes et flentes
in hac lacryma-

Wees gegroet,
Koningin, Moeder
der barmhartig-
heid. Ons leven,
onze zoetheid
en onze hoop,
wees gegroet. Tot
u roepen wij bal-
lingen, kinders van
Eva; tot u nemen

rum valle. Eja
 ergo, advocata
 nostra, illos tuos
 misericordesocu-
 los et nos con-
 verte. Et Jesum
 benedictum fruc-
 tum ventris tui
 nobis post hoc
 exilium ostende.
 O clemens, o pia,
 o dulcis Virgo
 Maria.

v. Ora pro no-
 bis, sancta Dei
 Genitrix.

R. Ut digni ef-

wij zuchtende en
 weenende in dit
 dal der tranen
 onze toevlugt.
 Welaan dan, on-
 ze middelaresse,
 wend uwe oogen
 der barmhartig-
 heid tot ons, en
 wil ons na deze
 ballingschap Je-
 sus, de gezegende
 vrucht uws lig-
 chaams vertoo-
 nen, o zachtmoe-
 dige, o genadige,
 o zoete maagd
 Maria.

v. Bid voor ons,
 heilige Moeder
 Gods.

R. Opdat wij

ficiamur promissionibus Christi.

waardig worden der beloften van Christus.

O R A T I O.

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosae Virginis Matris Mariae corpus et animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu sancto coöperante praeparasti : da, ut cujus commemoratione laetamur, ejus pia intercessione ab instantibus malis, et à morte perpetua libere-

G E B E D.

Almagtige, eeuwige God, die bereid hebt het ligchaam en de ziel der glorierijke maagden moeder Maria, opdat ze, door de medewerking des heiligen Geestes, zoude verdienen te wezen eene waardige woonplaats voor uwen Zoon : geef dat wij, die ons verblijden in hare gedachtenis,

mun
den
Dor
tru

mur. Per eum-
dem Christum
Dominum nos-
trum. Amen.

door hare goe-
dertierene gebe-
den van alle aan-
staande kwaden
en van den eeu-
wigen dood mo-
gen verlost wor-
den. Door den-
zelfden Christus
onzen Heer. Am.

GEBEDEN

GEDURENDE HET LOF.

Gebed om den zegen van het allerheiligste
Sakrament te vragen.

Goddelijke Zaligmaker, die ons uw ligchaam en dierbaar bloed in het allerheiligste Sakrament des altaars wel hebt willen nalaten : ik aanbid U in hetzelfde met den diepsten eerbied ; ik dank U ootmoedig voor de genade, welke Gij ons in hetzelfde bewijst, en dewijl Gij daarin de bron zijt van alle zegeningen, smEEK ik U, die heden uit te storten over mij en over allen, voor welke ik verplicht ben te bidden. Maar, o goede Jesus ! opdat niets den loop uwer goedheden wederhoude, verwijder uit mijn hart al wat U mis-

GEBEDEN GEDURENDE HET LOF. 441

haagt; schenk vergeving aan mijn leedwezen; reinig mijn hart; heilig mijne ziel. Verleen mij Heer, uwen zegen, gelijk aan dien, welken Gij aan uwe Leerlingen gaaft, toen Gij hen verliet om ten hemel te klimmen; verleen mij uwen zegen, opdat deze mij verandere, mij heilige, mij volmaakt met U vereenige, mij met uwen geest vervulle, en mij, reeds in dit leven, een zeker onderpand zij der zaligheid, welke Gij uwen uitverkoornen bereidt. Ik vraag U denzelfen ootmoedig, in den naam uwer eindelooze verdiensten. Amen.

VERZUCHTINGEN

*tot Jesus, in het allerheiligste Sakrament
des Altaars.*

Groote God! ik erken en aanbid U alhier, die wezenlijk tegenwoordig op dit altaar zijt; en ondanks de getuigenis mijner zinnen geloof ik,

zonder aarzelen , op uw eigen woord en op de getuigenis uwer Kerk , dat Gij met uwe heilige menschheid en godheid , ofschoon voor onze oogen verborgen , in het aanbiddelijk Sakrament des altaars tegenwoordig zijt. Met de gelukzalige Geesten , die U omringen voor U nedergeworpen , vereenig ik mij met hunne loftuitingen , en wensch U in geest en waarheid te aanbidden.

Gij verbergt mij , Heer , uwe heerlijkheid en majesteit , alleenlijk om mij de geheimen uwer wijsheid te doen bewonderen , en de uitwerkseelen uwer goedheid te doen gevoelen : hoe meer Gij U in uw Sakrament onzichtbaar maakt , des te minnelijker Gij mij daarin toeschijnt , en des te meer regt Gij op mijne dankbaarheid hebt.

O liefde van Jesus ! wie kan U beseffen ? wie kan U naar waarde schatten ? Wees zelf mijne dankbetuiging.

o Slagtoffer, waarlijk vol genade, en maak mij waardig in de hulde te deelen, welke uwe vrijwillige vernederingen aan de godheid bewijzen.

Dierbaar bloed, dat voor mijne zonden aan het kruis gevloeid heeft, en dat nog dagelijks opgeofferd wordt om mijne vlekken uit te wasschen: vergeef mij het slechte gebruik, dat ik van uwe eindelooze verdiensten gemaakt heb; haast U mijne ziel te reinigen, en wees voor haar de bron der overvloedigste genade.

Aanbiddelijk vleesch van mijnen Zaligmaker! wederhoud de ongeregelde bewegingen van het mijne; onderwerp die aan de wetten van den geest; doe mij verzaken aan al wat de zinnen streelt, en doe mij met U in de heilzame wegen der versterving wandelen, waarvan Gij mij het voorbeeld gegeven hebt.

Levend Brood, dat de wellust der

uitverkoornen is : ontnem aan mijne ziel den smaak der schepselen ; doe in haar den honger en dorst naar de regtvaardigheid ontstaan ; schenk haar de kracht van steeds in de paden der ongekunstelde godsvrucht te vorderen , en van haar van deugden tot deugden te verheffen tot den God , die dezelve bekroont.

O offer , dat de hemelsche verbolgenheid bevredigt ! o Sakrament , dat de menschen heiligt , en hen een opregt goddelijk leven doet leiden : doe in mij uwe wonderbare uitwerkselen uitschijnen , en mij uwe kostbare , uwe eeuwige vruchten plukken.

Oppeerste Middelaar , onsterfelijke Priester ! oefen ten mijnen voordeele de bedieningen uit van uw eerbiedwaardig priesterschap ; offer mij met U aan uwen Vader op , en maak dat mijne hulde door U tot Hem kome ; open aan mijne ziel het eeuwige hei-

ligdom, Gij die gezegd hebt : *Mijn vleesch is waarlijk spijs , en mijn bloed is waarlijk drank. Wie dit vleesch eet, die zal eeuwig leven.*

Vlekkeloos Lam, Slagtoffer alleen aangenaam aan God : maak dat ik , door mij met U te voeden, zelf een nieuwe deeg, een zuiver en heilig ongerezen brood worde, dat waardig zij tot het hemelsch gastmaal toegelaten te worden.

ô Jesus, Koning der koningen! duld niet, dat uw schepsel immer aan uwen heiligen wil wederspanning zij; gebied mij al wat Gij wilt, maar geef mij een buigzaam hart en de sterkte om te gehoorzamen.

Goede Herder, die mij met uwe eigene zelfstandigheid voedt : verdedig mij tegen de vijanden, die mij zonder ophouden aanvallen; roep mij spoedig tot U weder, wanneer ik het ongeluk heb mij van U te verwijderen;

geleid mij zelf door de glibberige en duistere wegen dezer wereld, en behoud mij bij U, tot dat Gij mij met de gelukzalige schapen, welker heil Gij reeds uitmaakt, zult vereenigen.

Jesus, mijn goede Meester! leer mij de ware wijsheid, en duld niet dat ik naar de schadelijke grondstellingen eener menschelijke en geheel vleeschelijke voorzigtigheid luistere; verlicht mij in mijne twijfelingen, en dat uw Sakrament voor mij de bron zij van het levendigste licht en het krachtdadige middel om standvastig in de waarheid te wandelen.

Liefdevolle Geneesheer der zielen! genees mijne ziekte en mijne wonden; laat mij niet in eene doodelijke kwijning vervallen, en geef dat de kracht van uw aanbiddelijk ligchaam in mij het ligchaam der zonde verdelge, dat de oorsprong van mijn druk en lijden is. O God, mijn Zaligmaker!

ik bied mij aan voor uwe voeten, belast met en gebukt onder de ellende, en ik verhoop alles van uwe magt en barmhartigheid.

O mijn Vader! ik heb tegen U en tegen den hemel gezondigd, en ik ben niet waardig uw kind genoemd te worden; maar uw vaderhart is mij, in het Sakrament der liefde zelve, geopend. Vergeet, smee ik U, mijnen opstand en mijne trouwelooze ondankbaarheid, en dat uw aanbiddeljk bloed, hetwelk mijne hoop uitmaakt, mij met U verzoene. Teedere en barmhartige Vader! bereid voor mijne ziel het brood uwer kinderen, en dat uw heilig ligchaam, na mijn voedsel te zijn geworden, mij helpe, om al mijne regten op het hemelsch erfdeel weder te krijgen.

ô Jesus! de wonderen uwer liefde zijn onuitsprekelijk. Dat al uwe schepselen U hunnen dank betuigen; dat

de aarde van gulle vreugde opspringe, over het bezit uwer schatten.

Hemelsch manna, stroom van genoegens! leer mij, ter uwer liefde, alle vermaken, al het vergankelijke versmaden; ondersteun, vertroost mij in de akelige woestijn dezer wereld, en dat ik geene bestendige vreugde en vertroosting vinde, dan in U alleen.

Kort begrip van de wonderen des Almogenden! Moge ik mij met niets, dan met U bezig houden! Moge ik al de genegenheid van mijn hart tot U stieren! O mijn God! uwe altaren zullen voor altoos mijne rustplaats wezen; ik zal niet ophouden, ten minste door mijne verlangens, in uwe eerbiedwaardige tabernakelen te wonen, en mijn zoetste genoegens zullen zijn, van mij aldaar gemeenzaam met U te onderhouden.

O Gij, die onze vrede en onze

een
ken
zoo
is,
tret
ver
des
on
kal
ste
on
ter
ijv
zel
en
de
U
de
m
op
w

eenige hoop zijt! wederhoud, smee-
ken wij U, den arm uws Vaders, die
zoo regtmatig op ons vertoornd
is, en doe, op de geesels die ons
treffen, en welke wij maar al te zeer
verdiend hebben, de wederkomst
des tijdelijken voorspoeds volgen.

Jesus, opperste liefde! hervorm
ons in U : deel aan onzen geest de
kalmte uwer wenschen mede, die
steeds aan den wil van uwen Vader
onderworpen zijn : doe in onze har-
ten overgaan de zoetheid van uwen
ijver voor de zaligheid van diegenen
zelfs, welke op het doolpad geraken
en U vervolgen. Geef ons die deug-
den, welke Gij leert, en van welke Gij
U het volmaaktste voorbeeld toont.

ô Sakrament van eenheid! o band
der liefde! mogen wij onafscheidelijk
met U vereenigd zijn, en nimmer
ophouden het uit liefde tot U te
wezen met al degenen, die, even als

wij, deel hebben in uwe weldaden en liefde!

ô Heerlijk gastmaal! o heuvelsche disch! die de gedachtenis der overgroote liefde hernieuwt, welke Jesus, voor ons stervende, ons betoond heeft: heil den genen, die met een levendig geloof, eene brandende liefde, en een nederig vertrouwen tot U nadert; hij zal tot de eeuwige bruiloft van het Lam toegelaten worden.

Maak, o mijn God! dat mijn vurigste verlangen zij, van dikwijls, en in die gelukkige gesteltenis, deel te nemen aan het aanbiddelijk Sakrament, dat de aarde met de schatten des hemels verrijkt, den sterfelijken mensch met den oorsprong zelve van het leven vereenigt, en eindelijk de teerspijs wordt van zijne reis, en het troostend onderpand van zijn toekomend heil.

Heilige Vader! Gij hebt, in de

overmaat uwer liefde tot den mensch, hem uwen goddelijken Zoon gegeven, om met hem tot de voltrekking der eeuwen te wezen; aanzie dan uwe strafschuldige kinderen uiet, dan in het heilige Hart van Jesus, voor hen, als het ware, vernietigd op het altaar. Ontvang daar, groote God, al de offeranden welke U opdraagt, en vergun ons al de genaden, die hij U vraagt.

Liefwaardigste Jesus, die in den schooteener Maagd het vleesch aangenomen hebt, waarmede Gij uwe kinderen voedt: verleen mij, smee ik U, de onschendbare zuiverheid uwer allerheiligste Moeder, en de liefde, welke zij voor die hemelsche deugd koesterde; bewaar mijne ziel rein en vrij van de vlekken, die haar zouden kunnen schaden, en gewaardig U haar eens onder het getal uwer onsterfelijke bruiden te ontvangen.

Heilige Geest, die op eene onuitsprekelijke wijze medewerkt in de geheimenissen van eenen God, die zich voor ons als slagtoffer opdraagt en zich aan ons als Sakrament geeft: stel in onze zielen heilige gesteltenissen, die ons waardig in de verdiensten van het verhevene slagtoffer doen deelen, en vorm zelf in onze harten de gevoelens, met welke wij tot de bron der genade moeten naderen.

Men kan bij deze gebeden voegen, of in derzelver plaats, volgens zijne godsvrucht, lezen: de Litanie tot het heilige Sakrament des Altaars, bladz. 210, of zoodanige gebeden, die met de bijzondere omstandigheden, waarin men zich bevindt, overeenkomen.

Aan de laatste Benedictie of Zegen.

Ik zal U niet verlaten, o mijn Za-

ligmaker, alvorens ik van uwe teederheid de zegeningen ontvangen heb, welke mijne noodwendigheden vorderen. Mogten die zegeningen in mij den levendigen afschrik van de zonde uitwerken, mij uwe liefde en genade mededeelen, en mij helpen om pligtmatig te leven en den dood der Heiligen te sterven!

Ik verhoop van U, o mijn God! dezelfde gunsten voor mijne familie, en voor al degenen, welke Gij het mij ten pligt maakt U aan te bevelen, bijzonderlijk voor N. N. Ik vraag al de hulp uwer Voorzienigheid voor de behoeften der Kerk en van den Staat; behoud in dezelve de dierbare banden der eendragt en des vredes; doe uwen heiligen Naam in geheel het wereldrond kennen, aanbidden en beminnen; verlicht de ongeloo- vigen en hen die in dwaling zijn; vertroost de bedrukten; ontdek aan

454 GEBEDEN GEDURENDE HET LOF.

de zondaren het verschrikkelijke ge-
vaar, waarin hunne zielen zich be-
vinden; tref de versteendste harten,
en breng hen tot U weder; schenk
den regtvaardigen volharding in de
deugd, en vergun den stervenden
van in uwe liefde te sterven. Amen.

Mo
Lit

Av
Ge

Bo
G

C
C

C
C

BLADWIJZER.

Morgengebeden.	5
Litanie van den zoeten Naam	
Jesus.	17
Avondgebeden.	27
Gebeden vóór en onder de	
heilige Misse	36
Begin der heilige Misse . .	38
Gebeden onder de Misse voor	
Overledenen	68

BIECHTGEBEDEN.

Oefening voor de heilige Biecht.	84
Gebed om van God te verzoeken, dat men zijne zonden moge kennen en verfoeijen.	88
Gebed na het onderzoek . .	90
Opwekking tot geloof . . .	92
Opwekking tot vreeze . . .	94
Opwekking tot betrouwen. .	95
Opwekking tot liefde . . .	97

BLADWIJZER.

Verfoeiing der zonden.	99
Voornemen van wel te leven	100
Regels, naar welke men zich in de Biecht behoort te gedragen.	102
Oefeningen na de H. Biecht	107
Dankzegging	108
Ander gebed	110
De boetvaardige vormt hier goe- de voornemens, en verzoekt de genade, om dezelve ge- trouwelijk uit te voeren	111
Gebed om de genade van vol- harding te verzoeken	113

COMMUNIE-GEBEDEN.

Oefening voor de heilige Com- munie	115
Korte schietgebeden, die men eenige dagen vóór de heilige Communie kan lezen	116
Bemerkingen voor de heilige Communie	117

BLADWIJZER.

99	Opwekkiog tot geloof en aan-	
00	bidding	120
	Opwekking tot ootmoedigheid	
02	en leedwezen, verlangen en	
07	liefde tot God	121
08	Oefening na de heilige Com-	
10	munie	125
	Gebed om God te danken .	125
	Goede voornemens, die men	
	na de heilige Communie	
1	vormen kan	127
	Opoffering van zich zelve .	129
3	Gebed om verscheidene gun-	
	sten van God te verzoeken .	131
	Korte schietgebeden, die men	
	op den dag der heilige	
	Communie, en eenige dagen	
5	daarna kan lezen.	133
	Gebed dat men gedurende	
	eenige dagen na de heilige	
3	Communie spreken kan . .	134
	Gebeden om den Aflaat te ver-	
	dienen	136

BLADWIJZER.

Gebed voor de verheffing der heilige Kerk	137
Voor de bekeering der onge- loovigen en onkatholijken.	140
Gebed voor den vrede en de een- dragt der christene vorsten.	142
Gebed, waardoor men zijne pogingen ter verkrijging van den aflaat opoffert	145
Lofzang van den H. Ambrosius en Augustinus. Te Deum Laudamus	146
De zeven Boet-psalmen. . . .	150

OEFENING VAN GODVRUCHTIGHEID

VOOR ALLE DAGEN DER WEEK.

Voor den Zondag. Tot de aller- heiligste Drievuldigheid. .	168
Litanie van de allerheiligste Drievuldigheid.	171
Voor den Maandag. Tot den heiligen Geest.	179
Litanie van den heiligen Geest.	182

BLADWIJZER.

37	Voor den Dingsdag. Van den heiligen Engel-bewaarder .	189
40	Litanie van den heiligen En- gel-bewaarder	191
42	Voor den Woensdag. Aan den heiligen Jozef	197
	Litanie van den heiligen Jozef .	199
45	Voor den Donderdag. Aan het allerheiligste Sakrament. .	206
	Litanie van het allerheiligste Sakrament	210
6 0	Voor den Vrijdag. Aan den lij- denden Jesus	217
	Litanie op het lijden van onzen Heer Jesus Christus. . .	220
	Voor den Zaturdag. Aan de allerh. Maagd Maria. . .	232
8	Litanie van de H. Maagd Maria.	237
	Litanie van alle Heiligen. .	241
1	Gebeden voor de zielen in het vagevuur	256
9 2	Litanie voor de zielen in het vagevuur	264

BLADWIJZER.

Manier om den Rozenkrans godvruchtiglijk te lezen. . .	272
Korte oefening van den heili- gen Kruisweg.	297
Levenswijze voor den Christen in het algemeen, en voor bij- zondere staten.	307
Bijzondere pligtender maagden.	313
Pligten der getrouwen.	315
Pligten der kinderen en jonge lieden	323
Pligten der onderdanen . .	327
Wederzijdsche verplichtingen der huisoversten en hunner dienstboden.	329
Pligten der rijken	332
Pligten der armen	334

ONDERSCHIEDENE GEBEDEN.

Gebed om eene vertrouwende liefde tot Jesus in ons hart te ontsteken	337

BLADWIJZER.

272	Gebed om de beloften in het doopsel gedaan, te vernieu- wen	340
297	Gebed tot God, ten einde hij den geest van een volmaak- ten Christen, die wij in het vormsel ontvangen hebben, in ons bevestige	345
307 313 15	Om de genade des gebeds te verzoeken	347
23 27	Om de genade, de kennis en de volbrenging van den goddelijken wil te verzoe- ken	349
29 32	Om de goddelijke liefde te verzoeken	352
34	Om den geest van boetvaar- digheid te verzoeken . .	354
	Gebed om de wijsheid van God te verzoeken. Getrokken uit het Boek der Wijsheid Hoofdst. 9.	354
7	Om van God te verzoeken de	

BLADWIZER.

genade, van zijnen staat wel te beleven	- 356
Om de ootmoedigheid te ver- zoeken	357
Om de kuisheid te verzoeken.	360
Om het geduld te verzoeken .	362
Om God voor zijne genaden en weldaden te danken. .	364
Gebed voor den Paus en geheel de geestelijkheid	367
Voor de tijdelijke Overheden .	369
Voor de bekeering der zondaars.	371
Gebed van kinderen voor hunne ouders	373
Gebed van ouders voor hunne kinderen.	375
Voor de vruchten der aarde .	377
Om God na den oogst te danken	379
Gebed in allerlei nooden . .	381
Gebed in voorspoeden vreugde.	383
Gebed in benaauwdheid . .	384
Gebed in ziekte	386

BLADWIJZER.

356	Als men wederom gezond is.	389
	Gebed voor een' zieke	391
357	Als er iemand van onze bloed-	
360	verwanten of goede vrienden	
362	gestorven is.	393
	Oefeningen om zich tot den	
	dood voor te bereiden . . .	396
364	Gebed om van God de ge-	
	nade van eenen zaligen dood	
67	te verzoeken	401
69	De Vesper-psalmen voor den	
71	Zondag	406
	Lofzang van de heilige Maagd	
73	Maria	426
	Antiphonen van de heilige	
75	Maagd Maria	428
77	Gebeden gedurende het Lof.	440
	Verzuchtingen tot Jesus in het	
79	allerh. Sakrament des Altaars.	441
81	Aan de laatste Benedictie of	
3	Zegen	452

IMPRIMATUR.

Ruremundæ hâc 15 Octobre 1857

P. F. H. CANOY. prof.

ad hoc deputatus.

Maria de Haas
Geb van Milttenburg
Ysselstein

Benschoppestraat

n° 274

1917

